

FOTO: NTB/AP

Diego Maradona

DIEGO DANSER IGJEN

● SIDE 30-31

KAMPEN OM FREIA

● SIDE 4-5

FOTO: NTB

Benny Borg

DIZZIE UTEN BENNY

● SIDE 48

NORDMANN SKUTTT I SØR-SUDAN

FOTO: NTB

■ Den norske fotografen Helge Hummelvoll (bildet) ble søndag skutt ned og drept i Sør-Sudan. Han arbeidet for Kirkens Nødhjelp (KN) og var sammen med tre nødhjelpsarbeidere i en bil da en gruppe soldater åpnet ild. To av de fire ble drept momentant.

■ – Dødsfallet har rystet bistandsmiljøet i Nairobi, der mange kjente Helge som en dyktig fotograf og et varmt menneske, sier Knud Jørgensen i Kirkens Nødhjelp.

● SIDE 2

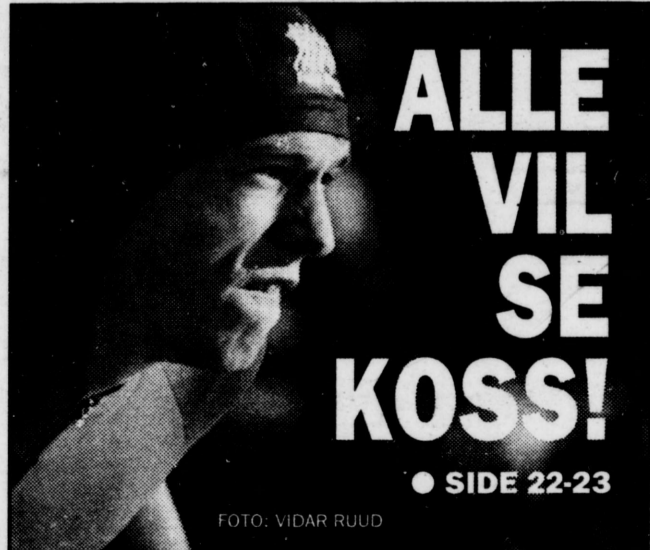

FOTO: SIGBJØRN SIGBJØRNSSEN

DE ROCKER FLETTA AV DEG!

■ Sonic Youth og 49 andre store rockenavn fra utlandet står i kø for å innta konsertscenene i Oslo i høst. Vi har oversikten.

● SIDE 45

ALLE VIL SE KOSS!

● SIDE 22-23

FOTO: VIDAR RUUD

24 TIMER

KRÆSJET MED ELG

En drosje og en elg tørnet sammen mandag kveld i Maridalsveien ved avkjørselen til Sørbråten. Elgen braste rett inn i bilens frontrute slik at den ble knust. Både bil og elg ble hardt skadet, men sistnevnte forsvant inn i skogen før Viltneimnda kom til stedet. Drosjesjåføren slapp unna med skrekken.

12-ÅRINGER BLE SKREMT

Politiet måtte komme to 12-åringer til unnsetning etter at de hadde blitt skremt av en mann i 50-åra ved Høyenhall T-banestasjon. Mannen skal ifølge guttene ha vært utlending. Den ene av guttene ringte hjem til moren, men fordi hun satt med beinet i gips var hun ute av stand til å hjelpe. I stedet var onkel Politi raskt på pletten, men da hadde den skumle mannen forduftet.

FALSK NARKO-ALARM

Politiet festet ikke lit til kvinnen som ved åtte-tiden meldte at narkotika ble omsatt i en hvit Honda. Kvinnen ønsket ikke å oppgi hva hun het, og hun kunne heller ikke begrunne sin mistanke. Det viste seg at bilen tilhørte en bilforretning som aldri tidligere har vært i politiets søkelys.

RUNDJULT AV TAXI-SJÅFØR

En drosjepassasjer fikk hard medfart da han tok taxi til Kampheimveien rundt klokka ni mandag kveld. Av en eller annen grunn ble han banket opp av drosjesjåføren og etterlatt på fortauet. En beboer hørte rop om hjelp, og ringte politiet. En annen taxi plukket opp den sårede mannen, og kjørte ham til Legevakten. Rundjulingen vil bli anmeldt.

RANET PÅ HOTELLROMMET

Omtrent samtidig som taxikunden ble banket opp av sin sjåfør, ble en gjest på et sentrumshotell ranet på sitt rom. En kvinne ringte på døra, og truet hotellgjesten med kniv da han åpnet døren. Kvinnen var i tredveåra og så svært sliten ut. Hvor stort utbyttet ble, vet ikke politiet.

FOTOGRAF SKUTT av gerilja-soldater

Frilans-fotografen Helge Hummelvoll fra Hamar ble drept momentant da han og tre nødhjelpsarbeidere ble angrepet av gerilja-soldater i Sør-Sudan ved grensen til Uganda.

Den norske fotografen Helge Hummelvoll fra Hamar ble søndag skutt ned og drept i Sør-Sudan. På bakgrunn av den tragiske hendelsen, har Kirkens Nødhjelp besluttet å trekke sine seks medarbeidere ut av landet.

HUMMELVOLL, som arbeidet for Kirkens Nødhjelp, var sammen med tre nødhjelpsarbeidere i en bil fra Magwe til Pageri ikke langt fra grensa til Uganda, da de møtte en gruppe på omlag 100 soldater. Soldatene tilhørte en utbrytergruppe av den sør-sudaniske frigjøringshæren SPLA. Soldatene åpnet ild og to av de fire ble drept momentant.

Den andre omkomne, en burmeser, arbeidet for FN-organisasjonen Operation Lifeline. De to andre, en FN-ansatt fra Kenya og en filippinsk kvinne som arbeider for nødhjelpsorganisasjonen Inter Aid, ble tatt til fange og er fortsatt savnet, opplyser fungerende generalsekretær Knud Jørgensen i Kirkens Nødhjelp. På bakgrunn av den tragiske hendelsen har organisasjonen besluttet å evakuere alle sine medarbeidere til Nairobi i Kenya.

Frilans-fotograf

Helge Hummelvoll var frilans-fotograf, og hadde vært på reportasjereise i Sør-Sudan i to-tre uker. Han var blant annet engasjert av Kirkens Nødhjelp som i lang tid har drevet nødhjelpsarbeid i landet. Organisasjonens stedlige representant i Nairobi ble først orientert om hendelsen i går morges. Han ble da innkalt til et møte med representanter for den sør-sudanesiske hjelpeorganisasjonen.

De to omkomne ble tatt hånd om og stelt av Kirkens Nødhjelps sykepleiere i Arapi. De vil bli transportert med bil til Uganda og hentet av FN-fly fra Nairobi i dag formiddag.

– Dødsfallet har rystet bistandsmiljøet i Nairobi der det er mange som kjente Helge som den dyktige fotograf og det varme mennesket han var, sier Jørgensen.

Det ble i går formiddag norsk tid holdt en minnestund over de to omkomne. Hummelvoll har tidligere arbeidet i avisen Vårt Land.

Ifølge Unicefs representant i Kenya er det første gang en bistandsarbeider er blitt drept av opprørerne i det sørlige Sudan, siden det humanitære hjelpearbeidet der ble trappet opp under tørken i 1987.

• GRY E. ISBERG, NTB

Arbeiderbladet

SENTRALBORD:
(02) 72 60 00
Hverdager: 07-21
Lørdager: stengt
Søndager: 16-21

POSTADRESSE:
■ Boks 1183, Sentrum,
0107 Oslo

BESØKSADRESSE:
■ Grenseveien 50

Direkte innvalg:
Abonnementservice:
Tlf.: (02) 72 60 50: 7-16
Youngstorgets basar, bil
og motormarkedet: 7-20

(Også lørdager 8-13)
Tlf.: (02) 72 60 60

REDAKSJONEN:
Desken: 72 61 80
Fotoavd.: 72 61 75
Nyhetsred.: 72 61 93
Sportsavd.: 72 61 21
Utenriksavd.: 72 61 53

TEKNISK AVDELING:
Prod.sjef: 72 60 31
Tekn.ann.ktr.: 72 60 95

TELEFAX:
■ Redaksjonen:
(02) 64 92 64
■ Adm./ab. service

(02) : 64 99 84
■ Annonseavd.:
(02) 64 92 82

TELEFOTO:
■ (02) 63 18 35

BANK/POSTGIRO:
Bank: 9001 07 30898
Post: 0806 5081815

ABONNEMENT:
3 mnd.: 346,-
1/2 år: 687,-
1/1 år: 1365,-

Trykk: Akershus
Arbeiderpresse A/S

FOR BARE KRONER 90,-
FÅR JEG EN GOD NYHETSAVIS
PÅ DØREN I 1 MÅNED.

1 måned 90 kroner

Navn _____

Adresse _____

Husnr. _____ Oppg. _____ Etasje _____

Postnr./sted _____

Tlf. _____ Signatur _____

Kan sendes
ufrankert
i Norge.
Adressaten
vil betale
porto.

SVARSENDING

Avtalenr. 120 000/438 Pb.

Arbeiderbladet

Sentrum
0109 Oslo

Arbeiderbladet

NB! Tilbudet gjelder kun
nye abonnenter!
Tilbudet gjelder fram til 31.12.92

KAMPANJETILBUD

I morgen blir NAF-huset litt barnsligere!

49⁹⁰

Bestefarstrøye.
Str. 74-92
Før pris 79,90
Gjelder 3 dager.

Dame:

Strømpebukse. Chic,
20 den. Før pris 39,90
Rabatt kr. 20,- **19⁹⁰**

2-pk. Maxitruser.
Før pris 49,90 ..... **29⁹⁰**

Bukser, skjørt, bluser.
Ulike modeller. **99,-**

Pologenser,
i lammeull. **99,-**

Skipants,
Svarte **149⁹⁰**

199,-

Jaquardgenser.
Før pris 379,-

EUROPEAN
KIDS
Lindex

89⁹⁰

Sweatshirt.
Str. 128-158

59⁹⁰

Tights. Str. 92-158

Barn:

3-pk. sportsokker.
Før pris 39,90
Rabatt kr. 20,- **19⁹⁰**

3-pk. piketruser.
Før pris 39,90
Rabatt kr. 20,- **19⁹⁰**

3-pk. guttetruser.
Før pris 44,90
Rabatt kr. 20,- **24⁹⁰**

Baby-overall
i velur. Str. 50-68. .... **79⁹⁰**

Jeans. Loose fit og original.
Str. 98-158.
Før pris fra 169,90
Rabatt kr. 50,- NÅ fra **119⁹⁰**

Rabatt kr.
100,-

på alle barnejakker
over 400,-

Rabattene gjelder 3 dager, eller så langt lageret rekker.

*Fest hele dagen på vår nye barne-
og babyavdeling. I morgen 09.00-19.00*

Lindex

Litt kvinneligere. Litt smartere.

Storgt. 2-4-6

FREIA TIL SALGS

Kvikk Lunsj-jentene

kjemper for Oslo-industri

Unni Garcia, Trine Corneliussen og Brynhild Brekke på Freia Marabou frykter at jobbene blir flyttet ut av landet.

(Foto: Terje Akerhaug)

-STOPPP Freia-salget!

Kvikk Lunsj-jentene på Freia Marabou i Oslo er ikke i tvil: 1.300 arbeidsplasser er i fare. Norske myndigheter må forhindre at fabrikken blir solgt til amerikanerne.

DEN AMERIKANSKE næringsmiddel-giganten Kraft General Foods (KGF) er ikke velkommen på Rodeløkka. Det er det klare inntrykket Arbeiderbladet fikk etter å ha snakket med flere av de ansatte i produksjonen i går.

– Alle spiser jo sjokolade. Så vi har hele tiden trodd at arbeidsplassene er sikre. Nå er vi fryktelig usikre på hva som vil skje. Det kan godt hende at også jobbene våre blir flyttet til utlandet, sier Trine Corneliussen.

Hun sitter i pauserommet sammen med Unni Garcia, Brynhild Brekke og flere

andre røyk-sugne. Så fort de kommer bort fra samlebandet går praten om den dramatiske nyheten.

– Ikke selg

– Folk snakker ikke om annet. Mitt råd til ledelsen i Freia er at de ikke må selge til amerikanerne, og i hvert fall ikke til svenskene. Alt de kjøper i Norge blir lagt ned. Næringsminister Finn Kristensen må

tenke på framtiden til det lille vi har igjen

– Næringsminister Finn Kristensen må tenke på framtiden til det lille vi har igjen av industri i Oslo.

av industri i Oslo. Han må stoppe salget, sier Unni Garcia.

Sjokk-nyhet

– Jeg fikk nyheten om salget servert på Dagsrevyen i går kveld. Her på Freia har vi aldri fått høre noe, forteller Brynhild Brekke.

– Det vil være en generaltabbe å selge bedriften til amerikanerne, mener Jorid Andreassen, med 28 år bak seg i bedriften.

– Hva er det amerikanere vil med oss? Det er grunn til å frykte at arbeidsplassene våre blir flyttet ut av landet.

Rolv Nygård som er nestleder for de fag-

organiserte på Freia Marabou, er redd for at både arbeidsplasser og produkter blir borte hvis Kraft General Foods får kjøpe bedriften. – Melkesjokoladen er et stykke Norge vi vil bevare.

Tror på salg

Det er ingen synlig redsel for tap av arbeidsplasser i ansiktet til personaldirektør Odd Ulltveit. – Vi skal produsere sjokolade på Rodeløkka også i framtiden. Så lenge vi gjør jobben vår bra, er det ingen fare for arbeidsplassene.

Torkjell Torekveen, ansatt i 30 år, er enig: – Vi må ha tro på at dette går bra, smiler han over en diger plate med et stoff som skal bli Fox-karameller.

● GEIR ARNE AMLIEN

Hydro-ansatte vil selge

OGSÅ DE ANSATTES representanter i Norsk Hydros styre gikk inn for salg av Freia-aksjene. Dermed er de på kollisjonskurs med de ansatte på Freia som ønsker å beholde bedriften på norske hender.

Det er et enstemmig styre i Norsk Hydro som står bak beslutningen om å selge den store aksjeposten til storkonsernet Kraft General Foods. Også de tre representantene for de ansatte gikk innfor salg til den amerikanske giganten.

Trenger kapital

– Norsk Hydro trenger kapital for å kunne virkeliggjøre planene om nyinvesteringer i Norge, sier en av de tre representantene for de ansatte i sty-

ret, Per Wold. Han understreker at han ser det hele ut fra de ansattes interesser.

– Fra mitt ståsted ser jeg viktigheten for Hydro til å ha de nødvendige investeringsmidler. Det er snakk om en betydelig kapitaltilførsel som vil kunne virkeliggjøre de prosjektene Norsk Hydro har planlagt, blant annet PVC- og aluminiumsproduksjon, sier Per Wold.

Debatt om salget

Han mener at det som er best for Norge samlet sett, det får andre ta seg av.

– Jeg representerer de ansatte, og har på bakgrunn av deres interesser gått inn for salg.

– Forstår du at de ansatte på Freia frykter at bedriften havner på utenlandske hender?

– Jeg og alle de andre i styret ser det poenget. Vi har hatt lange diskusjoner hvor alle i styret har vært enig om at det er viktig at å sikre fortsatt drift av Freia i Norge. Per Wold mener produktene til sjokoladeproduzenten er så gode at de vil konkurrere i Europa.

– Men for å gjøre det trenger de kapital. Det har også Norsk Hydro behov for, derfor gikk jeg som tillitsvalgt inn for salg, sammen med resten av styret, sier hovedtillitsvalgt i Norsk Hydro på Herøya, Per Wold.

● MARIANNE AASEN

«Rentegulrot» på 660 millioner

SLÅR FREIA Marabous 2876 aksjonærer til på tilbudet fra Kraft General Foods, venter en rentegulrot på 660 millioner kroner i tillegg til kjøpsprisen på 8.8 milliarder kroner.

Den amerikanske næringsgiganten har parallelt med aksjetilbudet på 450 kroner, tilbudt samtlige aksjonærer 15 prosent rente pr. aksje for den tiden det måtte gå fra eierne bestemmer seg til å selge og til myndighetene eventuelt sier ja til konsesjon. Rentetilbudet gjelder både A- og B-aksjer. I sitt rentetilbud har amerikanerne antydnet en renteperiode på seks måneder.

Med sin aksjepost på 44.1 prosent vil Norsk Hydro, om salget går i

orden, alene få tilført 291 millioner rente-kroner. Freia-familien, Throne Holst, får på sin side en rentegevinst på 15.8 millioner kroner.

Rentetoppen

Dette kan rente-gevinsten bli for de 10 største aksjonærene (alle beløp i millioner):

Norsk Hydro: 291, **Hershey** (amerikansk): 122.1, **Procordia** (svensk): 45.5, **Paulig** (finsk): 25.7, **Throne-Holst-familien:** 15.8, **Kommunal Landspensjonskasse:** 11.2, **Vital Forsikring:** 9.2, **Folketrygdfondet:** 6.6, **UNI Storebrand:** 5.9 og **Danisco** (dansk): 3.9.

● TOR-ERIK RØBERG-LARSEN

FREIA TIL SALGS

Politisk thriller

Hydros salg av Freia-aksjene kan bli en lei sak for næringsminister Finn Kristensen. Saken har alle elementer som kan gjøre den til en politisk thriller.

FREIA-SAKEN utviklet seg i går raskt til en betent politisk sak. Både KrF, SV og Sp krevde at Freia beholdes på norske hender, og styret i Oslo Ap er livredd for at Freia skal selges og forsvinne fra Oslo.

Alternativer?

Finn Kristensens problem er like opplagt som det er enkelt:

- En stor norsk eier i Freia Marabou

(Hydro) vil selge. Det er ikke forbudt. De har forhandlet med 2-3 ulike mulige kjøpere, og har falt ned på Kraft General Foods. Det vi må vurdere, er hva de ønsker med Freia - på kort og lang sikt. Jeg forutsetter at når de legger ut 8-10 milliarder kroner, så er det fordi de synes Freia er attraktivt, sier Kristensen.

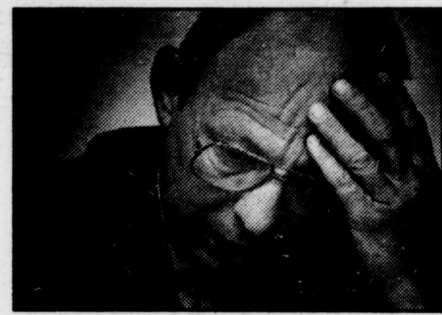
- Så kommer spørsmålet om norske alternativer. Jeg er ikke i stand til å se at de finnes. Det er ingen lett sak å finne 8-9 milliarder kroner i Norge i dag, sier næringsministeren.

Press

Her ligger dilemmaet. Det bygger seg opp

et politisk press mot salg av Hydros aksjer til utlandet. Skal Finn Kristensen gi etter for dette presset, nekter han samtidig Hydro å skaffe seg selv hardt tiltrengt kapital. Og her vil han til alt overmål også møte politisk press - de Hydro-ansatte ønsker salg til Kraft for å sikre sine egne arbeidsplasser.

Kraft vil fusjonere Freia og det sveitsiske selskapet Jacobs Suchard. Den andre amerikanske beileren, Hershey Foods, er kanskje mer villige til å satse på Freia i Oslo. Men Hersey har et samarbeid med Orkla. Hvis Orkla blir involvert i Freia, oppstår konkurranseproblemer i forhold til Orklas eierskap i Nidar-Bergene. Orkla måtte tidligere i år selge seg

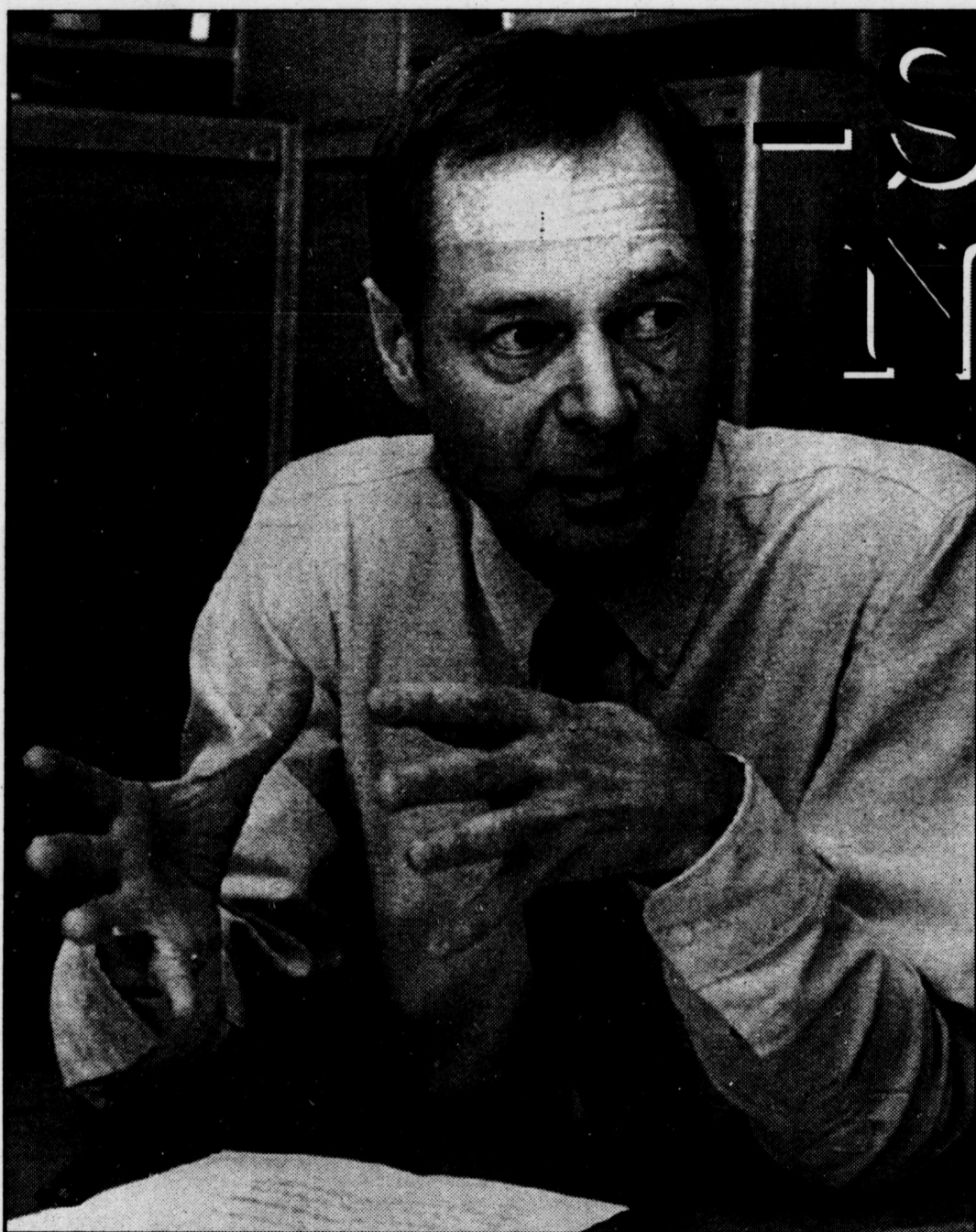
Næringsminister Finn Kristensen.

(Foto: Joanna Butler)

ut av Freia av denne grunn.

Formelt er det Finn Kristensen og regjeringen som behandler konsesjonen, men at det blir en politisk sak som også Stortinget blander seg opp i, kan man gå ut fra med sikkerhet.

● SIGURD SANDVIN

- De ansatte på Freia Marabou kan ta det rolig. Dersom amerikanerne kjøper vil arbeidsplassene være like trygge som i dag, sier informasjonsdirektør Per Piscator. (Foto: Stefan Ikatjenko, Arbetarbladet, Gävle)

Slapp av, NORGE!

- De ansatte på Freia har ingen grunn til å frykte for sine arbeidsplasser, sier informasjonsdirektør Per Piscator i Kraft General Foods svenske avdeling til Arbeiderbladet.

JEG ER IKKE det minste i tvil om at amerikanerne vil utvide den eksisterende virksomheten, sier han. Ifølge Piscator opplevde de ansatte i det daværende Gevalia-konsernet den samme frustrasjonen som Freia-arbeiderne i dag, da den amerikanske næringsgiganten kjøpte opp hele det svenske konsernet i 1971.

Ubegrunnet

- Men frykten for både tap av arbeidsplasser og såkalt utflagging av selskapet var helt ubegrunnet. Amerikanerne gikk istedet aktivt inn. Resultatet av dette er at vi i dag har 600 flere arbeidsplasser enn for 20 år siden samt at vi har den klart største markedsandelen på de varene vi selger, sier han.

Hvorfor i Norge?

- Og hvorfor skulle Kraft General Foods eventuelt legge ned virksomheten i Oslo når vi samtidig vet at selskapet både her i Sverige, i Danmark, i Finland og på Island bare har utvidet og utvidet? spør han.

I fjor hadde den nordiske virksomheten av selskapet en omsetning på 2.3 svenske milliarder. - Omsetningen var størst i Sverige med 1.3 milliarder, sier Piscator.

- Satser stort

- Etter at amerikanerne kjøpte seg inn hos oss har hele bedriften vært gjennom en modernisering til flere hundre millioner kroner, sier Bernt Lövgren, tillitsvalgt for funksjonærene i konsernet.

- Også til neste år skal det brukes masse penger på nytt og bedre utstyr. Jeg er derfor ikke i tvil om at de store investeringene som har skjedd, og som skal skje, er med på å trygge våre arbeidsplasser. I alle fall føler alle vi ansatte det slik, legger han til.

- I dag er vi langt flere ansatte enn vi var for noen år siden.

Ledelsen i Kraft General Foods i USA møtes i dag til styremøte. Eneste post på dagsorden er oppkjøpet av Freia Marabou. Resultatet er egentlig gitt på forhånd: Det blir gitt klarsignal for kjøp.

● TOR-ERIK

RØBERG-LARSEN

1.000 aksjer

solgt i går

ETTER AT Freia Marabou-aksjene ble suspendert på Oslo Børs mandag, var aksjene igjen tilgjengelige på Børsen i går. De 2.876 aksjonærene besitter i alt 3.269.436 A-aksjer og 16.251.110 B-aksjer. I går ble 1.000 B-aksjer solgt på Oslo Børs til 422 kroner pr. aksje. Verdien er egentlig 300 kroner. Kraft General Foods har som kjent tilbudt 450 kroner for begge aksjetyper.

Freia-familien

SIDEN 1957 har sjokolade-familien Throne-Holst pumpet million-beløp inn i et eget selskap på siden av Freia-konsernet. De fire som står bak selskapet har personlige formuer på til sammen 70 millioner kroner.

Selskapet, A/S FRAX, skal ifølge selskapets egen formålsparagraf, «drive med handel og produksjon, samt kjøp, salg og forvaltning av eiendommer og andre formuesgjensstander og hva som derved står i forbindelse. Herunder deltakelse i eller finansiering av enhver slik virksomhet».

Aksjekapitalen i selskapet er på åtte millioner kroner, og samt-

lige aksjer skal, etter det Arbeiderbladet erfarer, være i de fire styremedlemmenes egne hender. Det er Freia-sjefen selv, Per Throne-Holst (58), som er selskapets daglige leder. Holst hadde i fjor en formue på 47.283.000 kroner. Et annet familiemedlem i styret, Alexandra Throne-Holst (36) hadde i fjor en formue på 13.956.000 kroner. Selskapet har postadresse Rytterager Gård i Hole kommune. Der sitter Finn R. Elde som styreformann. Den siste i styre-kvartetten er Erling Lind fra Oslo. Han hadde i fjor en formue på 5.960.000 kroner.

● TOR-ERIK RØBERG-LARSEN

fakta

Alle dagligvarer
til minipris

Det er vårt enkle budskap til deg.

Arbeiderbladet

SJEFREDAKTØR:
ARVID JACOBSENREDAKTØRER:
PER E. KOKKVOLD
ARNE STRAND
HANS KR. AMUNDSENADMINISTRERENDE DIREKTØR:
OLAV M. MUGAASPOSTADRESSE:
Boks 1183, Sentrum, 0107 Oslo
BESØKSADRESSE:
Grenseveien 50
TELEFON:
(02) 72 60 00Freia opp
i røyk?

REGJERINGEN må tenke seg om mer enn en gang før den eventuelt gir konsesjon på salg av aksjene i Freia Marabou til det Philip Morris-eide Kraft General Foods. Saken er delikat og vanskelig. Trolig har vi å gjøre med en av de viktigste konsesjonsavgjørelser i nyere norsk industrihistorie. Næringsministeren bør snarest gi Stortinget en redegjørelse.

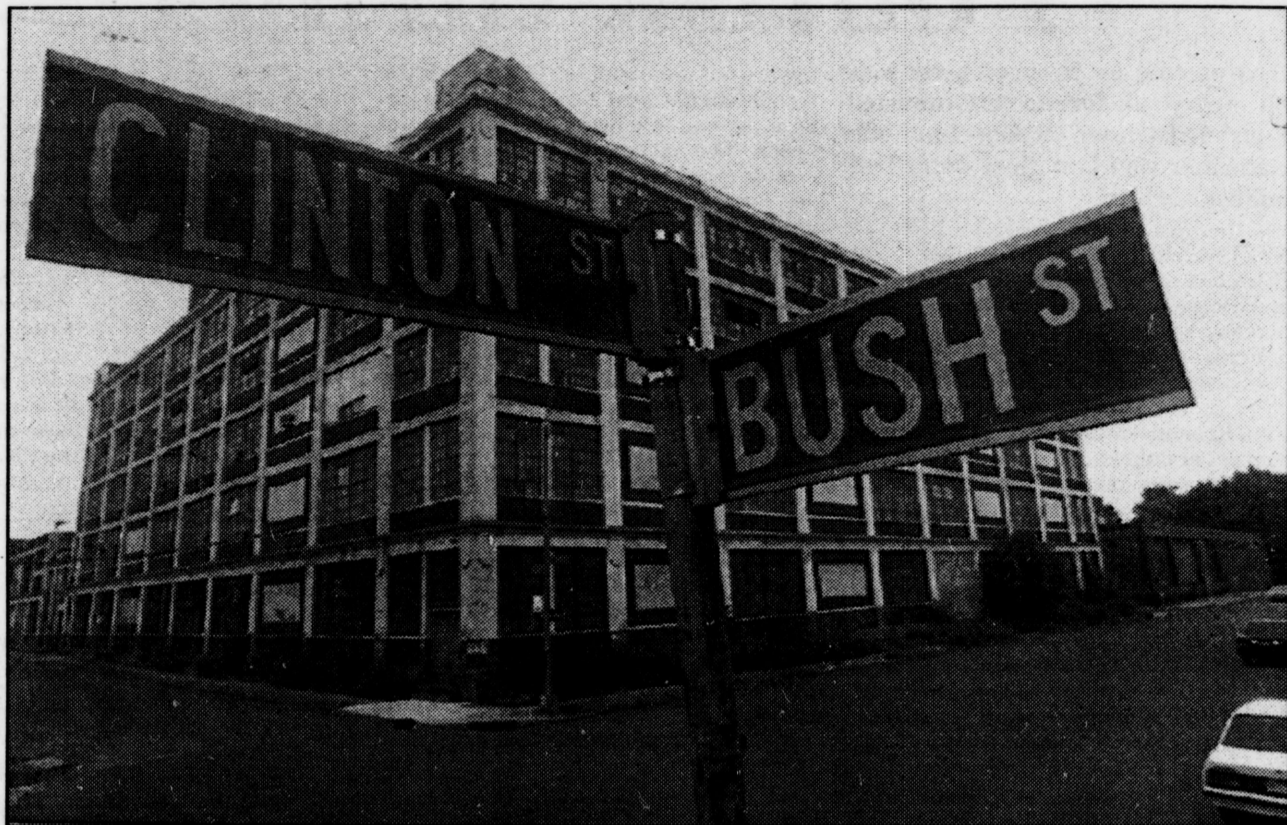
Philip Morris – verdens største tobakksfirma med omsetning på størrelse med et norsk statsbudsjett – vil kjøpe den 100 år gamle Freia-gutten fra Rodeløkka for 8,8 milliarder. Før myndighetene gir konsesjon, må det klarlegges om gutten vil få det bedre eller om han med dette går opp i amerikansk sigarettøyk.

Vi forstår godt at Norsk Hydro og de andre aksjonærene fristes av et tilbud om å selge på en kurs 50 prosent høyere enn børskursen. Hovedaksjonæren alene – Hydro – tjener 2,4 milliarder kroner på å selge. Regjeringen kan imidlertid ikke la de private aksjeeiernes fortjenestemotiv være avgjørende. Myndighetenes oppgave er å vurdere om utenlandsk overtakelse er i samsvar med nasjonale interesser.

Nedleggelsen av Viking Askim etter utenlandsk oppkjøp og spesielt det skandaløse Skandia-raidet til UNI Storebrand, viser hvor galt det kan gå hvis ikke myndighetene er påpasselige med å følge regelverket og at de på forhånd stiller de riktige spørsmålene. I går sa næringsminister Finn Kristensen at han tviler på at amerikanerne vil bruke så mye penger på å legge ned arbeidsplasser her i landet. Men det er ikke nok å tvile. Statsråden må forsikre seg om at det ikke vil skje.

Kraft General Foods har satt som betingelse for budet at det får full kontroll over Freia Marabou. Freia må dermed forandre vedtekter som ble innført for å hindre utenlandsk overtakelse. Når amerikanerne stiller harde betingelser i forbindelse med oppkjøp av en norsk bedrift, må de akseptere at norske myndigheter stiller like harde betingelser for å gi konsesjon.

Prisrådet påla tidligere i år Orkla å selge sine Freia-aksjer fordi prisdirektøren mente at matvareprodusenten Orklas eierskap i Freia kunne skade den frie konkurransen mellom selskapene. Vi er også tilhenger av fri konkurranse, men konkurransen må ikke tillate frihet for utlendinger til å slakte lønnsomme bedrifter i Norge. Slik sett ville vi ha foretrukket Orkla framfor Philip Morris.

– For første gang på lenge er det enighet i USA om at hovedoppgavene ligger på hjemmefronten, og at verden kan klare seg uten en supermakt, skriver vår tidligere USA-korrespondent Astri Suhrke, som nå er forskningssjef ved Christian Michelsens Institutt i Bergen. (Foto: NTB-AP)

Håp for USA i USA

DET VAR en stygg historie, selv for Washington. En ung mor i forstaden tok sin datter til barnehaven da hun ble stanset av to menn. De skjov moren ut av bilen, hev ungen ut av vinduet, og kjørte avgårde. I et desperat forsøk på å redde sitt barn ble kvinnen hengende fast og slept med bilen flere kilometer. Til slutt kjørte biltyvene opp mot et gjerde for å få henne vekk.

Det grøsset i den hvite middelklassen. Hvem er nå trygge for terroren fra de indre bydelene? Nok et bevis på samfunnets forfall, skrev spaltistene.

Bevis på USAs forfall drysser jevnt og tett. Arbeidsledigheten stiger (over 7 prosent), tallet på de fattige likeså (snart 35 millioner). Økonomien går på tomgang, og valgkampen har sporet av på spørsmål om abort og kristent familieliv.

Krisen er nå så dyp at den skaper allmenn bekymring. Her ligger det første lyspunktet.

For første gang på lenge er det bred enighet i USA om at hoved-

oppgavene ligger på hjemmefronten, og at verden kan klare seg uten en supermakt. Ingen av kandidatene høster stemmer på utenrikspolitikk.

– Selv den vakreste visjon for etterkaldkrigstiden ville ikke gi Bush mer enn maks tre prosent ekstra på meningsmålingene, sier en republikansk rådgiver til utenlandske journalister i Washington.

Det er også voksende enighet om at valgkampen må fokusere på økonomien. Budskapet om kristent familieliv er ikke lenger parade-programmet. Det blir for tynt. Problemet er at nesten halvparten av sorte menn i alderen 16-25 år i Los Angeles er uten arbeid. Det angår alle – også de hvite forstedene.

Programavklaringen kom i midten av september. I sin tale til Detroit Economic Club slo Bush fast at han går inn for frie markeds-krefter og (i prinsippet) internasjonal frihandel for å gjenreise økonomien. Clinton legger mer vekt på offentlig styring for å skape grunnlaget for vekst.

Den amerikanske kapitalismes evne til å fornye seg selv skal ikke undervurderes. Dagens nedgangstider kan ikke sammenlignes med 1930-årene. Da var arbeidsledig-

ten 25 prosent. I dag har USA et stort, nytt frihandelsområde med sine naboland Mexico og Canada. I hele Latin-Amerika møter amerikansk kapital liten motstand – bare Castro står igjen som enslig symbol på venstresidens opposisjon. Over hele verden har den markedsøkonomiske ideologi seiret. IMF spår en oppgang i USAs økonomiske vekst fra 1.9 prosent i år til 3.1 prosent neste år.

På grasrotnivå ligger en tradisjonsrik selv-korreks. Historisk sett har sterke sosiale bevegelser bølget fram i borgerangrep på akutte samfunnsproblemer: Borgerrettsbevegelsen i Sørstatene i 1960-årene, Fredsbevegelsen mot Vietnamkrigen, Kvinnebevegelsen, Miljøbevegelsen.

På samme måte ser noen håp i den folkelige frustrasjon som skapte fenomenene Ross Perot, Jerry Brown og Pat Buchanan. Alle ble båret fram av småfolk og enkeltpersoner som krevde et bedre Amerika, og trodde at individuell deltagelse betød noe.

Lederne imponerte ikke – to reaksjonære og en gammel hippie – og i hvert fall to av dem forsvant raskt. Men det er bevegelse på grasrota, og dermed håp om at den kan fanges opp i seriøse angrep på samfunnets forfall.

I NYHETS-
BILDET

● ASTRI
SUHRKE

Arbeiderbladet FOR 45 ÅR SIDEN

■ Krigsforbryterforhøret som begynte i Nürnberg mandag betegnes av aktoratet som «verdens største mordsak». 23 tidligere offiserer står anklaget for å ha drept over 1 million jøder, sigøynere og andre anti-nazister. Ifølge aktoratet har de drept 50 personer i timen i to år. De anklagede satt i retten med en likegyldig mine som om de kjedet seg uhyre. Den gruppen de tilhørte ble organisert bak frontlinjene våren 1941, og de hadde ordre om å drepe alt liv bak frontlinjene.

ANDRES MENING

■ TIL FAMILIEN

Bernander ønsker å ha kontakt med barna sine i de viktige oppvekstårene. Han har bare konstatert at dagens topp-politikk ikke gir mulighet for det, og trekker konsekvensen av det. Det er bra både for John Bernander og familien hans at han nå finner veien hjem igjen. Men det er ikke bra for norsk politikk at han og andre i

samme situasjon finner det uholdbart å fortsette med politisk innsats.

Vårt Land (krist.)

■ TIDSSPØRSMÅL

Men hvis regjering og storting ikke makter å gjennomføre de nødvendige nedskjæringer i inntektsoverføringene til friske mennesker i fullt arbeid, er det bare et tidsspørsmål før vi befinner oss i den samme kri-

tiske situasjon som svenskene gjorde.

Aftenposten (H)

■ VITAMINSPRØYTE

Med dyktighet og pågåenhet har nei-siden tatt monopol på alle honnørdene i sin propaganda. Hver lørdag i rushtiden møter vi dem midt i folkevrimmelen. Det skulle ikke være vanskelig å produsere honnørord for ja-siden. Det er et ja til å

ta imot utfordringer, et ja til å tre inn i fremtidens mangfoldige Europa, et ja til fred og samarbeid, til utdanning for ungdommen, et ja til felles miljøkamp – og et nei til isolasjon. Det er en slik vitaminsprøyte Europabevegelsen nå har bruk for, ikke til fortrensel for den saklige logikk, men som et supplement til den.

Verdens Gang (kons.)

Ta forbrukerbrillene på!

Av Gro Hillestad Thune

Arbeiderpartiets politikk utformes i stor grad på forvaltningens premisser – av personer som selv har sin bakgrunn i forvaltningen, skriver advokat Gro Hillestad Thune, styreleder i Norsk Pasientforening og norsk medlem av Den europeiske menneskerettighetskommissjon.

ARBEIDERPARTIET er i ferd med å utforme nytt partiprogram. Gode råd er dyre i en situasjon med arbeidsløshet, EF-strid, turbulens i primærnæringene og krise i helsesektoren.

Samtidig blir politikerne stadig oftere kritisert for manglende bakkekontakt, for å være for lite lydhøre. Dette er noe som ikke kan argumenteres bort. Et politisk parti med forankring i arbeiderbevegelsen kan ikke tillate seg å blåse av påstander om at avstanden mellom dem som styrer og dem som blir styrt er et problem. Folks opplevelser er en politisk realitet.

Jeg har mange ganger lurt på hvorfor de som skriver programmet og ellers utformer politikken ikke lar seg inspirere av den forbrukerpolitikk som Arbeiderpartiet sto for og sloss for i 70- og delvis 80-årene. Det skjedde da en bevisstgjøring som at den enkelte bruker, kunde og dennes ønsker og behov skulle stå i sentrum, nye lover som ga forbrukerne rettigheter ble kjempet igjennom. Partiet var ikke redd for å krysse klinger med næringslivet og dets støttespillere. Advarslene var mange, men protestene forstummet etter hvert som erfaringene viste at ikke bare kundene, men også de

næringsdrivende selv er tjent med at utvekster lukes ut. Kundene har ikke alltid rett, men når de har rett, må de tas på alvor.

Den neste store oppgaven man ønsket å gå løs på var å styrke brukerne i forhold til offentlige tjenester og den offentlige forvaltning. Også her var Arbeiderpartiet i sin tid på offensiven. Programmer og plan-dokumenter inneholdt løfter om bedre kundertjeneste, tilgjengelighet og innflytelse for brukerne av offentlige tjenester. Dessverre er det blitt med de gode ønsker.

I motsetning til den private sektor er det på dette området blitt heller dårlig med konkrete resultater. Offentlige monopoler og forvaltningsorganer fortsetter som før med de tjenester og opplegg som *de selv* mener er best for oss – og ikke minst best for seg.

Ord som brukerinnflytelse og brukermedvirkning er kommet for å bli – i programmerklæringer og festtaler, men aldri som noen politisk realitet. Det kan virke som om utviklingen faktisk går i motsatt retning, med mindre gehør fra det offentlige side i forhold til vanlige folks ønsker og erfaringer, gode som dårlige.

Dette er i hvert fall mitt inn-

trykk etter å ha fulgt forbrukerpolitikk og helsepolitikken på nært hold i mange år. Uttrykk som brukerinnflytelse og brukerhensyn er kommet for å bli på det verbale plan. Vi blir for eksempel fortalt at pasientene, helsevesenets kunder, skal høres, respekteres, gis innflytelse på tjenestene som angår dem uten at dette i praksis følges opp. Dette har vi hørt nå i mange år. I praksis følges det ikke opp. Den sentrale helseforvaltning er utrolig lite lydhør i

forhold til omverdenen – det være seg sykehusene, de ansattes organisasjoner eller pasientene.

En gruppe ved BI som nylig har forsket på Oslo kommune, konkluderte med at kommunens virksomhet er for lite rettet mot borgernes behov og for mye rettet mot kommuneforvaltningens egne behov. Forskere som vil studere andre deler av offentlig forvaltning, vil sikkert finne det samme der.

Imidlertid er det ikke mer forskning vi trenger, men politisk vilje til å gjøre noe.

Politikerne må se på sin egen rolle. De må våge å innrømme at de ofte identifiserer seg mer med sine velgere. De må også få inn i hodet at ethvert byråkrati har sin egen kultur som ikke blir mer brukerorientert bare fordi det står i en programmerklæring at det skal den bli.

En brukerorientert forvaltning forutsetter at det etableres nye krav til saksbehandlingen. Det må lages rutiner som tvinger alle offentlige organer til å definere sine brukere og som pålegger dem en plikt til en skikkelig dialog med disse – begge veier. En forvaltning som ikke har evne til å lytte til dem som vet hvor skoen trykker, vil aldri finne gode løsninger.

Brukerinnsikt/brukerkontakt må defineres som en egen kompetanse innen forvaltningen, og denne kompetanse må gis reell innflytelse på saksbehandlingen. Politiske organer som tar beslutninger må avvise forslag som administrasjonen legger frem når det ikke samtidig foreligger en vurdering av hvem som blir berørt og hvilke konsekvenser forslaget vil få for disse – det være seg huybyggere, trafikanter, pasienter eller arbeidstakere.

Arbeiderpartiet har sittet med regeringsmakt i store deler av etterkrigstiden. Det er kanskje ikke så rart at partiet i stor grad preges av den måte man tenker på innen forvaltningen og utformes på forvaltningens premisser – av personer som selv har sin bakgrunn fra forvaltningen. Tenk om man i stedet tok på seg forbrukerbrillene for å se hvordan virkeligheten da fortoner seg. Forvaltningens kunder – i vid forstand – har nemlig erfaringer og ideer som samfunnet trenger, men som i dag dessverre i altfor liten grad blir verdsatt og benyttet. Jeg våger den påstand at det her ligger adskillig politisk gevinst hvis Arbeiderpartiet ønsker å fornye seg.

Thatcherisme på norsk?

Av Kaci Kullmann Five

– Bare en alternativ økonomisk politikk kan hindre kriseløsninger som dem vi nå ser i Sverige, skriver Høyres leder Kaci Kullmann Five. Foto: Mimsy Møller.

ARBEIDERPARTIETs finanspolitiske talsmann Karl Eirik Schøtt-Pedersen angriper Høyre for å drive thatcherisme på norsk med sitt mål om at det offentlige utgifter ikke skal utgjøre mer enn 50 prosent av verdiskapningen i Norge innen ti år er gått. Det er fristende å spørre om ikke Schøtt-Pedersen med sitt utspill i Arbeiderbladet 17. september enten lukker øynene for virkelighetens verden – eller ikke er i stand til å se problemene i dagens velferds-Norge.

Allerede i 1985 – i forbindelse med langtidsprogrammet – sa Gunnar Berge at det generelle skattenivået ikke måtte økes. I dag, etter flere år med betydelig vekst i offentlige utgifter og skattenivå, fremstiller Schøtt-Pedersen det som helt uakseptabelt når Høyre nå ønsker en utvikling der folk kan få beholde en større del av sine opptjente penger.

Schøtt-Pedersen mener Høyre angriper grunnlaget for velferdsstaten. Det er naturligvis ikke riktig. Vårt ønske er nettopp å sikre grunnlaget for fremtidens velferdsstat. Klarer vi å få til en vekst i økonomien på tre prosent – som er over dagens, men under den vekst vi hadde i deler av 80-årene – så trenger vi ikke å stramme inn på offentlige budsjetter for å nå Høyres målsetting. Men det forutsetter at det må finnes plass til eventuelle nye reformer innenfor de midler det offentlig allerede disponerer.

«Privatiseringer vil ikke kunne gi noe varig bidrag til lavere offentlig andel av verdiskapningen, ettersom slike skritt bare gir

en engangseffekt på inntektssiden», skriver Schøtt-Pedersen. Denne fremstillingen av privatisering er ikke bare forenklet – den er direkte gal. Poenget er at erfaringene fra andre land viser oss at tjenester som det offentlige i dag produserer kan gjøres av private. Og erfaringene er at en slik overføring av tjenesteproduksjonen til privat sektor fører til betydelige besparelser. Hvorfor skulle man ellers i en rekke land som Sverige, Danmark og Storbritannia gjennomføre betydelige forvaltningsreformer? Det Schøtt-Pedersen ikke synes å akseptere er at Høyre ønsker et velferdssamfunn der alle mennesker skal sikres lik tilgang til grunnleggende velferdstjenester. Men det betyr ikke at det offentlige nødvendigvis skal produsere disse tjenestene.

I Kristiansand kommune har man for eksempel etter åpent

anbud valgt å la private drive kjøkkenet på et kommunalt sykehjem. Besparelsen er ca 1,5 millioner kroner pr år på sykehjemets driftsutgifter. Dette gir med andre ord varige bidrag.

Men uavhengig av spørsmålet om privatisering viser faglige utredninger at det er et betydelig potensiale for mer effektiv og rasjonell drift også i offentlig

sektor. Normann-utvalget, ledet av professor Victor Normann, påpekte at effektivisering kan gi en offentlig finansgevinst på 130-160 milliarder kroner. I andre land som Danmark, Sverige og Storbritannia gjennomføres det betydelige forvaltningsreformer. Undersøkelser viser at man i Norge bruker over 40 prosent av tilgjengelige midler på internadministrasjon i enkelte offentlige etater. Det skulle illustrere at muligheten for å effektivisere den offentlige virksomhet ikke bare er tilstede, men at tiden er overmoden for å skjerpe effektivitetskravene i offentlig sektor.

Hovedproblemet er at Arbeiderparti-regjeringen fremdeles ikke ser ut til å innse behovet for å legge om den økonomiske politikken for å skape ny vekst i økonomien. Tvert imot fortsetter man å dosere mer av den medi-

sin som åpenbart ikke virker. For i takt med økte midler til ledighetstiltak, sysselsetting i offentlig regi og økte budsjettunderskudd øker også ledigheten. Til tross for en gryende verbal forståelse hos enkelte av Arbeiderpartiets politikere, ser det ikke ut til at man tar alvorlig innover seg og aksepterer at høyt offentlig forbruk bare skaper midlertidig sysselsetting, og at det i realiteten er en trussel mot nyskaping og nye varige arbeidsplasser.

Som Schøtt-Pedersens partifelle Hermod Skånland påpekte i et TV-program nylig – den verste trussel mot en sunn økonomi er stadig økende budsjettunderskudd. Nå må også Arbeiderparti-regjeringen snart innse at dette er et alvorlig problem – og ikke slå om seg med vendinger om at ingen regjering gjør så mye for de ledige.

Poenget er at vi må legge forholdene til rette for ny vekst i økonomien. Høyre har da også foreslått en alternativ økonomisk politikk nettopp med det som siktemål. En politikk:

- der det skapes bedre rammebetingelser for næringslivet, blant annet gjennom bedre skatteregler og styrking av egenkapitaltilgangen.

- der det stilles skjerpede krav til effektivitet i offentlig sektor og der tjenesteproduksjon i økende grad skjer i privat sektor.

- der det gjøres noe med budsjettunderskuddene.

Bare ved å foreta en slik omlegging vil det kunne være mulig å unngå kriseløsninger slik vi ser det i Sverige.

Gro(ruddalen) og flyplassen

Av Helge Busengdal

SKAL hensynet til en tidligere Ap-statsråds prestisje og revansjelyst forverre livsvilkårene i Norges tettest befolkede område, Groruddalen?

Sterke og gode argumenter for Hobøl som alternativ til Gardermoen preller av på en forsteinet stortingsgruppe. Enstemmig går våre representanter – de vi har drevet valgkamp for – inn for økt støy og forurensing i dalen vår. Det blir kanskje ingen katastrofe for oss, men i hvert fall en fullstendig unødvendig forverring.

Hvor er du, Thorbjørn – miljøvernminister vel også for Groruddalen? Og du, Marit, som ofte står på for oss i Oslo? Går regjeringsmedlemmer

fra Bygdøy/Frogner inn for å fatte vedtak de tror snarest vil kvitte dem med flystøyen fra Fornebu?

Vi har også flystøy i Groruddalen nå, men den skal altså fortsette dersom mitt parti får det som det vil. I tillegg – hundrer av tankbiler dundrende gjennom dalen og titusener flere personbiler. Støy, forurensing og stor fare for ulykker.

Tror dere virkelig at det å stå fast betyr flere stemmer enn å fatte et klokt vedtak?

Desverre er det Høyre (og Arbeiderbladet?) som tør å vise vei. Fra Arbeiderpartiets Oslo-bank er det skremmende stille.

Gjeste- REDAKTØREN

LO-leder
Yngve
Hågensen

Tillitsmenn i op

Philip Morris inntreden i norsk næringsmiddelindustri setter i gang spekulasjoner om overtakelse av Ringnes. Mange frykter at Philip Morris ikke nøyer seg med sjokolade, men også fristes av øldunsten noen fabrikkpiper bortenfor. Freia-kjøpet blir av mange sett på som en prøvestein.

FØLJETONGEN kan bli lengre og fusjoner og salg av norske selskaper og aksjer aktualiseres nok en gang med det siste Freia-opkjøpet. Så spørres det om norske bryggerier kan klare å hevde seg i markedet, eller om Philip Morris som også eier Löwenbrau i Tyskland og Miller i USA, også faller for den norske øl-fristelsen. For de tillitsvalgte handler ikke hverdagen bare om spisepauser og arbeidstid, de må minst ha like god oversikt over aksjemarkedet som direktørene.

Flytting

Klubbleder Jostein Aukland ved Ringnes bryggeri og nestleder Stein Stugu ved Frydenlund er tillitsmenn i disse oppkjøpstider. Stein Stugu er også hovedtillitsvalgt for drikkevarerdivisjonen i Orkla. De tror begge at flytting av mineralvannproduksjonen til nye lokaler på Gjelleråsen i Nittedal vil sikre at et eventuelt senere oppkjøp vil hindre utflytting.

– For noen år siden gikk vi imot flytting. Nå er situasjonen forandret. Blir vi i Oslo, kan

vi risikere å bli oppkjøpt av Procordia og flyttet til Pripps i Göteborg. Dersom vi blir oppkjøpt av utlendinger, tror vi at det er bedre å være i nye lokaler enn i disse gamle her, sier Jostein Aukland og Stein Stugu. Ved en flytting til Gjelleråsen vil 150-200 av de 1.300 arbeidsplassene gå tapt.

Sikre arbeidsplasser

De to tillitsvalgte ved landets to største øl-bryggerier innser at arbeidsplassene ikke lenger er like trygge som før. Oppgavene til de tillitsvalgte handler derfor ikke bare om lokale lønnsforhandlinger, men forhandlinger på nasjonalt og internasjonalt plan.

– Før var bryggeri-Norge delt inn i salgsområder av alkoholpolitisk grunner, og bryggeriene fordelte ølsalget mellom seg. Slik er det ikke lenger etter at ordningen ble opphevet i 1987.

Ringnes og Frydenlund utgjør drikkevarerdivisjonen i Orkla, som opprinnelig var et

gruveselskap. Nå eier Orkla «halve» Norge. Procordia er det svenske spøkelset og Philip Morris det internasjonale.

Frykter oppkjøp

– Det er klart vi frykter å bli oppkjøpt. Uansett hvilket forhold vi får til EØS, er det fare for at vi overtas av store utenlandske selskaper. Derfor er det like viktig å se på eierstrukturen i selskapene som å se på den ene konkrete flyttesaken som vi har diskutert de siste årene, sier Stugu.

– Det handler om å sikre kapital, og det kan selskapet gjøre best ved å flytte produksjonen til Gjelleråsen, mener Aukland. Han mener de siste årenes oppkjøp og fusjoner i industrien forteller sitt om kapitalflyten og behovene for å sikre arbeidsplassene innenfor Norges grenser.

– Så er det forsåvidt det samme hvem som eier oss.

De to mener politikerne ikke skjønner tilstrekkelig av industripolitikken.

– Det norske politiske miljøet kan ikke nok om norsk industri. Oppkjøpene har vist at Norge er et land i verden og at utenlandske interesser ser ressursene vi har. Derfor må politikerne sikre en industripolitikk uavhengig av markedstilpasning, sier Aukland og Stugu.

• NORHILD MIDTBØ

De tillitsvalgte må ha minst like god oversikt over aksjemarkedet som direktørene.

Industripolitisk boksekamp

Bryggeriarbeidernes største kamp i forhold til EØS er kampen mot bokser som emballasje. Samtidig mener de at norske politikere er med på å akseptere EØS-avtalen uansett.

HENSYNET til norske arbeidsplasser mener de kommer sist når norske politikere diskuterer industripolitikk. – Det ser vi av budsjettforlikene der avgiftspolitikken på alkohol blir en salderingspost for å oppnå budsjettforlik til fordel for partienes hjertesaker.

Miljøavgift

Et EF-direktiv kan stoppe miljøavgiften på bokser. Med boks som emballasje regner fagbevegelsen med at bryggeriene kan rasjonalisere bort 1.000-1.500 arbeidsplasser, noe som utgjør 30 prosent av ansatte i bryggeri-næringen i dag. Coca Cola har et hypermoderne anlegg for produksjon av bokser i England. De vil langt billigere kunne transportere mineralvann til Norge. Det vil i såfall bety at flere arbeidsplasser vil gå tapt som følge av nedleggelse i et stramt marked.

Miljø- og fagbevegelse følger nøye med hvordan utviklingen vil gå i Danmark etter at det nye avgiftsdirektivet fra EF vil overprøve det danske forbudet om bruk av bokser.

Andre runde i boksekampen er i gang, og i fjor vant fagbevegelsen og miljøbevegelsen. Da sa Regjeringen nei til å fjerne miljø-

avgiften på bokser.

– Men vi er spente på hvordan det nå vil gå. Sier Norge ja til EØS-medlemskap, kan vi få et

direktiv som bøyer seg for de næringsinteresser som hele tiden motarbeider ombrukssystemet for glass, sier Stein Stugu.

Ikke isolert

Et annet viktig element for fagbevegelsen i forhold til EØS er spørsmålet om eierstrukturer.

– Men politikerne kan for lite om dette. Vi har ingen analyse over hva som vil skje i hver del av hver enkelt industri. Derfor er vi opptatt av hvordan det går i andre land. Det er grenser for hva som er mulig på proteksjonistisk grunnlag. Vi ser ikke våre arbeidsplasser isolert, men hva som er mulig i forhold til andre land. På samme måte må vi kunne forlange at norske politikere forstår at norsk alkoholpolitikk må stå i forhold til hva som skjer utenlands.

Multinasjonale selskaper

Stein Stugu ser ikke bort fra at et multinasjonalt konsern kan flytte produksjonen av både sjokolade og øl til utlandet.

– De er avhengig av en viss størrelse på kapitalavkastningen, hvis ikke er det ikke liv laga. Hvis EØS blir vedtatt, tror jeg vårt bryggeri vil være eid av et multinasjonalt selskap om noen år, hvis da ikke norske politi-

Sten Rambøl på tapperiet på Ringnes er en av mange ansatte som frykter for jobben sin dersom et av verdens beste retursystem for tomflasker blir en saga blott med et EF-direktiv.

(Foto: Mimsy Møller).

De tillitsvalgt, Stein Stugu (t.v.) og Jostein Aukland skal flytte med Ringnes til Gjelleråsen ikke langt fra bygrensen. – Men med utenlandske oppkjøp frykter vi at arbeidsplassene våre flyttes enda lengre i fremtiden.

(Foto: Mimsy Møller).

kere sikrer en norsk industripolitikk uavhengig av markedstilpasningen i Europa.

• NORHILD MIDTBØ

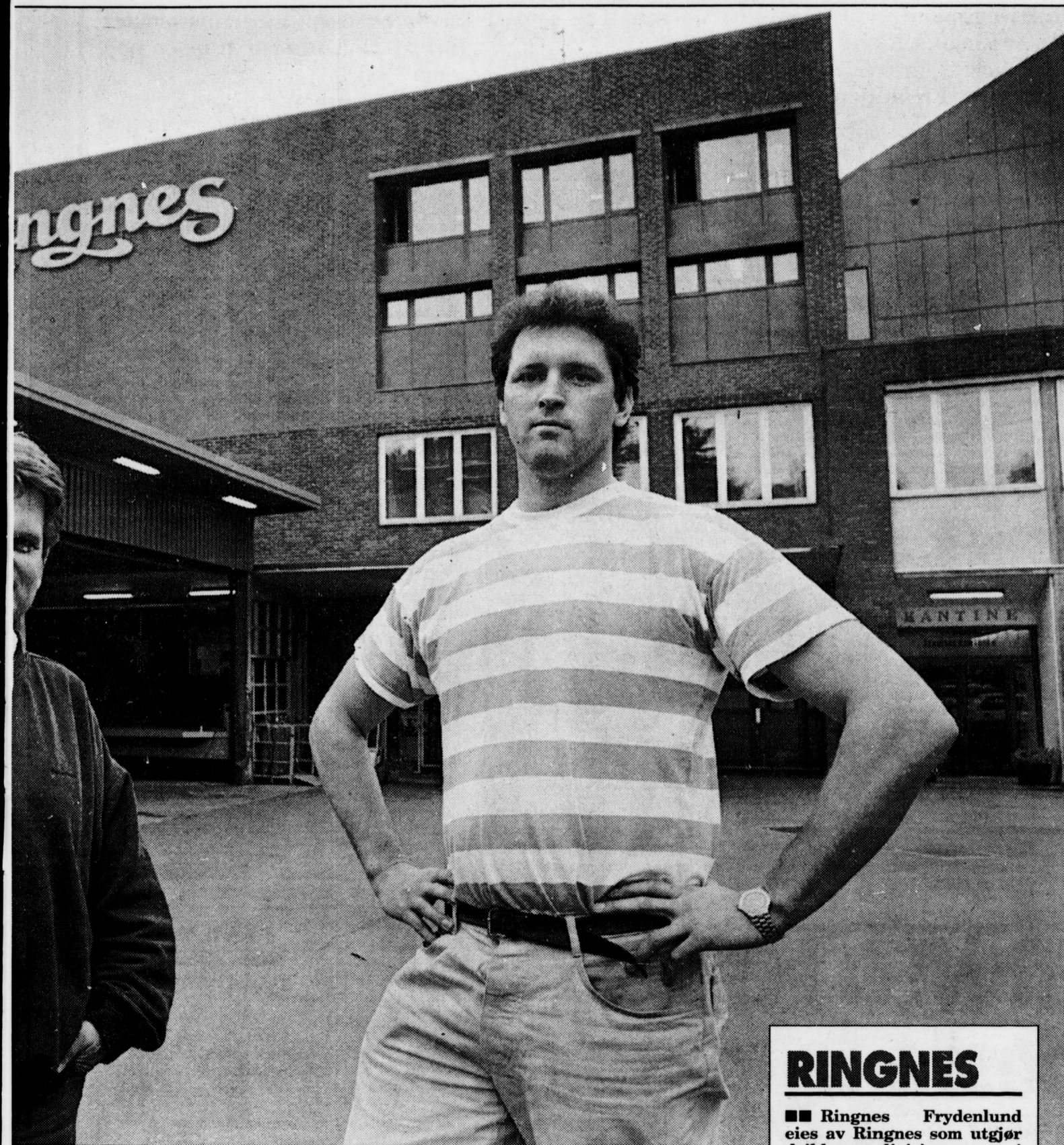

■ Arbeiderbladet har invitert kjente personer innen områdene, politikk, arbeids- og næringsliv, kultur, sport og medier til å være gjesteredaktør en uke i høst.

■ Gjesteredaktørene lager en eller to avissider hver dag fra mandag til og med lørdag. De står fritt til å bestemme hva sidene skal inneholde: Nyheter, reportasje, intervjuer og kommentarartikkel.

■ To av Arbeiderbladets faste journalister og en fotograf står til gjesteredaktørenes disposisjon. Avisen hjelper til med den redaksjonelle utformingen. Valg av nyhetssaker og kommentarene er derimot fullt og helt gjesteredaktørenes ansvar.

oppkjøpstider

ORKLA

- Nora industrier eide tidligere Ringnes og fusjonerte med Orkla Borregaard i fjor.
- Tidligere satt Procordia i styret i Nora industrier og hadde ideer om et stort nordisk bryggeri. Det hadde også andre eiere som Synergos. Procordia kjøpte Hansa Bryggerier i 1989 og måtte selge ut sine Nora-aksjer.
- Orkla solgte sine Freia-aksjer til Hershey tidligere i år.
- De største aksjonærene i Orkla utgjøres blant andre av UNI Storebrand, Synor, Norsk Hydro, Olav Thon, Vital, Den norske Bank og Hartog.

Fakta

RINGNES

- Ringnes Frydenlund eies av Ringnes som utgjør drikkevaredivisjonen i Orkla.
- Distribusjonen og mineralvanntappingen i Ringnes Oslo skal flyttes til et nytt anlegg på Gjelleråsen i Nittedal.
- Distribusjonslageret på Gjelleråsen skal være ferdig høsten 1993.
- Ringnes Oslo har i dag fire produksjonssteder. Disenå, Alnabru, Ringnes Bryggerier og Frydenlund.

Fakta

Nye oppgaver

■ VÅRE 50.000 tillitsvalgte møter stadig nye utfordringer i hverdagen. Lønnsforhandlinger er nå en liten bit av tillitsvalgtes hovedoppgaver. Flytting av Ringnes fra Oslo til Nittedal viser spennvidden i saker som fagbevegelsen må ha klare meninger om: sysselsetting, industripolitikk, arbeidsmiljø og norske bedrifters konkurransevilkår.

■ Vårt viktigste redskap for å møte utfordringene er vår egen organisasjon. Jo sterkere den er, desto større muligheter har vi til å påvirke og styre samfunnsutviklingen i tråd med våre mål. Det vet våre tillitsvalgte og medlemmer.

■ Det er nødvendig for oss å ha et engasjement ut over det vi selv kan gjøre gjennom våre faglige organisasjoner. Skal fagbevegelsen få gjennomslag for sine standpunkter i blant annet næringspolitikken, trenger vi innpass i den politiske beslutningsprosessen. Skal vi sikre arbeidsplassene i Norge, må norske bedrifter ha like gode konkurransevilkår som konkurrentene ute i Europa. Det stilles krav til investeringer, teknologi, avgifter og kvalitet på våre produkter.

■ De siste ukers uro i valutamarkedet, rentepolitikken og internasjonal handel viser at ikke noe land kan melde seg ut av hverdagens realiteter. Den teknologiske og internasjonale utfordringen slår inn i vår hverdag med voldsom kraft. Det vil stille helt nye krav til våre tillitsvalgte framover.

■ Våre folk i industrien vet at konkurransen blir sterkere. Vi klarer ikke jobben uten å satse på Norge som levende industrinasjon. Derfor stiller våre tillitsvalgte helt klare krav til en aktiv næringspolitikk for å sikre industrisysselsettingen her i landet. Daglig fører våre tillitsvalgte en kamp for å redde arbeidsplassene.

■ Våre tillitsvalgte er klar over at morgendagen ikke blir lik gårdsdagen. Det blir forandringer – og forandringene kommer oftere og hurtigere enn før. En fagorganisasjon som ikke klarer å forstå disse forandringene, vil bli en fagorganisasjon preget av gårdsdagen – og ikke av morgendagen.

Kommentar
Yngve
Hågensen

150 NORDMENN SØKTE DEKNING

Irsk FN-soldat

skutt i kamp

150 norske FN-soldater i verkstedskompaniet Normaintcoy måtte spurte til tilfluktsrommene under et angrep fra den ytterliggående Hizbollah-geriljaen i går. (Arkivfoto)

Mens det norske verkstedkompaniet i Sør-Libanon i går lå i tilfluktsrommene, raste kampene over hodene på dem. En FN-soldat fra nabo-styrken Irland og sju sivile ble drept av geriljasoldater fra Hizbollah, som trapper opp angrepene.

HZBOLLAH-ANGREPET mot landsbyen Rashef i går, førte til at det norske verkstedkompaniet Normaintcoy på 150 kvinner og menn måtte løpe i tilfluktsrommene. Kompaniet er forlagt Camp Scorpio ved byen Tibnine, bare noen kilometer fra de harde kamphandlingene. Beredskapen er trappet opp.

– Utover dagen stilnet kampene, og etter omtrent fire timer kunne de norske FN-soldatene krype ut av deknningene. Alt står nå bra til i Camp Scorpio, opplyser kommandørkaptein Stig Morten Karlsen i Forsvarets Overkommando.

Panservernraketter

De siste dagene har den ytterliggående geriljavegelsen Hizbollah skapt sterk frykt i Sør-Libanon. Bare siden lørdag har fundamentalistene gjennomført fire angrep mot de israell-vennlige styrkene SLA på grensen mot Israel.

Angrepet i går var det hardeste hittil. Hizbollah-soldatene stormet en SLA-stilling i landsbyen Rashef, og det ble skutt både med lette håndvåpen, maskingevær og panservernraketter. Sju landsbyboere ble drept, mens sju SLA-soldater kom til skade, melder Reuters korrespondent i Beirut.

Hentet i Normaintcoy

Da Hizbollah-styrken trakk seg ut av landsbyen, kom de i klammeri med en irsk FN-avdeling. En FN-soldat ble drept, en svever mellom liv og død på UNIFIL-sykehuset i Naqura. Den døde og den hardt skadde FN-soldaten ble hentet av et UNIFIL-helikopter på landingsplassen rett ved Normaintcoy.

Hizbollah tok litt senere på formiddagen bataljonsjefen for den nepalske FN-styrken som gisel, men han ble sluppet etter noen timer.

Hizbollah er en av de mest fryktede geriljavegelsene i Sør-Libanon. De er kjent for å være fanatiske og å kaste seg ut i selvmordsopdrag.

● ALEXANDER ØYSTÅ

VI SETTER NED LØKPRISENE – midt i beste løksesongen!

KJEMPESTORE MONSTERA
(vindusblad),
se prisen!
KUN 59,-

ARECA PALMER,
65 cm høye,
før 59,-
NÅ 29,90

(Konkurrentene tror at vi er gale!)
25 APELDOORN TULIPANER,
(Gule og røde)
÷ 10 kr. NÅ 29,90

● Nedre Slottsgt. 17 ● Bogstadvn. 12 ● Lille Grensen ● Storgt. 3
● Stovner Senter ● Gå-gaten, SKI ● METRO – Lørenskog

buketten

FN VIL HA NORDMENN TIL SOMALIA

NORGE HAR FÅTT en uformell henvendelse fra FN om å stille skip og soldater til disposisjon for FNs hjelpeaksjon i Somalia, meldte Bergens Tidende i går.

Norske myndigheter har ennå ikke tatt stilling til henvendelsen om å sende en såkalt havnekommando til Somalia. Kommandoen skal sikre havner og havneområder som anløpes av skip i FN-tjeneste, og inngår i beredskapsstyrken Norge har satt opp for FNs fredsbevarende operasjoner.

Den uformelle henvendelsen er en del av FNs framgangsmåte i slike saker, og brukes til å kartlegge hvilke styrker som er aktuelle i ulike land. (NTB)

Tar med samene

Stoltenberg angrep på forbigåelse

Sametinget vil bli representert i den norske delegasjonen på utenriksministermøtet i Kirkenes om Barentsregionen.

DET BLE resultatet etter at Sametingets president, Ole Henrik Magga, møtte utenriksminister Thorvald Stoltenberg i går.

Utenriksministeren sier seg nå lei for at samene ikke ble kontaktet før den store ekspertkonferansen om Barentsregionen, som ble innledet i Kirkenes sist lørdag.

På møtet i går ble det også oppnådd enighet om et system med fast kontakt framover i forbindelse med det videre arbeidet med Barentsregionen. Foruten Magga deltok også sametingsrepresentant Alf E. Nystad på møtet.

Reagerte kraftig

Sametingets president reagerte kraftig da det i forrige uke ble klart at samefolkets representanter ikke var blitt invitert til den store ekspertkonferansen om Barentsregionen, der Sameland inngår.

– Dette er en uhørt og uakseptabel – men dessverre typisk – forbigåelse, sa Magga til Arbeiderbladet lørdag. Samenes fremste representant ble orientert om konferansen gjennom radioen.

– Jeg var lei meg for at vi ikke hadde tatt kontakt med dem før Kirkenes-møtet, sier Stoltenberg. Han trodde UD hadde gjort det nødvendige ved at Nordisk Samisk Institutt var representert.

– Men da jeg så at Magga reagerte på det, så reagerte jeg med en gang selv og. Derfor ble vi enige om dette møtet i dag, framholder Stoltenberg.

Samisk myndighet?

– Innebærer Sametingets deltakelse en endelig anerkjennelse av at Sametinget skal ha territoriell myndighet på linje med de nordiske statsmaktene?

– Det innebærer én selvfølgelig ting, at Sametinget inngår i en norsk delegasjon for å ivareta de interesser samene representerer. Det har vi ønsket hele tiden, sier Stoltenberg.

Utenriksministeren vil ikke gå så langt som å si at Sametinget skal ha et avgjørende ord med i laget når det gjelder alle forhold i Sameland, også territoriale og næringsmessige. Men man skal lytte og utveksle synspunkter på hva som er best for samlede interesser. For utenriksministeren vet ikke om noen som har avgjørende ord i slike samtaler.

– Er det en kime til konflikt mellom samiske ambisjoner om en samisk region – Sameland – i Europa/EF, og en

Sametingets president Ole Henrik Magga og utenriksminister Thorvald Stoltenberg ble i går enige om et nærmere samarbeid mellom samiske og norske interesser i arbeidet om Barentsregionen. (Foto: Arne Ove Berge)

Barentsregion?

– Det tror jeg ikke. Jeg tror tvertimot det er et glimrende grunnlag for samarbeid. Det er jo akkurat samme tankegang vi har så vidt jeg kan skjønne – nemlig å oppnå forståelse for de særegne forhold som kjennetegner områdene, og gjøre en

felles innsats for å utnytte mulighetene, sier Stoltenberg.

– Vil så Norge støtte et samisk krav om en samisk EF-region dersom Norden blir med i EF?

• – Det vi i første omgang må arbeide med er jo å skape et samarbeid i Barents-

regionen. Det er klart at et slikt samarbeid vil være noe som vil være av interesse i forbindelse med eventuelle forhandlinger med EF, sier utenriksminister Thorvald Stoltenberg.

• ERIK R. SELMER

– Fornøyd med åpenheten

– Det har ikke skjedd så mye konkret foreløpig. Men jeg er meget fornøyd med den åpenhet utenriksminister Stoltenberg har vist i disse samtaler, sier Sametingets president Ole Henrik Magga.

DET VIKTIGSTE er at vi nå setter oss sammen med UD og gjennomgår hele det saksområdet vi arbeider med, ikke bare Barentsregionen, selv om det vel er det området hvor vi klarest føler at ting har skjedd lukt over hodet på oss, sier Magga.

Han sier seg glad for at Stoltenberg nå har beklaget dette, og at det er en linje som UD

ikke vil gå videre på.

Magga sier videre at den generelle gjennomgangen med UD inngår i det totale arbeidet med å plassere Sametinget som en myndighet. – Det kan ikke baseres på tilfeldigheter. Det kan vi ikke leve med. Det må være ryddighet, orden og systematikk. Det er dette vi har savnet mest, påpeker han. Uten den nødvendige syste-

matikken frykter Magga at Sametinget bare blir et organ som tilfeldigvis kommer bort i sakene. – Det må vi komme bort fra, understreker han sterkt.

Ros til UD

– Vi har hatt mange gode enkelttiltak i samarbeidet med UD – og både Stoltenberg UD har fra langt tilbake stått veldig sterkt på våre viktigste prinsipielle ting, som innflytelse, framholder Magga. Alt i alt sier han seg rimelig fornøyd med denne oppfølgingen fra UD's side.

Også fra Miljøvernminister Torbjørn Berntsens side ble det i går beklaget det som er gjort når det gjelder miljøsamarbeid med Sametinget.

Magga har et nøkternt forhold til hva som er oppnådd under møtene i Oslo. – Vi får se hva de fører til. Jeg vil ikke bukke og skrape for å takke for vi har sett hvilke resultater vi får ut av dette. For egentlig er dette noe som burde vært gjort etter initiativ fra departementene for en bra stund siden.

• ERIK R. SELMER

Kommunismens siste bastion i Europa

Det går mot gjenvalg av Ion Iliescu som president i Romania. Landet blir dermed den eneste tidligere Sovjet-satellitt i Øst-Europa hvor gammel-kommunistene blir ved makten.

DA OPPTELLINGEN i går nærmet seg slutten, hadde Iliescu fått i overkant av 48 prosent av stemmene. Dermed blir det omvalg 11. oktober. Iliescus viktigste utfordrer, Emil Constantinescu, fikk overraskende

bare rundt 30 prosent av stemmene. Alt tyder derfor på at Iliescu fortsetter som president.

Valgfusk?

Opposisjonen kommer med sterke anklager om valgfusk. Constantinescu har uttalt at valgresultatet er ubegripelig. Rumenske myndigheter slapp bare til 55 utenlandske valgobservatører. Med nærmere 15.000 valglokaler, kan de umulig gi noen garanti for at valget har gått riktig for seg.

Emil Constantinescu har

gjort det best i byene. Iliescu har vunnet stort på landsbygda. Som leder av revolusjonen mot Ceausescu gir bøndene Iliescu æren for at de nå har fått overdratt de tidligere statsbrukene.

Landsbygda i Romania er også svært tilbakestående. Informasjonen på landsbygda er ensrettet, trass i at det i de store byene nå utkommer et stort antall uavhengige aviser. Men radio og TV er statskontrollert, og folk på landet har knapt fått kjennskap til andre kandidater enn Iliescu eller til andre partier

enn hans «demokratiske nasjonale redningsfront».

Gammel-kommunist

Iliescu baserer seg særlig på den gamle, kommunistiske nomenklaturaen, på de mange ansatte i tungindustrien og på de militære. Hovedtesen er at man fortsatt vil satse på utstrakt statsdrift og statlig kontroll, selv om man også åpner for markedsøkonomi.

Romania er utfattig, utviklingen økonomisk går til det stadig verre. Nødvendige utenland-

ske investeringer uteblir så lenge det er usikkerhet rundt makthavernes reelle vilje til reformer.

Emil Constantinescu sa i et intervju med avisen Neue Zürcher Zeitung like før valget at «overgangen fra diktatur til demokrati ennå ikke er begynt for alvor».

– Den kommunistiske æra i Romania blir først avsluttet når Ion Iliescu forsvinner fra makten, hevdet Constantinescu.

• ERIK SAGFLAAT

LANG PASSKØ

MOSKVA: Det russiske utenriksdepartementet venter at opptil 20 millioner mennesker vil søke om pass for å reise utenlands når reiserestriksjonene oppheves i januar.

– Når den nye loven om inn- og utreise trer i kraft 1. januar, vil køen av passøkere straks komme opp i 15-20 millioner mennesker, sier sjefen for konsulttjenesten, Vasilij Vinogradov, til avisen Nesavisimaja Gaseta tirsdag. Nå må russere som vil reise utenland ikke bare ha pass; de må også søke om utreisetilatelse.

(NTB-Reuter)

BEDRE BARN?

WASHINGTON: Nesten halvparten av amerikanerne kan tenke seg å bruke moderne genteknologi for å få sterkere og mer intelligente barn. 43 prosent av de spurte i en meningsmåling sa de støttet genmanipulering for å skape sterkere barn, mens 42 prosent sa de ville gå inn for genendringer for å få mer intelligente barn. Men godt over halvparten av de spurte avviste en slik bruk av genteknologi. 89 prosent støttet imidlertid manipulering med genmateriale for å komme arvelige sykdommer til livs..

(NTB-DPA)

En lattermild Ross Perot mellom ledene for Bush-kampanjen. Holder han dem for narr, eller stiller han opp?

(Foto: NTB-AP)

Ny Perot-plage

Texas-milliardæren Ross Perot skaper ny uro i den amerikanske valgkampen. I morgen eller fredag kan han komme til å annonsere at han likevel stiller som kandidat ved presidentvalget i USA. Men noen vintersjans har han ikke.

ROSS PEROT har allerede bestemt seg for å gå inn i valgkampen igjen, og vil kunnngjøre kandidaturet på Larry Kings TV-show denne uken, skrev Los Angeles Times før helgen. Perots hovedkvarter i Dallas i Texas avsannet ryktene og sa at han iallfall ikke vil lansere sitt kandidatur så raskt.

Mange observatører tror ikke han vil stille i det hele tatt, men at han heller er ute etter å presse Bush og Clinton politisk. I første omgang har Perot nøydt seg med å innkalle begge kampanjene til møter i sitt hovedkvarter i Dallas

på mandag, og begge stilte opp med tunge delegasjoner for å diskutere politikk med Texas-milliardæren.

Bush-panikk

Uansett var ryktene nok til å spre uro i kampanjeleirene til både Bill Clinton og president Bush. I Bush-kampanjen likner uroen nærmest på panikk. Perot har jo sagt at han er villig til å bruke 100 millioner dollar til valgkamp.

Det var en enorm skuffelse for Ross Perots sympatisører da han i juli trakk seg fra en valgkamp som han aldri offisielt hadde

entret. Måneden før hadde Perot skapt sensasjon ved å få større oppslutning enn både president Bush og den demokratiske utfordreren Clinton.

Men kombinasjonen av avsløringer i pressen om hans intolerante og vanskelige personlighet, en voldsom offensiv fra Bush-kampanjen og Clintons plutselige framgang ble for mye for ham å svelge. Det var åpenbart at han ikke tålte den harde virkelighet som en amerikansk valgkamp innebærer.

Han har allikevel holdt kampanjen varm siden juli. Han oppløste aldri sin kampanjekomite, og han har lyktes med å bli satt opp på stemmeseddelen i samtlige av USAs 50 stater.

Ingen sjanser

Skulle han nå stille opp igjen, er det imidlertid ingen tvil om at han ikke lenger har noen sjanse

til å vinne valget. Mange av tilhengerne hans følte seg forrådt da han uten varsel trakk seg. Halvparten av velgerne sier nå at de ikke har noen tillit til ham lenger.

Men det er likevel en hard kjerne som fortsatt sier de vil stemme på ham, selv om han ikke skulle stille opp igjen. Dersom han lanserer sitt kandidatur offisielt, er det 12-14 prosent av velgerne som vil gi ham sin stemme, ifølge meningsmålingene. Det er nok til å gjøre situasjonen usikker i flere av de viktigste statene.

Hvem taper?

Dermed blir spørsmålet hvem av Bush og Clinton som vil tape mest hvis han stiller igjen, eller hva han vil kreve av dem dersom han ikke stiller. Så labil som stemningen er i USA i dag, er det vanskelig å si om det blir Clinton eller Bush som har mest å tape på at Perot stiller.

Foreløpig sier meningsmålingene at han tar like mye fra hver av kandidatene. Men siden Clinton stadig leder med over ti prosent, er det Bush som rammes hardest. Perot står dessuten sterkest nettopp i statene i vest, der man antar at Bush har de største sjansene. Den store faren for Bush er at Perot kan vinne Texas, hjemstaten til både Bush og Perot, som er USAs tredje største stat. Skal Bush vinne, må han ta Texas.

Utpressing

Men Perot kan også ha andre hensikter med sine utspill. Han har sagt at han er skuffet over at verken Clinton eller Bush har kommet med noen seriøse forslag på hvordan de vil redusere USAs enorme budsjettunderskudd.

Ingenting har sivet ut om møtene som han hadde mandag med topprepresentanter for de to kampanjene. Men sannsynligvis har han satt dem kniven på strupen når det gjelder underskuddet, og krevd nye utspill for å la være å stille opp.

NILS MYKLEBOST

Fabelaktig!
Nå kan du få ned strømregningen!

Tenk varmestyring - og monter et automatisk energistyringssystem i boligen din. Send inn kupongen, så sender vi deg gratis en brosjyre. Den forteller alt du trenger å vite for å spare både energi og penger!

Ja, jeg vil senke strømregningen!
Vennligst send meg brosjyren om varmestyring i boliger.

Navn:

Adresse:

Send kupongen til: **Enøk 92**,

Postboks 8394 Hammersborg, 0129 Oslo. Fax: 02-11 52 02.

Olje- og energidepartementet

SETT FARVE PÅ KJØKKENET

MALTE
KJØKKEN
KAN VI LEVERE
OM **14** DAGER

Sentrum Kjøkken leveres nå også med malte fronter. God kvalitet - fornuftige priser - kort leveringstid. Besøk vår utstilling.

Sentrum Kjøkken

ASKER:
MAURA:
MYRVOLL:
OSLO 3:
OSLO 6:
RÅHOLT:

VARSLA BYGG A.S. Tlf. 02 - 78 49 36
ALMENNINGSBYGG A.S. Tlf. 06 - 99 93 39
OPPEGÅRD BYGG A.S. Tlf. 02 - 80 11 60
K. S. INTERIØR A.S. Tlf. 02 - 56 62 87
SENTRUM BYGG A.S. Tlf. 02 - 30 31 20
BYGG-SERVICE A.S. Tlf. 06 - 95 17 85

- Mitterrand snart VED VEIS ENDE

President Francois Mitterrand rammes av politisk slitasje etter 11 år ved makten.

(Foto: NTB-AP)

Vil Francois Mitterrand gå av som fransk president før nyttår? Gaullistleder Jacques Chirac sier nei til et nytt samboerskap med Mitterrand, og EF-kommisjonens formann, Jacques Delors, seiler opp som en sterk presidentkandidat hos sosialistene.

EFTER Maastricht-avstemningen har spekulasjonene bare økt i Frankrike om at Mitterrand snart kommer til å gå av. Presidenten er ikke frisk. Prostataoperasjonen en uke før folkeavstemningen bekreftet det alle ved selvsyn har kunnet se gjennom lengre tid. Og avstemningsresultatet gir Mitterrand en kjærkommen anledning til å trekke seg tilbake både med æren i behold og med Frankrike på kurs mot Europa.

Mitterrand holder fast ved at han vil stå perioden ut, det vil si tre år til, men det har vært sterke krefter i sving både i opposisjonen og blant sosialistene de siste dagene for å få ham til å forstå at det ikke er ønskelig at han blir sittende så lenge.

Før nyttår

Det er valg til ny nasjonalforsamling i Frankrike i mars neste år. Bare én av fem velgere støtter for tiden sosialistene, og om ikke et under inntreffer, bærer det mot en klar valgseier for den borgerlige opposisjonen.

Gaullistleder Jacques Chirac lot derfor ikke Mitterrand hvile mange dagene på sine laurbær før han slo fast at det ikke kommer på tale med et nytt samboerskap med Mitterrand etter en borgerlig valgseier i mars.

Mitterrand bør gå av hvis høyre vinner valget, sa Chirac på fransk tv TF1, dagen

etter at han selv med 95 prosent av stemmene hadde fått fornyet tillit i gaullistpartiet RPR.

– Det er så absolutt ikke min personlige ambisjon å bli statsminister på nytt, sier Chirac, som åpenbart tar sikte på endelig å vinne et presidentvalg.

– Grunnlovstridig

Men Chirac møter motbør i egne rekker. Å gå til regjeringstreik er i strid med grunnloven, mener den tidligere gaullistiske statsminister Jacques Chaban Delmas om Chiracs utspill. – Det er en vits å si at man ikke vil ha noe samboerskap. Det avhenger ikke av oss, men av statssjefen, sier Chaban Delmas.

Det store flertall i gaullistpartiet fulgte ikke Chirac i hans ja til Maastricht, men han fikk altså partiet med seg som gaullistenes fremste president- og statsministerkandidat. De to nei-tilhengerne, Philippe Séguin og Charles Pasqua, holdt seg borte fra møtet i partiets nasjonalråd forrige onsdag. Rekkene er sluttet om Chirac, men knivene er trukket.

– Et mareritt

Politiske kommentatorer i Frankrike skriver at det ikke trengs mer enn allmenlig sunn fornuft for å se at Mitterrand – syk eller ikke – nå er ved veis ende i sin politiske karriere.

Slik sett er situasjonen forskjellig fra i

1986, da Chirac innledet sitt toårige samboerskap med Mitterrand som ble avsluttet med gaullistenes valgnederlag i 1988.

I 1986 vant høyresiden en knepen seier, og var sårbar. Denne gangen feier de trolig sosialistene av banen. – En aldrende president, alene mot alle, klarer ikke å stå mot flodbølgen, skriver Jean-Yves Lhomeau i en kommentar i avisen Libération.

I 1986 var folk flest innstilt på samboerskap. Man så med positive øyne på at en venstreorientert president og en høyreorientert statsminister i harmoni løste landets anliggender. I dag er presidenten naturlig nok preget av politisk slitasje etter sine 11 år ved makten. – Det vil fort bli et mareritt om han fortsetter som statsleder, framholder Lhomeau.

Delors seiler opp

Meningsmålinger som ble foretatt samme dag som Maastricht-avstemningen viste at EF-kommisjonens leder, Jacques Delors, som var finansminister i Mitterrands første regjering fra 1981, ville slå alle konkurrenter om presidentvalg ble avholdt nå. Det viser én ting: franskmenn flest er lei alle de gamle kandidatene som nå i et par tiår har forsøkt å krone karrieren med statens fremste embete.

Delors kommer til å få hard motstand fra sosialistpartiets nærmest utpekte kandidat, Michel Rocard, den tidligere statsministeren som Mitterrand i fjor skiftet ut til fordel for den lite heldige Edith

Cresson. Også nåværende statsminister Pierre Bérégovoy forbereder sitt kandidatur.

«Vitneklubben»

Delors' støttegruppe, kalt «Vitneklubben», kommer offisielt på banen tidlig i oktober. Med seg har Delors sin egen datter, arbeidsminister Martine Aubrey, den populære minister for menneskerettssaker, Bernard Kouchner, Europaminister Elisabeth Guigou, handelsminister Dominique Strauss-Kahn samt Lionel Jospin, som har vært undervisningsminister og generalsekretær i sosialistpartiet.

Det spekuleres nå om presidentvalget vil føre til at det svekkede sosialistpartiet vil kunne bli splittet i en liberal kristelig-demokratisk bevegelse som vil slutte opp om Delors, og en sosialdemokratisk og økologisk tendens som vil støtte Rocard. Den gamle venstreflyen i partiet er i ferd med å slutte seg til Maastricht-motstanderen Jean-Pierre Chevènement, som i forrige uke rettet en bredside mot partiet som han anklaget for å ha sviktet arbeiderne og de fattige på bekostning av «rentenister som vokser seg rike mens de sover, aksjemeglere og spekulanter».

Chirac sier nei

til samboerskap

Bakgrunn

ERIK R. SELMER

DINE Sider

FOR ALLE NIVÅER

Noen ord til deg som vil bli i litt bedre form: Gjør du mindre enn det du maktet, blir den fysiske formen dårligere. Stopper du så snart du føler deg trøtt, blir du stående på stedet hvil. Presser du deg innen rimelighetens grenser, øker kapasiteten. Presser du deg alt for mye, kommer skadene.

Tid for

GRAVENSTEIN

og andre eplevenner

Det ble mye grønt og vitaminrikt å ta med hjem for premievinnerne. F.v. Tove Solås, Anna B. Bentsen, Kristin Edin og Sigrun Skordahl. (Foto: terje Akerhaug)

På Agatun ved Sørfjorden i Hardanger har det vært stor feiring dette året. Det er 200-åringen gravenstein som har stått i sentrum for oppmerksomheten.

FOR 200 ÅR SIDEN plantet Johannes Pederson Aga sitt første gravensteinsepletre. Det ble starten på den moderne fruktdyrkingen i Hardanger. Her satser folket fortsatt optimistisk, selv i disse GATT og EF-tider.

Gravenstein er den fruktsort som har gitt dyrkere i Norge de klart største inntekter, og har trukket til seg turister som vil beundre blomstringen i de bratte liene.

Helt fra «blommen anga og freden signa» en gang på vårparten og fram til eplene nå er modne og spiseklare har det vært gravensteins-feiring i Hardang-

er. Historien om gravenstein er historien om norsk fruktdyrking. Det har alltid vært ærefullt å dyrke gravenstein. Fra gammelt av hadde gårdskjerring og unger ansvaret for hushold og hagebruk, mens bonden selv tok seg av det vesentligste – hesten og gravensteinen.

Og nå, midt i en epletid, kan vi knaske i oss de smakfulle vitaminene, gjerne naturell. Men glem ikke heller å bruke epler i middagsmaten, i dessert- og kakesammenheng. Oppskriftene passer selvsagt like godt til alle de norske epleslagene.

For norske epler er fruktelig gode.

Matauk for fire salatvinnere

Vinnerne av sommerens salatkonkurranse har hentet premiene sine. De plukket med seg både grønnsaker og blomster, våre fire beste «salatkomponister», da de besøkte Oslos spiskammer, Lierbygda.

OPPLEVELSENE STO i rad og rekke for lærer Sigrun Skordahl, Ski, flyvertinne Tove Solås, Oslo, sosionom Kristin Edin, Asker og pensjonist Anna B. Bentsen, Horten. Det var disse fire som gikk av med seieren i Arbeiderbladets og Opplysningskontoret for Frukt og Grønnsakers salatkonkurranse i sommer.

Paprika og julestjerne

Hovedpremien var 'sanking av grønnsaker i handlingsgartner Per Osmund Espedals mange veksthus. Kasser ble fylt opp med purre og vårløk, salathoder og kålrot, rotselleri og sopp, agurker og tomater. Mest eksotisk var det kanskje å høste paprikafrukter. Røde og gule, saftige og milde, store og tykke hang de

der og fristet.

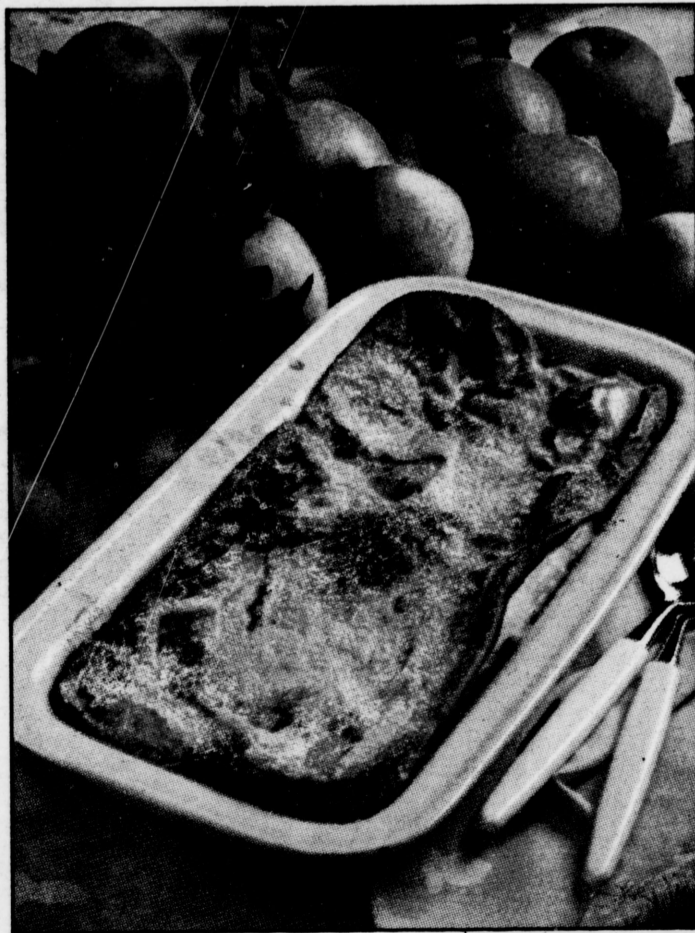
Espedal har også en stor blomsterproduksjon. Hver av våre premievinnere fikk sette sin navnelapp på en liten unnselig plante, og Espedal lovet dem hver sin digre julestjerne når den tiden kommer.

I Hannas kjøkken

Andre del av premien var besøk i Hannas kjøkken i Drammen, som er en restaurant innredet etter beskrivelser fra den norske matmoren nr.1 – Hanna Winsnæs' kjøkken.

Her var det nye gaveoverrekkelser i form av bøker, blomster og krystallvaser fra Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker og Arbeiderbladet.

• WENCHE TØMT

Prøv en ny variant av pannekaker: Eplepannekake.

EPLFLESK

Til fire personer:

8 poteter
2 store epler
2 dl hvit saus med muskat
8 skiver bacon/flesk
1 stor løk i ringer
salt og pepper

Kok potetene, skrell og skjær dem i biter. Lag sausen og smak den godt til. Ha potetene i bunnen av en smurt, ildfast form. Hell sausen over. Ta ut kjernehus av eplene og del dem i tynne skiver. Brun lett i matfett i panne og fordel epleskivene over potetene i formen.

Så stekes fleskeskivene sprø og gylne, legges oppå. Til slutt brunes løkringene i fleskefettet til de er lekkert brune og has på toppen.

Like før servering får formen stå ca. 15 minutter så den blir god og gjennomvarm i 225 gr. varm ovn. Serveres med grønn salat til.

EPL- PANNEKAKE

Til fire personer:
3 dl melk

LUTEFISKEN ER HER

I går gikk startskuddet for årets lutefisksesong. Det ble avfyrt av TV-kokke Ingrid Espelid Hovig og direktør Jann Holst i Opplysningsutvalget for Fisk (bildet). Den rekordtidlige sesongstarten skyldes at restaurantene ellers ikke ville klare å ta imot alle lutefisk-elskende gjester. I fjor steg omsetningen med 21 prosent, til ca. 4 millioner måltider.

Grønn høstmat

SPIS MER POTETER, grønnsaker og frukt! Det er høstens slagord fra «Mat for folket». Dette er et samarbeidsprosjekt mellom blant andre Kreftforeningen, Helsedirektoratet og Nasjonalforeningen, som har innbudt et par hundre daglivareforretninger til å konkurrere om å bli den beste «grønne» butikken i hvert fylke.

For dem som vil styrke kropp, sjel og helse ved å spise mer grønt foreslår «Mat for folket» en *ratatouille*. Denne grønnsakblandingen kan du bruke som en selvstendig rett, med gjærbakst og smør eller maragrinn ved siden av:

Ratatouille

ca. 200 g squash
2 skiver selleri
2 løk
5 tomater
1 grønn og 1 rød paprika
1/2 dl olje
2 hvitløkbåter
1 ts sellerisalt
1-2 ss tomatpuré
rikelig med klippet kruspersille

Squash, selleri, tomater og paprika skjæres i terninger. Løken finhakk. Varm opp oljen i egnet kjele. Press hvitløk i oljen, tilsett krydder og tomatpuré. Rør godt. Ta i alle grønnsakene. La det koke til alt er mørt. Smak til. Dryss over rikelig med klippet persille.

Eplefesk serveres med en grønn salat til.

3 egg
3/4 dl sukker
1 ts vaniljesukker
litt salt
1 dl hvetemel

Røres sammen til god, jevn pannekakerøre. Skrell 3-4 epler, fjern kjernehus og del eplene i skiver. Ha en stor klatt smør i pannen og la dem steke seg gylne.

Smør en ildfast form og varme stekeovnen til 175 gr. Hell litt røre i formen og la den stivne i ovnen.

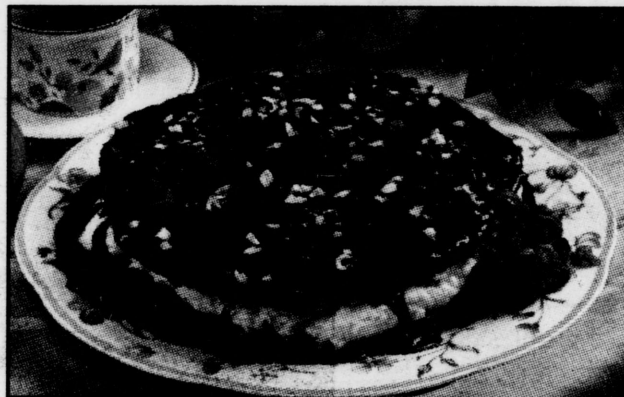
Fordel de stekte eplene over og hell på resten av røra. Pannekaken er ferdig når den har hevet seg en del og er gyllenbrun. Strø over melis eller brunt sukker før servering.

av de vidunderligste kalorier.

Deig:
125 g smør/marg.
100 g melis
1 egg
200 g hvetemel
2 ts kanel
Fyll:
3 dl eplemos
3 dl kremfløte
Glasur:
1 stor nøttesjokolade
1 ss fløte
1 ss varmt vann

Rør smørkrem lett og luftig. Bland mel og kanel, og rør det forsiktig inn i smørkremen. Klem eller kjevle deigen ut til 2 bunner og ha dem på bakepapir. Stekes ved 225 gr varme 10-12 minutter. Avkjøles.

Pisk kremen stiv. Fordel eplemosen på den ene bunnen, fordel krømen over. Legg den andre bunnen på toppen. Glasuren smeltes i vannbad før den smøres lunken over kaken. Strø eventuelt hakkede nøtter på toppen.

Mor Gravensteins eplekake inneholder masse deilige kalorier.

MOR GRAVEN-STEINS EPLEKAKE

Dette er festmat - en farlig god eplekake som simpelthen «tyter»

● WENCHE TØMT (tekst)
● BENGT WILSON (foto)

KONKURSSALG
ALL SKAL VEKK!

SPAR INNTIL

Fantastisk konkurssalg raser!!!
Nye tilbud hver dag...

Velg og vrak på 1.200 m² med inntil 80% avslag på salonger, spisestuer, veggseksjoner, stilmøbler, bord, småmøbler, speil, lamper, gaver, håndvevde tapeter, persiske tepper m.m. + 80-30%!

Inter-Pryd
Hj. Borggt / Åsbergvn
bak Politihuset
Til 02-87 22 99 kl. 10-20 lørd. kl. 10-15

Norge viser olje-muskler

Utenrikskomiteen viste i går Norges olje-muskler da de avsluttet arbeidet med sin EØS-instilling. Et flertall i komiteen taler EF og Brussel midt imot, og slår fast at Norge om nødvendig må nedlegge veto mot EFs forslag til oljedirektiv.

EFTER 20 formelle møter og fire og en halv måneds behandling av EØS-saken avga utenrikskomiteen sin innstilling i går kveld. 11 av de 13 medlemmene konkluderte med å anbefale at EØS-avtalen blir godkjent. Bare SVs Paul Chaffey og Sps Anne Enger Lahnstein konkluderte med det motsatte. Frps EØS-urokråke, Fridtjof Frank Gundersen, valgte til slutt å følge de entydige rådene fra partiet og anbefalte også å si ja til avtalen.

Sikrer olje-styring

Hovedtrekkene i den 280 sider store innstillingen har vært klart noen tid. Det eneste punktet hvor det var en viss debatt helt til slutt, gjaldt sikringen av norsk styring over oljeressursene. EF har lagt fram et forslag til direktiv om utvinning av olje som vil kunne få betydning for EØS og Norge dersom det blir vedtatt i EF.

For å være «føre var» sier flertallet i utenrikskomiteen at de «forutsetter at prinsippet om nasjonal råderett over petroleumsressursene ikke blir endret. Flertallet forutsetter videre at norske myndigheter, som eier av ressursene, fortsatt kan fordele konsesjoner ut fra kriterier de selv fastsetter, i hovedsak på

samme grunnlag som i dag. Dette forutsetter bl.a. at statens og Statoils andel kan holdes oppe på dagens nivå».

Vil bruke veto

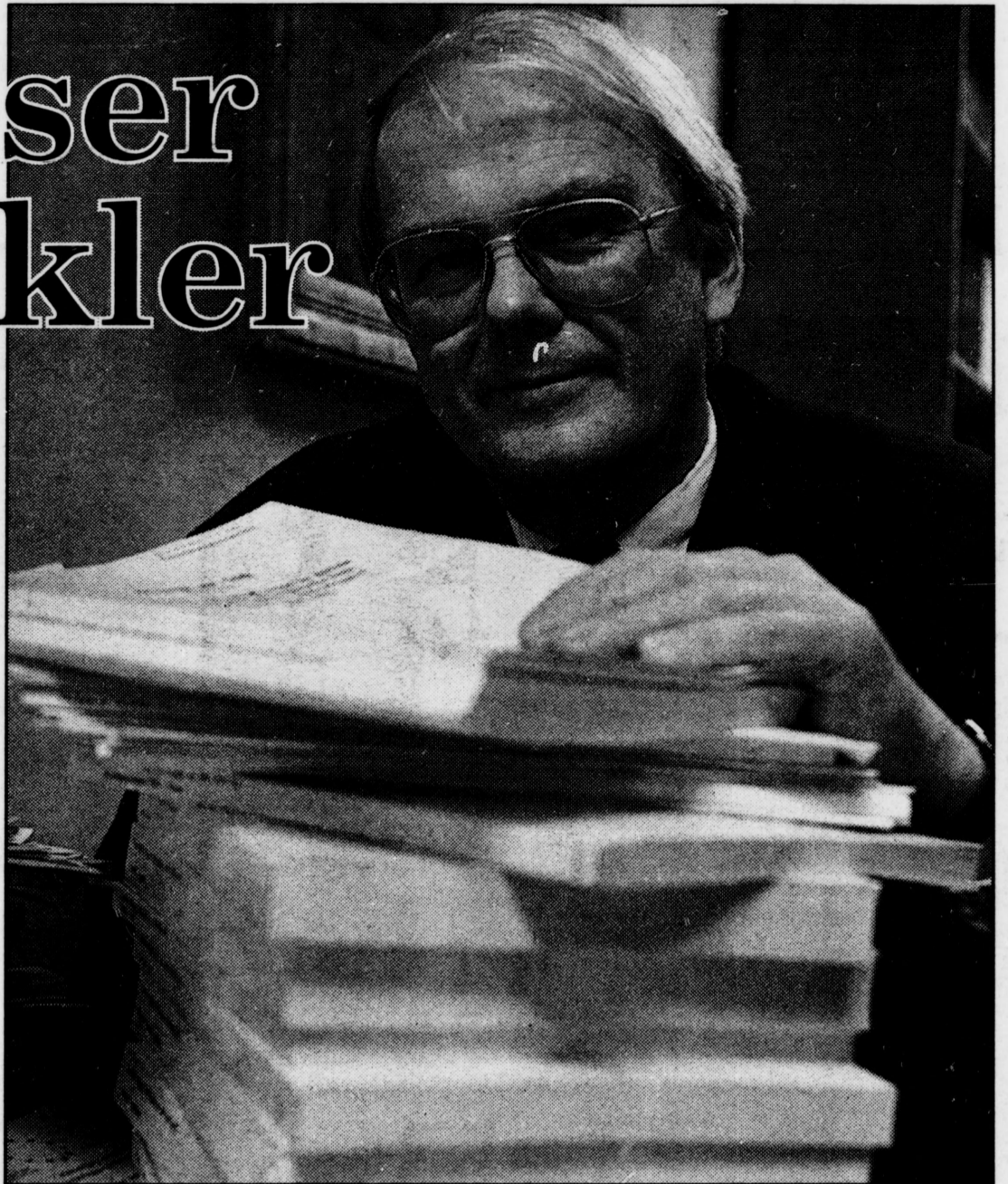
Disse formuleringene er stikk i strid med EFs direktivforslag som nettopp går ut på å fjerne nasjonalstatenes mulighet til å gi sine egne nasjonale selskaper fortrinnsrett når oppdrag innen offshoresektoren skal fordeles. På denne måten gir Stortinget, på vegne av Norge som en av Europas oljestormakter, EF et klart signal om at vi ikke vil godta forslaget til oljedirektiv. Ap, Høyre og KrF utgjør flertallet bak denne merknaden.

Komiteen konkluderer da også med at «Norge om nødvendig må bruke sin vetorett i EØS-komiteen, hvilket vi har full rett til i henhold til EØS-avtalen, og gjør oppmerksom på at det kreves enstemmighet i EØS-komiteen for at et direktiv skal bli gjort gjeldende i EØS.»

Mislykket utsettelse

Senterpartiet prøvde i går å få utsatt avgivelsen av EØS-innstillingen. Dette ble avvist av presidentskapet.

● SIGURD SANDVIN

Utenrikskomiteens leder, Gunnar Skaug (Ap), kunne i går kveld avslutte maratonarbeidet med den 280 sider store innstillingen om EØS-avtalen. (Foto: Arne Ove Bergo)

Trygt EØS-flertall

EØS-AVTALEN ER allerede sikret et trygt flertall i Stortinget. For at avtalen skal veltes, må minst 42 representanter stemme mot. Den siste optellingen viser at nei-siden maksimalt vil oppnå 36 stemmer.

Stortingsbehandlingen av EØS-avtalen 15. og 16. oktober vil være en historisk begivenhet. For første gang vil Stortinget ta i bruk grunnlovens paragraf 93 fordi EØS-avtalen betyr at Norge

avgir suverenitet til et overnasjonalt organ. Artikkelen krever tre fjerdedels flertall.

Med 165 representanter på Løvebakken, betyr dette at 42 representanter må trykke på neiknappen for at Norge skal si nei til EØS. Så mange blir det ikke. Sp og SV vil stemme samlet mot – det gir 28 stemmer. Videre vil tre KrF-representanter – Dag Jostein Fjærvoll, Britt Harketstad og Solveig Sollie – si nei. Det vil

også Karl Sørmo og Vidar Kleppe i Frp og Inge Staldvik i Arbeiderpartiet. Dermed er nei-siden oppe i 34 stemmer.

Usikkerheten dreier seg om Aps Rolf Bendiksen og Frps Terje Nyberget. Dersom disse også til syvende og sist faller nei på nei-siden, blir det 36. Men uansett vil ja-siden ha minst 6 stemmer å gå på for å sikre flertallet.

● SIGURD SANDVIN

KVALITET PÅ TILBUD!

<p>PHILIPS</p> <p>MICROBØLGEOVN m/CRISPFUNKSJON elektronisk</p> <p>★ 2000 W GRILL ★ 1000 W MICROEFF.</p> <p>KUN 3790,-</p>	<p>Whirlpool</p> <p>KOMBISKAP</p> <p>AUTOMATISK AVRIMING KJØLEDEL</p> <p>KUN 3990,-</p>	<p>OPPVASKMASKIN</p> <p>★ STILLE-GÅENDE ★ OVERFLØM SIKRET</p> <p>KUN 3990,-</p>
<p>KJØLESKAP</p> <p>★ KUN 45 CM BRED!</p> <p>KUN 1990,-</p>	<p>KONDENSTØRKE-TROMMEL</p> <p>★ IKKE DAMP UTSLIPP ★ REVERSERENDE</p> <p>KUN 3990,-</p>	<p>VASKEMASKIN</p> <p>★ 850 OMR. ★ KUN 40 CM BRED ★ GAR PÅ HJUL</p> <p>KUN 4990,-</p>

VI KAN **PHILIPS** | **Whirlpool**

FAGERBORG THERESSES GT. 16 B
Tlf. 46 14 98
GRORUD SENTER
Tlf. 25 63 48

FØLER DU DEG SLAPP OG SLITEN?

B-VITAMINER KAN HJELPE.

PRØV B-TONIN FLYTENDE VITAMINER

ELLER AFI-B-TOTAL TABLETTER.

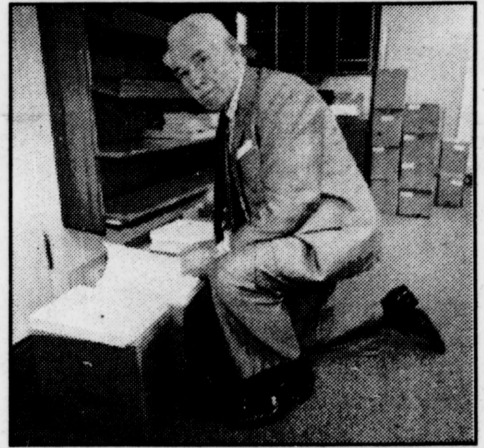
FÅS PÅ APOTEKET!

B-Tonin mikstur og AFI-B-Total tabletter: Ved økt behov for B-vitaminer f.eks. appetittløshet, mangelfull ernæring, graviditet, amming og rekonvalesens. Priser pr. 1.3.92. B-Tonin mikstur 300 ml. Kr. 35.60
AFI-B-Total 100 tabletter Kr. 24.40

NYCOMED PHARMA

Millionbeløp KASTET BORT på oversettelser

Førstekonsulent Egil Gamre ved Stortingets kontor sitter inne med tonnevis av uavhentede EØS-dokumenter. (NTB-foto: Jon Eeg)

Tonnevis med EØS-dokumenter uavhentet

Millioner av kroner, brukt til å oversette EF-dokumenter for Stortinget, ser ut til å ha vært brukt til liten nytte.

BARE EN håndfull representanter hadde brydd seg om å hente 8.000 sider ekstra bakgrunnsdokumenter den dagen Stortingets utenrikskomite la siste hånd på sin innstilling om EØS-avtalen.

Stup-arbeid fra 20 oversettere i Utenriksdepartementet så ut til å ha vært forgjeves, og tonnevis av dokumentert lå fortsatt på lager i Stortingets kontor og kjeller.

Partiene som sier nei til EØS-avtalen har forlangt at «rettsakter omhandlet i vedleggene til Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet» skulle oversettes til norsk. Disse rettsaktene har i opptil 19 år foreligget i dansk språkdrakt. Likevel ble oversettelsesarbeidet satt i gang, på anmodningen fra Stortinget. Det omfattende arbeidet ble avsluttet for kort tid siden, og fredag i forrige uke ble 250 sett av dokumentene, hver på 8.000 sider, brakt til Stortinget med lastebil.

Ikke hentet

30 sett med rettsaktene i prydelig norsk språkdrakt ble brakt til Stortingets ekspedisjonskontor. Stortingsrepresentantene ble orientert om at EØS-bakgrunnsstoffet kunne hentes. Sent mandag ettermiddag – få timer før EØS-innstillingen skulle avgis – sto fortsatt 23 sett med dokumenter igjen utøver gulvet på dette ekspedisjonskontoret. De resterende 220 8.000-siders settene med dokumenter sto fortsatt på paller i Stortings-garasjens kjellerrom.

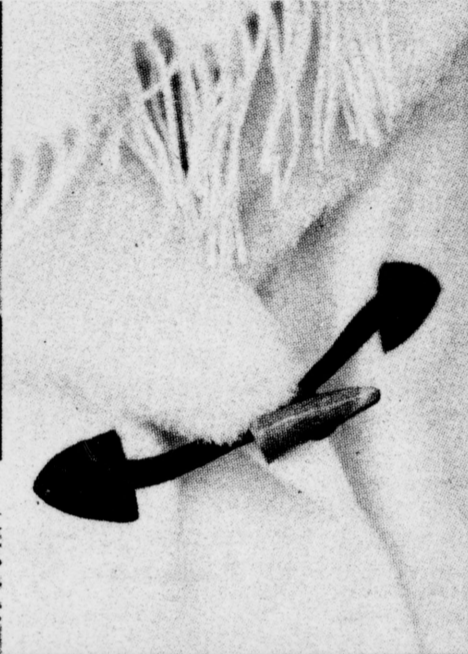
I Utenriksdepartementet får NTB bekreftet at oversettelsearbeidet med dokumentene har kostet millionbeløp.

LANGØYA SOLGT

SKIEN: Det halvstatlige selskapet Norsk Avfallshandtering A/S (NOAH) og det amerikansk-eide Waste Management Norge A/S har kjøpt A/S Miljøindustri som eier spesialavfallslageret på Langøya i Holmestrandsfjorden. Langøya skal fortsatt brukes som avfallsdeponi. I tillegg til Miljøindustri har selskapene også kjøpt Dentor A/S i Larvik av Aker-selskapet Norcem. (NTB)

Duffelkappe med pelsfôret hette 900,-

Benhvitt eller grå duffelkappe.

Ullkappe med hette 800,-

Ullkappe med sjal, gul eller sort 700,-

Løp ikke byen rundt for å finne kapper.

Vi har allerede lett for deg. Våre innkjøpere har søkt verden over. Etter ullstoffer som holder. Etter gode idéer og trender.

Nå har vi fylt opp forretningene. Med ullkapper og dufler. Korte kapper og lange. Sporty og damete.

Gå direkte. Med disse prisene vil det bli rush!

KappAhl

Ekte pels rundt hetten.

1200,-

Kappe i ull-velur med hette 1200,-

Pels på krave og erm.

900,-

Ullkappe, aprikos eller gul 900,-

Oslo City: Man.-fre. 9-20, lør. 9-18. Metro Senter: Man.-fre. 10-20, lør. 9-18. Liertoppen: Man.-fre. 10-20, lør. 10-18. Grensen 3: Man.-fre. 9-17, tors. 9-19, lør. 9-16.

Arntzen tar over om to år

Sture Arntzen tar over som forbundsleder i Handel og Kontor når nåværende forbundsleder Sidsel Bauck om to år går av ved oppnådd pensjonsalder.

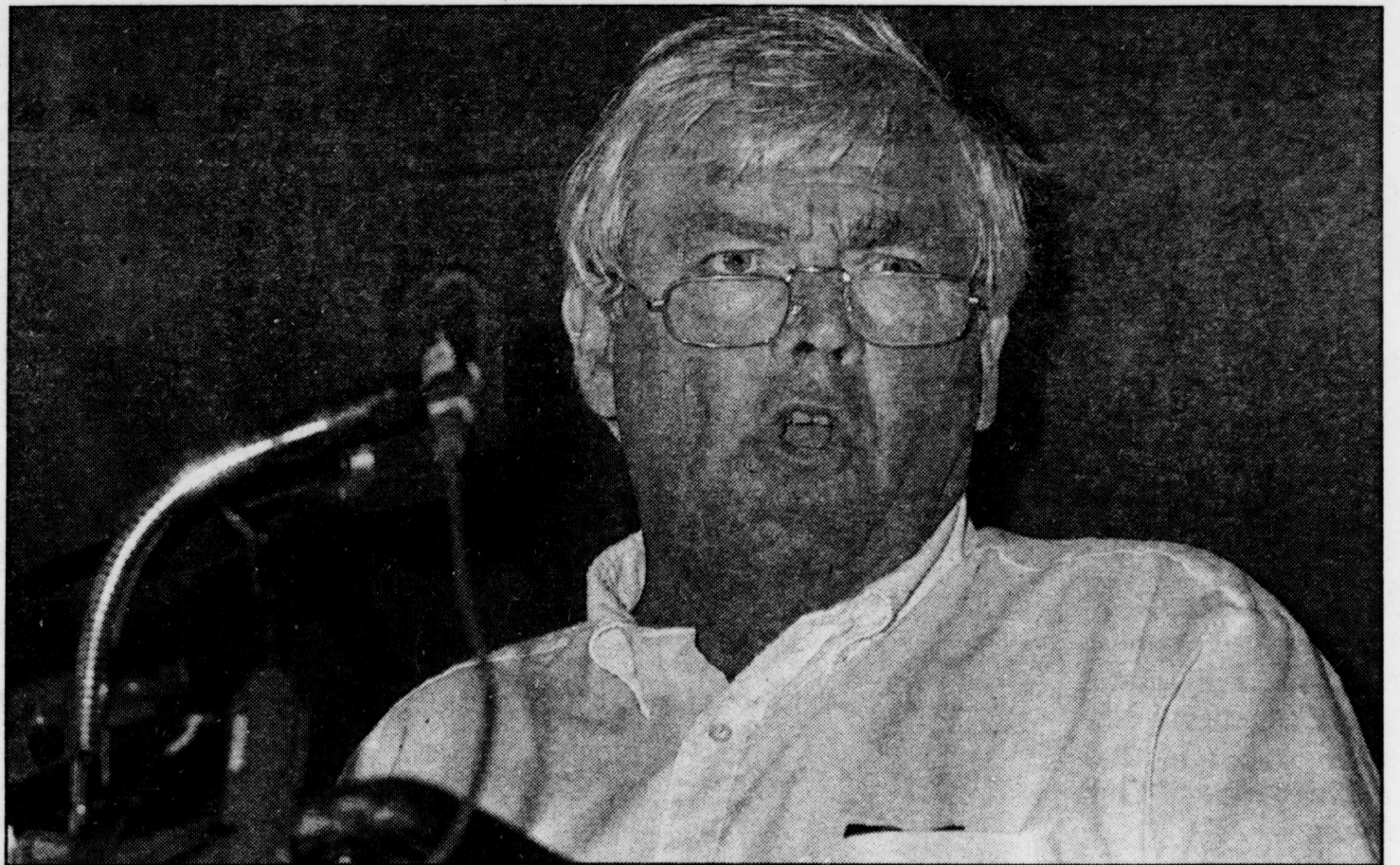
ARNTZEN vil i mellomtida sitte som første nestleder i Handel og Kontor.

Sture Arntzen (43) har vært nestleder i Handel og Kontor siden 1988. Den kommende forbundslederen er opprinnelig fra Trondheim, og ble ansatt i Handel og Kontor i 1975.

Landsmøtet i Handel og Kontor valgte Karin Torp, Oslo, som andre nestleder for den kommende toårsperioden. Hun rykker opp til første nestleder når Arntsen blir forbundsleder. Ny andre nestleder blir da Anne Grete Lindstrøm, Verdal.

Et benkeforslag om at Sidsel Bauck skulle fortsette som forbundsleder fireårsperioden ut, ble trukket etter henstilling fra Bauck.

● MAY BERG

Miljøvernminister Thorbjørn Berntsen syntes han fikk mye sur kritikk på landsmøtet i Handel og Kontor i går, men avviste det meste.

(Foto: Mimsy Møller)

- Hydro trenger Freia-penger

– Ingen i regjeringen er kåte på å selge industribedrifter ut av Norge, sa miljøvernminister Thorbjørn Berntsen da salget av Freia-aksjer til et amerikansk konsern spontant ble tatt opp på landsmøtet i Handel og Kontor i går.

MEN HYDRO, som er i ferd med å selge sine aksjer, trenger jo pengene til modernisering av aluminium-verkene i Årdal og Sunndal, påpekte Berntsen.

Forslag

Freia-salget ble tatt opp av Yngve Halvorsen, seksjonsleder for

industri i Handel og Kontor.

– Staten bør bruke sin eierandel på 51 prosent i Hydro til å hindre at Hydras aksjepost i Freia på 44 prosent havner hos eiere som vil bygge ned de norske arbeidsplassene, foreslo han. – Handel og Kontor kan ikke godta at aksjespekulanter setter norske arbeidsplasser i fare, sa han.

Berntsen måtte svare

for Freia-salget

Halvorsens forslag får ganske sikkert full støtte på landsmøtet.

Sur kritikk

Miljøvernminister Thorbjørn Berntsen måtte tåle en del kjeft for sitt varme ja til Europa-samarbeid, der i hvert fall flertallet av dem som grep ordet etter hans foredrag, sa nei både til EØS og EF. Landsstyret har tidligere med 16 mot 11 stemmer sagt nei

til EØS. På landsmøtet ble det i går fremmet forslag om å si nei også til EF. Nei-forslaget blir nok vedtatt, men mindretallet blir stort.

Thorbjørn Berntsen syntes han og regjeringen fikk mye sur kritikk, men avviste det meste.

– Slutt å prate om verdikamp i forbindelse med EF før dere selv tør stå fram og si at dere gir avkall på en bedre levestandard, sa Berntsen.

Han forsvarte Maastricht-avtalen, som det eneste kjente forslag som kan stanse valutaspesulanter.

– I Finland så vi nylig hva sjølråderetten over kapitalen var verdt. Finland brukte 100 milliarder mark på å forsvare sin valuta. Milliardene gikk rett i spekulantenes lommer, sa Berntsen.

● TRULS MARTINSEN

Kom og se
høstens
flotte

STOR
MOTE

Str. 44-54

★

Kombinasjoner av skjorter, bukser, skjørt og jakker som matcher, samt yttertøy og kjoler

BIG Lady

Skippergt. 23, Oslo 1.
Tlf. 41 34 51.

Mellom Karl Johan og Prinsens gate
100 m fra Jernbanetorget.

Høsttilbud hos Park på Grünerløkka

Valdres-
møbler

FRAMSKAP
fra kr. **7959:-**

HJØRNESKAP
fra kr. **4740:-**

SPISEBORD
fra kr. **4556:-**

STOL
fra kr. **1128:-**

ARMSTOL
fra kr. **1463:-**

Leveres i furu:
Ubehandlet • Lut •
Lakk • Syret • Malt

Jotnar

Olaf Ryes pl. 7 og 8
v/Parkteatret kino
Tlf. 35 77 11

Park Møbler

SPESIELLE MØBLER • LAMPER • TEPPER • GARDINER

Torsdag
til kl. 19.00.
Lørdag
til kl. 14.00.

IMOT SØNDAGS-ÅPNE BUTIKKER

VI HAR gitt opp kampen for normalarbeidstid i varehandelen. Nå kjemper vi for søndagen, sier Gunnborg Hage, faglig sekretær i Handel og Kontor. Hage vil møte presset om søndagsåpne butikker med et generelt forbud mot søndagsarbeid i varehandelen.

– En fridag i uka synes vi de ansatte i varehandelen må få, sier Hage.

Vil ha TV-porno

BERGEN: Kjønnsgorganer som fyller hele TV-ruten i full kjønnslig aktivitet. Det mener Frps stortingsrepresentant Terje Nyberget vi har krav på å få se.

NYBERGET HAR selv fremmet et lovendringsforslag som behandles i justiskomiteen i disse dager. Han mener han har flertallet av komiteens medlemmer med seg i sitt syn. Dermed kan du kanskje få usensurerte sex-filmer inn i stuen før nyttår.

– Ja, jeg tror komiteen går inn for oppmykning av straffeloven. Hadde jeg ikke trodd det, ville jeg heller ikke fremmet forslaget. Jeg tror at to tredeler av Arbeiderpartiet, halvparten av Høyres komiteemedlemmer, de fleste i SV samt Frp mener at folk ikke tar skade av å se rett-på-sak-sex på TV, sier Nyberget.

BJØRNEN SATT FRI

ELVERUM: Viltmyndighetene sporet i går opp radiobjørnen Keski og bedøvet den. Bjørnen var ikke skadet slik som tidligere antatt, og ble sluppet fri etter undersøkelse av veterinær.

DEN RADIOMERKEDE bjørnen ble sporet opp ved hjelp av et helikopter og bedøvelsen ble skutt fra helikopteret.

– Det ble ikke funnet skader på bjørnen, opplyser naturvern-konsulent Jørn Berg hos fylkesmannen i Hedmark. Man har trodd at bjørnen ble skadeskutt av en elgjeger mandag morgen. – Skuddet kan ha streift bjørnen eller ikke truffet den.

Fortsatt leting

Viltmyndighetene vil for sikkerhets skyld undersøke om det kan være tale om to forskjellige dyr, og derfor fortsette å lete i området ved Ulvådalen i Aamodt.

Den radiomerkede bjørnen Keski er bror av den mer kjente unghjørnen Nuppi som ble skadeskutt og senere avlivet i slutten av august.

(NTB)

STATKRAFT SLÅR AV LYSET I SVARTISEN

BODØ: Til tross for at både to statsråder og det nye styret i Statkraft det siste året har slått fast at damprosjektet i Svartisen-utbyggingen representerer god lønnsomhet og skal bygges ut, ble det i går slått full retreat.

Hele vannkraftprosjektet i Svartisen er en økonomisk katastrofe slik kraftmarkedet har utviklet seg, og damutbyggingen i Glomfjord stanses med øyeblikkelig virkning. Dette andre trinnet i kraftutbyggingen var beregnet å koste 1,1 milliard kroner med en sysselsettingseffekt på ca. tusen årsverk fordelt på fire-fem år. Trolig blir det aldri realisert.

såkalt privat lovforslag, og Stortinget har ikke bedt Justisdepartementet vurdere lovendringen slik det gjøres i de aller fleste tilfeller.

Bør gjelde straks

– Jeg ber om at lovendringen skal gjelde straks. Holdningene som kommer til uttrykk i porno, er det viktigere å bekjempe på andre måter enn gjennom forbud

og straff, sier Nyberget.

Han mener dessuten at det er svært vanskelig å tolke dagens lov. Sterk framhevelse av kjønnsgorganer i seksuell utfoldelse er forbudt. Men i straffelovens paragraf 211, 2. ledd, går det fram at dette er en rettslig standard som domstolene skal vurdere i takt med samfunnsutviklingen.

◆ RINO RÅDAHL

Frps Terje Nyberget vil ha porno-filmer på TV, og tror det er mulig å få det til.

(Foto: NTB)

Stor åpningsfest ved Oppsal senter:

Alle vinner!

- fra dagligvarer til sydentur.

Fakta overtar Rema 1000 ved Oppsal senter

Fra i morgen kl. 12.00 finner du Fakta i de tidligere Rema 1000-lokalene ved Oppsal senter. Denne begivenheten feirer vi med å invitere alle kunder til å spille gratis på vårt lykkehjul.

Du vinner garantert ett stk. dagligvare - og med maks flaks kanskje en sydentur!

Du kan heller ikke tape på prisene. Ja, Arbeiderbladet 2/9 slo faktisk fast at Fakta lå lavere enn både Rema, Rimi og Prix. Og når vareutvalget vårt er minst like stort som hos Rema, kan du vel like godt komme til oss? I alle fall i morgen, for da snurrer vi jo på det store lykkehjulet.

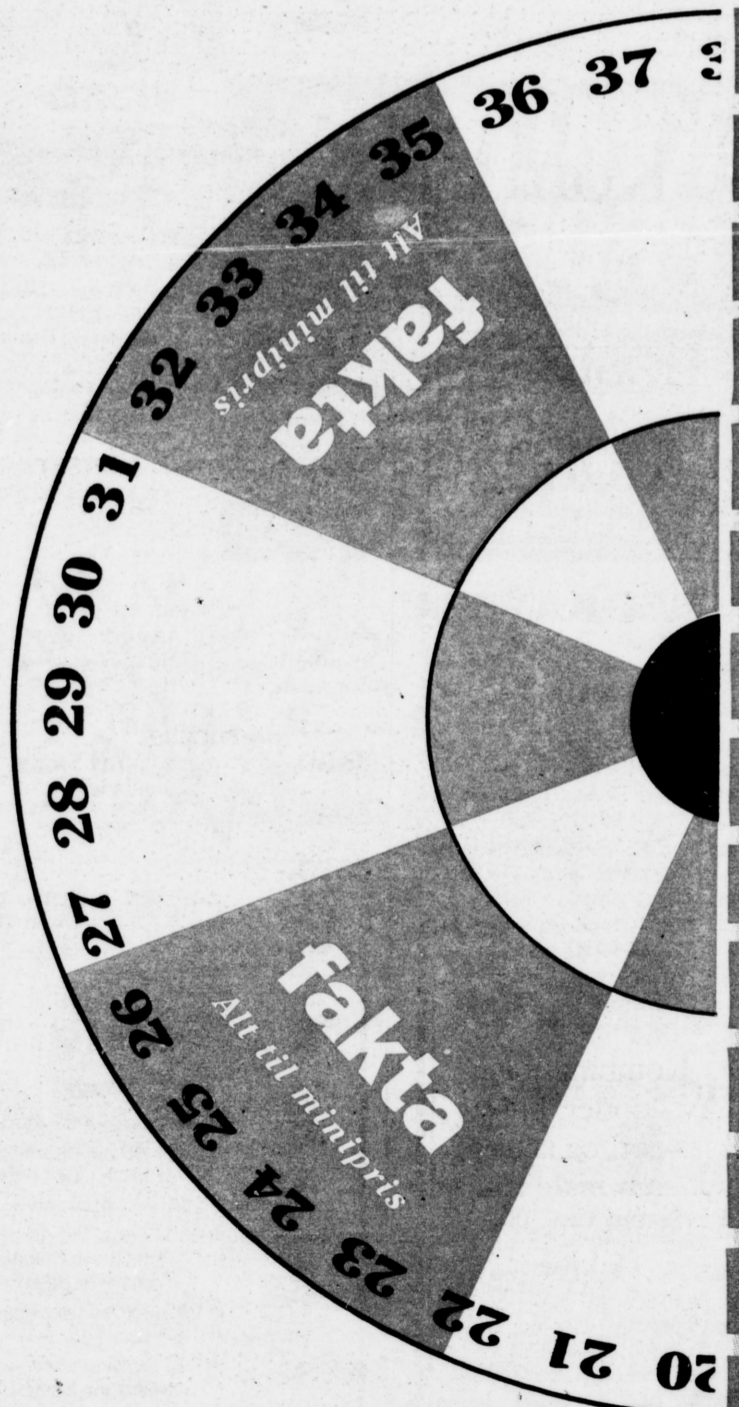
Prøv lykken hos Fakta!

9 - 21 (18). Østmarkvn. 2, ved Oppsal senter.

Åpner kl. 12.00 torsdag 1/10.

fakta

Alt til minipris

NORDMENN ER GODT FORSIKRET

HVER INNBYGGER i Norge er gjennomsnittlig forsikret for 176.000 kroner. Slår man sammen individuelle livsforsikringer og gruppeforsikringer, var det norske folk ved årets begynnelse forsikret for 754 milliarder kroner, viser tall fra Norges Forsikringsforbund. Mens antallet kollektive pensjonsforsikringer har holdt seg noenlunde stabilt i flere år, har de individuelle pensjonsforsikringene økt kraftig.

REALKREDITT ØKER BOLIGRENTEN

BOLIGLÅNSKUNDER i Realkreditt får satt opp renten med mellom 2 og 3 prosentpoeng. Renteøkningen innebærer at den effektive renten på førsteprioritetslån heves fra 12-13 til 15-16 prosent. Det er kunder uten avtaler om at renten skal være bundet til et fast nivå over lengre tid, som i første omgang blir berørt av rentehoppet, melder Aftenposten.

Dagligvareprodusentene vil ikke lenger betale fraktutgiftene. Dette kan gi store prisforskjeller på varer avhengig av om du bor sentralt eller ikke. (Foto: Mimsy Møller)

DYRERE I NORD

billigere i sør

Nytt system skaper

store prisforskjeller

Hvis du bor i distrikts-Norge kan handlerunden snart bli dyrere. Hvis du bor i sentrale strøk blir det derimot billigere. Grunnen er at dagligvareprodusentene ikke lenger vil betale fraktutgiftene.

DAGLIGVARE Leverandørenes Forening har utarbeidet en konsekvensanalyse for hva som vil skje hvis man endrer faktureringsrutinene fra såkalte cif-til fob-betingelser. Ved cif-systemet er det produsenten som dekker transportutgiftene til salgsstedet. Ved fob-systemet er det salgsstedet som betaler fraktutgiftene.

Bladet Kampanje skriver at dagligvarebransjen ikke tør å ta skrittet fullt ut ennå av frykt for reaksjoner fra forbrukerne. En av konsekvensene kan bli ulike priser: «En overgang til fob-betingelser vil bety dramatisk høyere dagligvarepriser for konsumentene i distrikts-Norge.»

Subsidiere

Ved cif-systemet må de som bor nærmest produsenten betale mer for varen enn ved et fob-system. Fraktutgiftene inkluderes i prisen.

Dermed blir det forbrukerne i de tettest befolkede områdene som subsidierer frakten til forbrukere i andre deler av landet, sier direktør Kjell Vestberg i Dagligvare Leverandørenes Forening til Arbeiderbladet.

Det er riktigere om mottakeren betaler fraktkostnadene og prisene reflekterer fraktkostnadene.

Kjell Vestberg tror ikke en endring av systemet vil bety dramatisk høyere dagligvarepriser i distrikts-Norge.

– Men det kan bety at de må

betale noe mer enn de gjør i dag, sier Vestberg. Han sier at det kan bety en gjennomsnittlig prisforskjell på to til tre prosent totalt.

Variasjoner

Det kan bli en prisforskjell på enkelte varer på opptil 16 prosent. Papir er dyrere å frakte i forhold til prisen enn sjokolade.

– Landet kan bli delt inn i fraktsoner. Det vil si at alle i en sone vil betale det samme. Hvis varen da produseres i Nord-Norge vil den koste mer i Sør-Norge, sier Kjell Vestberg.

– Men de fleste varer produseres vel i Sør-Norge? Dermed er det totalt sett Nord-Norge som må ut med mest i fraktkostnader?

– Ja det kan stemme det.

Fra 1994

Kjell Vestberg sier at det tidligst er aktuelt å forandre fakturasyttemet i 1994.

Vestberg forteller at prinsippet i dagligvarebransjen har vært at en vare skulle koste det samme over hele landet.

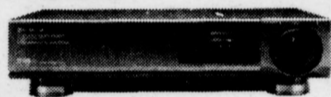
– I framtiden kan vi få en konkurranse situasjon med produsenter som bare vil konsentrere seg om Østlandsområdet fordi det er billigere. Da kan de som sender for samme pris over hele landet bli utkonkurrert. Derfor er det ønsket om å endre dette systemet på sikt, sier Vestberg.

KVALITETS-PROFIL

Velkommen til en annerledes lyd- og bilde-forretning. Hos AAMO kan du «kjøre» 1. klasse, m/lyd & bilde-industriens «BMW og Mercedes»-kvalitet – til priser som gjør det dyrt å ta bussen.

• TECHNICS • PANASONIC • SONY • HITACHI • JVC • SALORA •

VIDEO

- Goldstar GHV 1910 m/fjernk. (3990,-) **2440,-**
- Årets kjøp! Japansk kvalitets-video m/bl.a. barnesikring og fjernk. **2994,-**
- NY TEKNOLOGI! Testvinner i («Tächnicens Vård», beste bilde!) On screen display, LCD, fjernk. (4690,-) **3888,-**
- '93 JVC – drømmekvalitet til «knock-out»-pris **3990,-**
- Panasonic S-VHS (B-vare) . **9880,-**

VIDEO-KAMERA

- SPAR 8000,- Sony Handycam m/suveren billedkvalitet (12990) (B) Nå **4990,-**
- 92 mod. Sony, 3 lux, 8x300 m avansert fjernk. (7490,-) **5990,-**
- CANON – 55% tittelgenerator, sportssøker, fjernk. (13 990,-) **6298,-**
- PANASONIC – alle 92 mod. og rester skal ut (+22–57%) Nå fra **4440,-**
- SONY TR 705 (Hi8) – Kameraet alle sikler etter. Nå har du råd! (13 990,-) B-vare . **10660,-**

HIFI-STEREO

- JVC, dobb. kass., CD, tuner, høyttaler **2495,-**
- SONY HIFI-KUPP! Meget avansert, fjernk. (6490,-) (B) **4440,-**
- Prisbombe! 92 mod. JVC-Trendsetter, ekte HiFi som må oppleves (7490,-) **5990,-**
- TECHNICS 93 mod., drømmelyd, HiFi's Mercedes – til dusinvarerpris (9870,-) **6990,-**
- SONY MHC Spar 5000,- på markedets mest imponerende perle (15 990,-) **10990,-**

PARABOL

Over 15 forskj. kvalitetsmod. til noen av Norges laveste priser!

Pris eks.:
• 99 cm Salora Multimac-pakke motorstyring (PAI, D2mac, Dmac) (15190,-)..... **9990,-**

Parabol-pakker m/litt enklere utstyr
Nå ..... **6990,-** og **7990,-**

TV

- 14" rølekker 92 mod. **1995,-**
- 20" kjempesuksess, 92 mod. Fjernk., inkl. antenne **2988,-**
- 21" JVC drømme-TV **4440,-**
- 25" Luxus TV, -92 mod., blackline, masse utstyr, smekker design **5988,-**
- 28" Norges billigste! Nicam-stereo **6660,-**
- 29" Sony-trinitron – verdens beste billedrør. Nå har du råd! (B) (12 490,-) ... **9880,-**

Man.–fre. kl. 10-17, tors. kl. 10-18, lør. kl. 10-14

AAMO
LYD & BILDE

Thv. Meyers gt. 73
v/Schous plass (Grünerløkka)
Tlf. (02) 37 43 45

349,-

Lang cardigan. Grå eller brun.

249,-

Myke langbukser. Grå eller brune.

VI HAR FLERE VARIANTER TIL SAMME LAVE PRIS.

*Ingen slips, ingen harde krager,
ingen stive presser.*

Takk og lov at man er kvinne!

Myke klær på jobben er kvinnens privilegium.

Akkurat nå er det fullt av strikkede høstnyheter i våre butikker. Lange gensere med figurnære bukser og skjørt, som ligger helt riktig i motebildet.

Det er skjønn og kvinnelige hverdagsklær til fantastiske priser.

Kjønnsdiskriminering à la Lindex, om vi får bruke et slikt uttrykk.

Velkommen inn, kjære medsøstre.

Lindex

Litt kvinneligere. Litt smartere.

500 DAGER TIL OL

INNTEKT

BILLETTSALGET skal gi en noe større inntekt, men foreløpig har det gått litt tregt. To uker etter at billettbrosjyrene ble sendt ut, er det kommet bestillinger på bare 100.000 av 800.000 billetter. Billettseksjonen satser på at folk har utsatt sine bestillinger i det lengste. Bestillingsfristen går ut 8.oktober.

PÅGANG

UTLANDET får 175.000 billetter, men det er alt for lite. Svenskene alene har bedt om 92.000 billetter, amerikanerne om 74.468 og engelskmennene vil gjerne ha nøyaktig 8.845. I tillegg kan vi vente store ønsker fra land som Finland, Tyskland, Italia og Sveits. Billettene vil bli rettferdig fordelt.

OL-MYNT

GULLMYNTEN med Olav Vs portrett på ene siden og OL-ringene på den andre er utsolgt, til tross for at mynten kostet 2.880 kroner og har en pålydende på 1.500 kroner. Det er 5.000 slike mynter. - Gullmynten har jeg tro på. Sølvmyntene er jeg ikke så sikker på, sier mynthandler Gunnar Thesen.

KRISE

ARD SCHENK er nærmest i en personlig krise før Lillehammer-OL. Nederland har bedt om vel 3.000 billetter til hver av de fem øvelsene for skøyteløperne. Foreløpig sitter Schenk, som er chef de mission for det nederlandske laget, med 700 billetter til hver øvelse.

KUNSTLØP

KUNSTLØPBILLETENE henger høyt, og de er få. Av 6.000 billetter til hver øvelse, legges bare 2.100 ut til salg for det norske publikum. Omtrent like vanskelig blir det å skaffe seg en kortbanebillett. Av 6.000 billetter får nordmenn kjøpe 2.300. Til de kombinerte hopprennene får nordmenn 70 prosent av billettene.

FUI

Denne utstyrspakken har en verdi av
kr 18.000,-.

Kjøper du ny Nissan personbil
før 31. oktober, får du den for bare
kr 3.000,-.

Nissan lastestativ. Praktisk når du har behov for ekstra plass. Raskt å montere.

Hella høytmontert bremselys. Gir reduksjon i forsikringspremien (5% rabatt hvis du har Nissan Forsikring).

Defa motorvarmer. Spar drivstoff og unngå unødvendig slitasje på motoren din.

Clarion CRH 50 bilstereo med autorevers. Moderne 2 x 20 W bilstereo med LCD-display og anti-tyveribrakett.

Nissan sykkelstativ. Monteres enkelt og greit på lastestativet.

Nissan Micron 2 friskluftfilter. Renser inn-taksluften for pollen, sporer, støv, og andre partikler.

Førstehjelpspute. Inneholder det som trengs for å gi umiddelbar førstehjelp.

Defa bilalarm. Avansert godkjent bilalarm. Gir rabatt på bilforsikringen (opptil 10% hvis du har Nissan Forsikring).

320 liters Mont Blanc ski-/bagasjeboks med gassdempere. Romslig og praktisk. Monteres på lastestativet.

4 komplette Viking vinterhjul. Velg selv om du ønsker å kjøre piggfri eller med miljøpigger.

Hvis du går med planer om å kjøpe ny bil, bør du lese denne annonsen nøye. Frem til 31. oktober byr vi på en utstyrspakke du knapt har sett maken til, og det på biler som fra før er kjert som *meget* velutstyrte! Hør bare: Du får Defa motorvarmer, Nissan lastestativ, Nissan Micron 2 friskluftfilter, Hella høytmontert bremselys, Clarion CRH 50 bilstereo med auto-revers, førstehjelpspute, Defa bilalarm, 320 liters Mont Blanc ski-/bagasjeboks med gassdempere, Nissan sykkelstativ, 4 komplette Viking vinterhjul med miljøpigger eller piggfri. Besøk oss i dag!

Velkommen til

BILHUSET AS

Nedre Rommen 1, 0988 Oslo - Tlf. 10 50 40

ÅPNINGSTIDER

Mandag-torsdag 07.30-19.00
Fredag 07.30-17.00
Lørdag 10.00-14.00

Oslo

LILLEHAMMER: Ei uke før den første bestillingsfristen går ut ser det ut til at det er Oslo-borgerne som stikker av med billettene. Oslo står oppført med 1.700 bestillinger. OL-byen Lillehammer med vel 200. Det er kommet enda færre bestillinger fra OL-byene Hamar og Gjøvik.

- Vi regner med at de kommer siste uka. Personlig har jeg ikke snakket med ett eneste menneske fra Lillehammer som har bestilt OL-billett. Til gjengjeld skal alle jeg har snakket med, bestille. Snart, sier Kristin Løvseth i LOOCs billettseksjon. Foreløpig er steder som

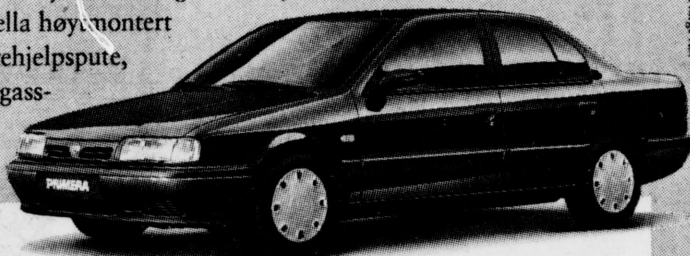
Studenten

DET ER 500 dager igjen til OL. Og 500 dager igjen til 1.200 studenter ved Oppland distrikthøgskole står uten bolig, fordi hyblene deres skal disponeres av OL.

- OL i 94 skaper bare problemer for studentene på distrikthøgskolen. Studentsamskipnaden har lovet bort alle studenthyblene på Lillehammer til LOOC. Det betyr at studentene må flytte i den måneden OL varer, sier Heidi Angell Berntsen. Hun leder Distrikthøgskolestudentenes Landsforbund.

- De blir ikke tilbudt noe annet og får heller ikke støtte til å reise hjem.

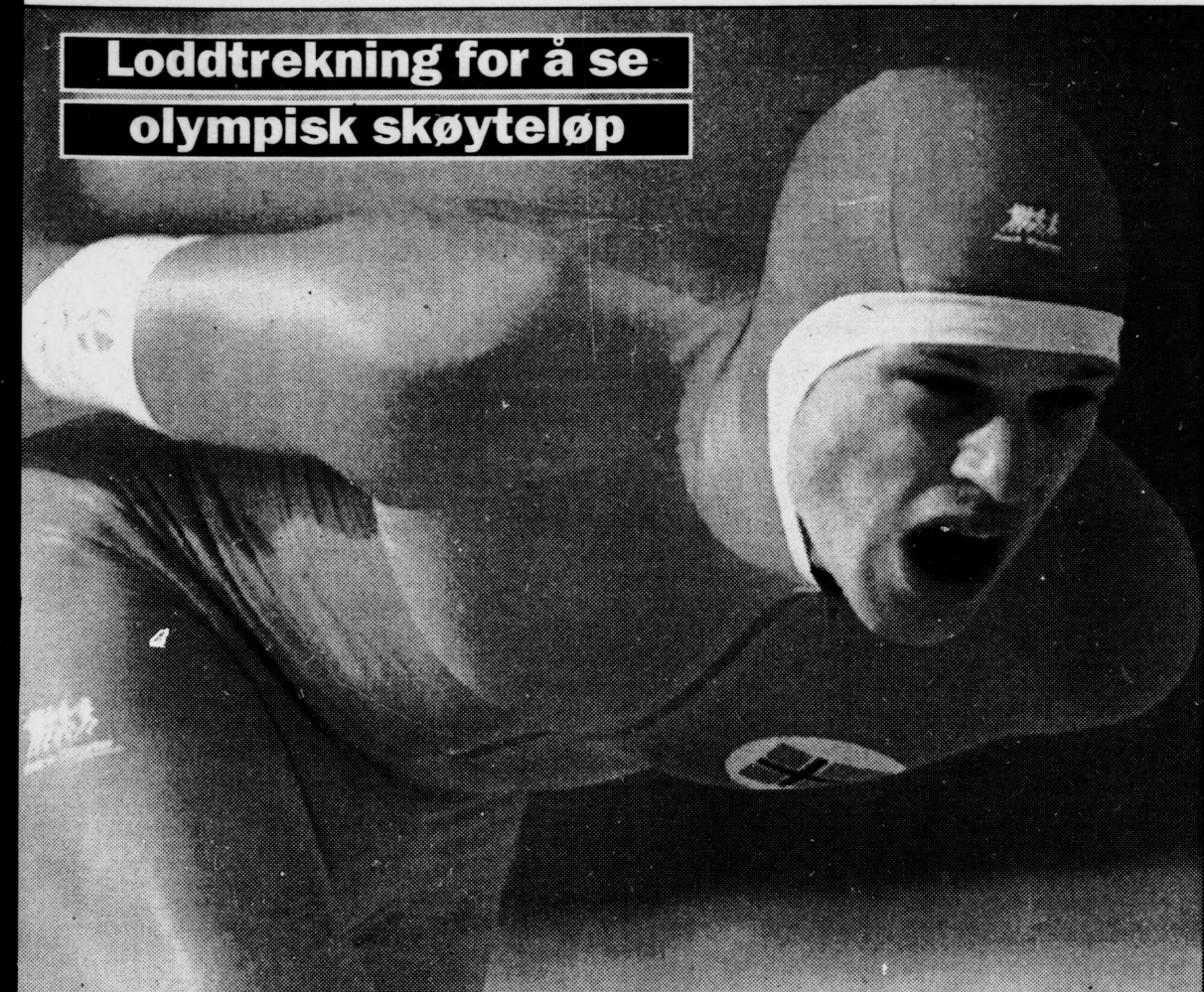
Angell Berntsen forteller at studentene ikke får noe undervisning. - Det må de ta igjen, og semesteret blir derfor én måned lenger. Likevel får ikke disse

500 DAGER TIL OL

LILLEHAMMER PÅ HAMMAR

**Loddtrekning for å se
olympisk skøyte løp**

Mange vil se Johann Olav Koss og skøytegutta. Hittil har det kommet inn flere bestillinger enn det er plass til under herrenes skøyte løp. (NTB-foto: Per Løchen)

LILLEHAMMER: Skøyteguttas tre lengste OL-løp på Hamar er allerede garantert utsolgt. Ei uke før bestillingsfristen for OL-billettene går ut, er det kommet inn flere bestillinger enn det er plasser under herrenes 1.500 meter, 5.000 meter og 10.000 meter i Vikingskipet.

DET ER 4.500 publikumsbilletter til hver av de tre øvelsene. Pr. i dag er det registrert 7.500 bestillinger til 5.000 meter, 5.000 bestillinger til 10.000 meter og 4.600 bestillinger til 1.500 meter. Det betyr at det blir loddtrekning om muligheten til å se olympisk skøyte løp.

foreløpig bare ishockeyfinalen som er overbooket. Der er det registrert 4.000 bestillinger, mens det er 3.900 billetter.

Lunken interesse

Interessen for jentenes skøyteøvelser er lunken. Også billetter til jentenes alpinøvelser kommer langt ned på lista over de mest attraktive billettene. Ei uke før bestillingsfristen er ikke kunstløpsøvelsene blant de 20 mest populære øvelsene. Likevel er Løvseth sikker på at kunstløp blir utsolgt.

Dersom trenden så langt fortsetter, er det grunn til å tro at det etter hvert kan komme inn så mye som 50.000 bestillinger på endel av de 4.500 skøytebillettene som legges ut daglig under OL.

• EINAR ODDEN

Mest populære

Alle de tre skøyteøvelsene ligger blant de fem mest populære øvelsene så langt. Alle øverst ligger herrestafetten der 10.000 mennesker har bestilt billett, mens det totalt er 16.000 billetter til disposisjon. Herrenes 15 km er også populær. Vel 5.000 har bestilt billett så langt.

– Skøyter er populært, og når vi tar i betraktning at vi bare har registrert 8.000 bestillinger på om lag 86.000 billetter så langt, er det klart at det vil bli en svært stor overbestilling på alle herrenes skøyteøvelser, sier konsulent Kristin Weidemann Løvseth i billettseksjonen i LOOC.

I tillegg til skøyte løpene er det

er OL-byen

Notodden, Rykking, Våler og Vinstra større enn OL-kommunene Øyer og Ringebu i billett-sammenheng. OL-byene Hamar og Gjøvik er også små i billett-sammenheng foreløpig. På Gjøvik har 119 bestilt billetter, på Hamar har 135 gjort det. Suverent minst interessert er innbyggerne i OL-kommunen Øyer, som skal arrangere de fleste alpinøvelsene. Der har 11 husstander bestilt OL-billetter.

– Da vi sjekket tallene fredag, hadde vi flere bestillinger fra Moss enn fra Lillehammer. I løpet av helga gikk Lillehammer forbi, men det sier litt om døle-

nes ro i denne saken, sier Løvseth. Moss står nå oppført med 91 bestillinger.

Det er kommet inn bestillinger fra praktisk talt hver en krok av landet. Vel 1.200 poststeder er representert på LOOCs liste der Drammen, Sarpsborg, Kongvinger, Halden, Hokksund og Drøbak foreløpig peker seg ut som steder der interessen er stor. Også Tønsberg ser ut til å holde sine skøyteinteresse i hevd.

• EINAR ODDEN

Bestilte OL-billetter

LILLEHAMMER: Til nå er det registrert 86.000 bestillinger på OL-billetter fra 8.000 bestillingsskjema.

Bestillingene kommer imidlertid fortere enn Sparebanken NOR rekke å detaljregistrere, slik at det pr. i dag er 13.000 skjemaer inn, hvorav 5.000 ikke er åpnet og registrert.

De 8.000 første skjemaene inneholdt bestillinger på 86.000 billetter.

Her er de 10 mest attraktive øvelsene i antall bestilte billetter. Alle øvelsene er herreøvelser:

Stafett, menn, 9.200. 5.000 m, skøyter, 7.400. 15 km, langrenn, 5.100. 10.000 m, skøyter, 5.000. 1.500 m, skøyter, 4.700. Åpningsseremoni, 4.300. Hopp, stor bakke, 4.300. Ishockeyfinale, 3.900. Utfor, menn, 2.700. 30 km, menn, 2.500

e kastes ut

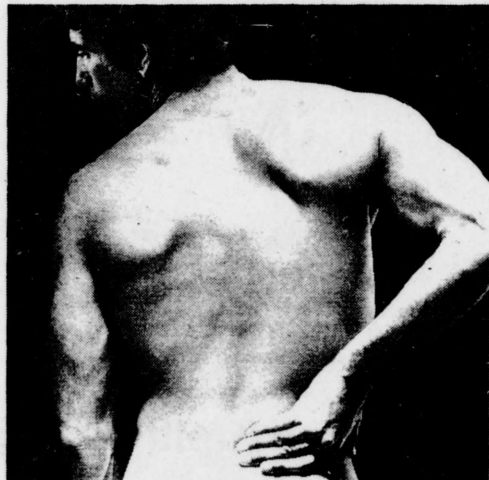

Heidi Angell Berntsen og Dag-Rune Vollen foran LOOCs OL-statue på Oslo S.

studentene mer lån og stipend. Lånekassa avviser dette.

• ESTER NORDLAND

Elekiban® – spenningsløsende muskelbehandling som når inn til problemets kjerne.

ELEKIBAN terapimagneter mot muskel-, ledd- og bindevevsøsmhet. JAHPRON Medical, Boks 4144, N-8012 Jensvoll, tlf. 081-61 020.

ELEKIBAN terapimagneter virker i dybden, der hvor plagene sitter. Gir en muskelavslappende virkning. Bedrer spenning og ømhet.

Øker gjennomblodningen i hud, muskler og leddområder (termografidokumentert). Bedrer dermed surstofftilførsel og næringssopptak i cellene, og letter fjerning av slaggstoffer.

Egnet både som korttids-behandling (akutte plager) og til langtids-bruk (kroniske plager).

ELEKIBAN finnes i 10 pkn. (kr. 48,—) og 30 pkn. (kr. 98,—) og GAUSSBAN 20 pkn. (kr. 68,—):

ELEKIBAN fås i apotekene, eller skriv til JAHPRON Medical Int. og vi formidler din bestilling via apoteket.

Tid for egen behandling – prøv Elekiban

Barnebidrag og ektefellebidrag

Fra 1. oktober 1992 overtar trygdekontoret oppgaven som bidragsfogd.

Har du spørsmål om barnebidrag eller ektefellebidrag, skal du fra 1. oktober henvende deg til trygdekontoret i din kommune. Der får du også en brosjyre og nærmere veiledning.

TRYGDEKONTORET

6670/92

Innrykket av Statens informasjonstjeneste

OSLO-BUDSJETTET

Styrker barnevernet

Her på Frydenberg Barnevernssenter på Hasle blir det to nye avdelinger i 1993. Hanne Harlem, leder av Barnevernssenteret Geir Christiansen og senterleder Kristian Bredby er fornøyd.

(Foto: Gustav P. Jensen)

Men ekstramillionene

rekker ikke til alle

Barnevernet i bydelene får 39 ekstramillioner i 1993. Byens barneverns-institusjoner får påbygg. Men på barnerike Holmlia blir millionene en dråpe i havet.

BARNEBYRÅD Hanne Harlem (Ap) inviterer gjerne på pressetur til Frydenberg barneverns-senter. Senteret skal få to nye avdelinger. De får 7,5 millioner for å begynne å bygge i 1993. I 1994 står en ny familieavdeling og en akutt plass-avdeling ferdig. Senterleder Kristian Bredby er fornøyd med budsjettet for sitt hus. Leder av barnevernssekretariatet Geir Christiansen er ganske fornøyd for sin sektor dersom staten også følger opp med penger. Barnevernet i Oslo har i dag 320 plasser. I 1993 økes beredskapen

til 325 plasser. Alle barn får etter loven plass i institusjon med en gang. Blant ungdommene er det derimot kø. Hele 12 «verstinger» venter på institusjonsplass. 6 av dem får som kjent sin egen institusjon så snart lokalene er klare.

Men satsingen til tross. Det er langt igjen før Oslo-barnevernet fungerer tilfredstillende. I den barnerike bydelen Søndre Nordstrand/Holmlia jubles det ikke.

Mangler 8 millioner

I 1992 sprekker barnevernsbudsjettet på Søndre Nordstrand med 20 millioner. Administrasjonen setter alt inn på å få mappebarna ut av skuffen, og det har sprengt budsjettet. Bydelen klarer å dekke det inn ved å knipe inn på sosialhjelpsbudsjettet. Totalt går bydelen med et overskudd på fire millioner i 1992.

Disse fire millionene skytes rett inn i barnevernet i 1993. Sosialhjelpstilskuddet er kuttet i 1993. Dermed står bydelen uten reserver. 8 millioner mangler administrasjonssjef Erik Bryni Frostad til barnevern i 1993.

Barnerik

– Vi har mange barnerike innvandrerrfamilier her ute. En ulykke i en familie forårsaker kanskje fem barnevernssaker. Dermed går millionene fort unna, sier administrasjonssjefen. Bryni Frostad sier at han ikke kan redde barnevernet uten å gå løs på fritidsklubbene og barnehagene, som jo virker som forebyggende barnevern.

– Vi har de samme problemene som indre øst, og hadde håpet på samme behandling som disse bydelene. Men vi har ikke gitt opp enda. Det er også en sjanse i revidert budsjett, sier Bryni Frostad. Hanne Harlem er klar over at dette budsjettet ikke løser alle problemene til bydelsbarnevernet. – Det har vært kutt og nedskjæringer i mange år. Vi klarer ikke å løse alle problemer på et budsjett. Men vi har snudd, og er på rett vei, mener barnebyråden.

• TONE HOLMQUIST

SEIKO-KUPP
SEIKO 1/2 PRIS

SEIKO HERREUR
stål, m/lenke, dag, dato.

Før 798 **NÅ 398**

SEIKO DAMEUR
I DOUBLE MED LENKE

Før 998 **NÅ 498**

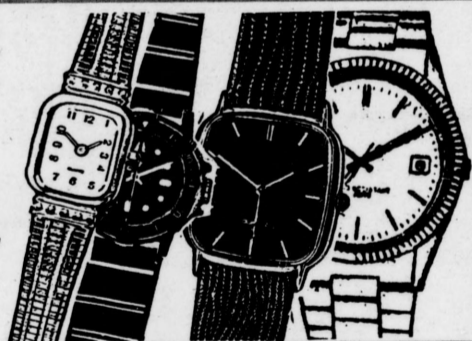
KVALITETSUR UNDER 1/2 PRIS

HERREUR I DOUBLE
m/dato og lenke. Vanntett.
Før 598.- **NÅ 289.-**

HERREUR I DOUBLE
m/rem. Vanntett.
Før 598.- **NÅ 289.-**

HERREUR, vanntett
ned til 50 m.
Før 398.- **NÅ 189.-**

DAMEUR I DOUBLE
Før 798.- **NÅ 298.-**

MENGDER AV

GULL - DIAMANTER

1/2 PRIS

STORT UTVALG: RINGER - ØREPYNT - ANHENG - ARMBÅND - KJEDER

INGEN SLÅR VÅRE TILBUD - PRISGARANTI

GULL&UR

OSLOITY 2 etg.

AKSJEFOND

Alpha Invest:	29.9, 78.65, 75.61,
Alpha Vekst:	29.9, 72.63, 69.82,
Avanse:	29.9, 570.00, 548.00,
Avanse Spar:	29.9, 100.18, 96.31,
Avanse Kapital:	29.9, 204.18, 196.29,
DnB Real-Invest:	29.9, 147.00, 141.19,
DnB Real-Vekst:	29.9, 139.55, 134.16,
DnB Real-Verdi:	29.9, 55.90, 53.73,
Grønt Norge:	29.9, 81.82, 78.64,
I-AMS:	28.9, 294.76, 272.39,
K-Avkastning:	29.9, 148.06, 141.66,
K-Vekst:	29.9, 264.17, 252.74,
Norfond-Pluss:	29.9, 194.39, 187.79,
Norfond-Finans:	29.9, 107.58, 103.92,
Norsk Aksjesparelag:	29.9, 324.79, 312.17,
Vestfond:	29.9, 49.07, 47.18,

VALUTA

US dollar	5.7885 (5.9045),
Tyske mark	404.79 (404.00),
Svenske kroner	108.08 (107.94),
Danske kroner	104.82 (104.75),
Gylden	359.89 (359.15),
Belg. franc	19.655 (19.629),
Pund	10.182 (10.185),
Sveitsiske franc	462.52 (461.11),
Franske franc	119.87 (119.58),
Lire	0.4800 (0.4807),
Yen	4.8480 (4.9493),
Øst. schilling	57.54 (57.43),
Finske mark	127.36 (127.76),
Kanadiske dollar	4.6094 (4.7464),
Pesetas	5.777 (5.778),
Escudos	4.564 (4.591),
Islandske kroner	10.60 (10.68),
Irske pund	10.634 (10.623),
Greske drakmer	3.16 (3.16),
ECU	7.9661 (7.9628),
SDR	8.56832 (8.64972),

DING
DONG!

Høstens Krafttak mot kreft er i gang. Snart får du besøk på døren av en representant fra Den Norske Kreftforening. Vi håper du vil gi ditt bidrag, kampen mot kreft angår også deg. Hver eneste krone vil komme til nytte. Takk for støtten!

Den Norske Kreftforening

KRAFTTAK MOT KREFT

VILL BILJAKT

KLINKENDE edru og i egen Opel Rekord raste Oslo-mannen i en time på en sinnssvak ferd rundt i Oslo. Mirakuløst nok ble bare en person truffet før en politibil fikk presset bilen opp mot et tre midt på Karl Johan. Seks politipatruiller var med i jakten på den desperate bilføreren. Den første meldingen kom inn i 21.40-tiden, da Opelen raste forbi Oslo Havnelager Den sinnssyke ferden stanset ikke før bilføreren hadde vrent bilen opp på fortauet på Karl Johan. Bilføreren og en kamerat som var passasjer ble arrestert.

Politimann nekter for sex-overgrep

– Jeg er helt uskyldig, sa den sex-siktede førstebetjenten ved Asker og Bærum politikammer under det rettslige avhøret.

POLITIET MISTENKER ham for å ha voldtatt en kvinne og klådd på fire andre mens han var i tjeneste.

Politiførstebetjenten har tidligere nektet å forklare seg for politiet. Etter en razzia mot hans garderobeskap i juli, rådet advokat Kim Gertz ham til å gå med på et rettslig avhør. I Asker og Bærum herredsrett mandag nektet han seg skyldig, og stilte seg uforstående til beskyldningene.

– Denne saken er prioritert. Nå skal vi avhøre flere vitner. Så blir det tatt stilling til om siktelsen eventuelt skal utvides, sier politiinspektør Geir Wangensteen-Øye ved Oslo politikammer, som er settepolitikammer under saken.

Kvinne-arkiv?

I alt fem kvinner har hevdet at politimannen har forgrepet seg på dem. Han skal ha voldtatt den ene. Sentralt i etterforskningen står materiale som ble beslaglagt under en razzia mot førstebetjentens garderobeskap på Asker og Bærum politikammer. En av kvinnene opplyste at han der oppbevarte et arkiv over kvinner, med både navn og bilder.

Før politimester Thormod Skogstad ved Asker og Bærum politikammer rakk å vurdere om den sex-siktede tjenestemannen skulle suspenderes, sykmeldte han seg.

Detaljert beskrivelse

Etterforskningen mot politimannen kom i gang etter en rapport som Landsforeningen for volds ofre utarbeidet for tidligere justis-

Fengselstraff for kone-terror

En 38 år gammel Oslo-mann er i Oslo byrett dømt til fengsel i ti måneder for bruk av vold og drapstrusler mot sin fraseparerte kone.

TRAKASSERINGEN pågikk over flere år og domstolen fryktet fare for gjentagelse.

Retten fant å reagere strengt, blant annet for å gi andre voldsmenn et klart signal om at forfølgelsessaker av denne art ikke tas på med silkehansker av domstolene. På grunn av gjentagelsesfaren ble påtalemyndigheten også gitt fullmakt til å bruke sikringssmidler av strengeste art i et tidsrom av inntil tre år.

Bitt i brystet

Mannen ble dømt for å slått sin fraseparerte kone i hodet ved flere anledninger, for å ha bitt henne hardt i brystet, for å ha sparket henne, for å ha kastet henne i veggen, lugget henne og for å revet av henne klærne på overkroppen, samt å ha truet henne på livet med forskjærskniv, for å ha kalt henne «hore» og for å ha sagt at han skulle drepe henne.

● TORE LETVIK

minister Kari Gjestebly tidligere i år. Der hevdet fem anonyme kvinner at en bestemt politimann ved Asker og Bærum hadde for-

grepet seg mot dem i tjenesten. Ingen navn ble nevnt, men beskrivelsene var så detaljerte at politiet raskt fant ut hvem som var den mistenkte.

● ALEXANDER ØYSTÅ

Arbeiderbladets oppslag 10. juli førte til at politiførstebetjenten ble siktet for sex-overgrep i tjenesten.

Sånn skal det være!

I løpet av en kort skoletime skal vi som er lærere, få kontakt med elevene, engasjere dem og lære hver og en av dem noe nytt. Gjerne flere ganger hver eneste skoledag, og ofte i forskjellige fag og i forskjellige klasser. For å greie det, må vi få det til å «swinge» i klassen. Få elevene med på laget og gjøre pensum til en spennende utfordring.

Men det stiller krav til oss lærere. Vi kan ikke greie det uten grundige forberedelser og et solid mentalt overskudd.

Å være lærer er ingen «ni til fire»-jobb

Arbeidsdagen bestemmes av arbeidsmengden. Hver dag må vi bruke tid til å forberede oss og bl.a. rette besvarelser, men arbeidsmengden varierer fra den ene dagen til den andre gjennom hele året. I dag kan vi selv bestemme når vi vil gjøre hjemmearbeidet. For de fleste av oss blir det ettermiddagen eller kvelden, når vi har tatt oss inn igjen etter en hektisk skoledag.

Det kan bli lange kvelder med mange tettekrevne sider som skal rettes, vurderes og kommenteres. Men vi vil ha det slik.

Elevene fortjener - og har krav på - den beste undervisningen vi kan gi dem!

Skal «stemplingsuret» inn i skolen?

Vi som er medlemmer i Norsk Undervisningsforbund, mener at «stemplingsuret» ikke hører hjemme i skoleverket. Skal vi yte vårt beste, må vi få bestemme når det er mest fornuftig å gjøre for- og etterarbeidet.

Det er en krevende jobb å ha ansvaret for kommende generasjoners opplæring og utvikling. Press ikke lærerne inn i en ny arbeidstidsavtale som hindrer oss i å utnytte vår arbeidstid og våre ressurser til elevenes beste!

NUFO

100 år for en bedre skole

TAK OFF SET

Vi tar ansvar – gi oss mulighetene!.....

FYRSTIKK TORGET

**NY REMAPRIS PÅ
KNEIPPBRØD 4⁹⁰**

APPELSINJUICE 5⁵⁰

Fast minipris hver dag

PS! Denne prisen vil holde seg i månedsvis, så det er liten grunn til å hamstre.

REMA 1000

HVERDAGER KL. 9-21
LØRDAGER KL. 9-18

ÅPNINGSTIDER

HVERDAGER KL. 10-18

LØRDAGER KL. 10-15

Vi har
de ekte

*Brownies
(sjokoladerutekake)*

Gulrotkake

Eple- og kirsebærpay

Ostekake

UPPERCRUST
AMERICAN BAKERY

Til venstre for Rema 1000
etg. under postverket

FYRSTIKKTORGET

Akupunktur og Helsekost

Ekte nattlysolje kun kr. 178.-

Kinesisk ginseng kun kr. 39.-/79.-

Bio-Balanse før kr. 189.-. Nå kr. 149.-

Ester C før-kr. 89,50. Nå kr. 77⁵⁰

Tlf. 68 12 28

Blomsterbinderiet på Fyrstikk Torget

Godt utvalg i
tørkede blomster.

Vi utfører alt innen
blomsterbinderi.

Blomster leveres
3 ganger om dagen.

Fritt levert bærebanderi
til Østre Gravlund.

Tlf. 67 33 63.

Ingers Manufaktur

*Kjoler • Skjørt • Bluser • Gensere
Mye lekkert høsttøy ankommet.
Nydelige frotébadekåper kr. 298.-
Heklegarn 100 g rødt og hvit
før 49.- Nå 35.-*

0661 OSLO
Tlf. 02 - 19 71 25
Åpningstider:
Mandag - fredag 10-18
Lørdag 10-15

NY

DAGENS DOBBEL

kommisjonær i Oslo

NÅ HAR VI OGSÅ

ONLINE!

ILIRA FRUKT OG TOBAKK A/S
FYRSTIKKTORGET

Du vinner med 2 rette

KAROLINE

spiseri og skjenkestue
ønsker alle

VELKOMMEN

til et intimt miljø i
historiske omgivelser på

FYRSTIKKTORGET

TELEFON 02/57 12 58

Kodak forstørrelser

Priseksempel fra negativ:
20x30 cm. Nå: XX,-
Vår før pris: XX,-

50x70 cm. Nå: XX,-
Vår før pris: XX,-

Bestill forstørrelser fra dine
beste negativ og dias. Tilbu-
det gjelder fra 24x36 mm
farvenegativ og 24x36 mm
dias.

**FYRSTIKKTORGET
FOTOSENTER**

Telefon: 68 51 96

OSLO:

1) Vigelandsparken:	Gratis
2) Holmenkollen:	Gratis
3) Tusenfryd:	520 kroner
4) Vikingskipshuset:	44 kroner
5) Kon-Tiki Museet:	46 kroner
6) Fram-museet:	46 kroner
7) Akershus Festning:	Gratis
8) Norsk Folkemuseum:	90 kroner
9) Hopptårnet, Holmenkollen:	80 kroner
10) Nasjonalgalleriet:	Gratis

TIL SAMMEN: 826 kroner

STOCKHOLM

STOCKHOLM:

1) Kaknästornet:	65 kroner
2) Moderna museet:	108 kroner
3) Nationalmuseet:	108 kroner
4) Vasa-museet:	97 kroner
5) Slottet:	92 kroner
6) Skansen:	119 kroner
7) Stadshuset:	108 kroner
8) Globen:	Gratis
9) Storkyrkan:	Gratis
10) Naturhistoriska museum:	75 kroner

TIL SAMMEN: 772 kroner

LONDON:

1) British Museum:	Gratis
2) National Gallery:	Gratis
3) Madame Tussauds vokskabinett:	260 kroner
4) Westminster Abbey:	140 kroner
5) Tower:	237 kroner
6) Tate Gallery:	Gratis
7) Naturhistorisk museum:	113 kroner
8) St. Pauls katedral:	190 kroner
9) Chessington World of Adventures:	453 kroner
10) Vitenskapsmuseet:	145 kroner

TIL SAMMEN: 1538 kroner

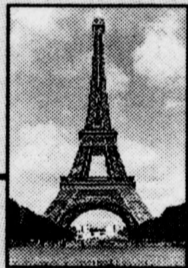
LONDON

PARIS

PARIS:

1) Centre Pompidou:	86 kroner
2) Sacre-Coeur:	70 kroner
3) Eiffeltårnet:	210 kroner
4) Louvre:	70 kroner
5) Le Cité de Sciences:	186 kroner
6) Musée d'Orsay:	167 kroner
7) Le Geode:	367 kroner
8) Invalidedomen:	Gratis
9) Musée de l'Armée:	119 kroner
10) Tour Montparnasse:	140 kroner

TIL SAMMEN: 1415 kroner

BERLIN

BERLIN:

1) Dahlem-museene:	48 kroner
2) Zoo og Akvarium:	150 kroner
3) TV-tårnet:	60 kroner
4) Charlottenburg-palasset:	86 kroner
5) Riksdagen:	Gratis
6) Egypisk museum:	48 kroner
7) Pergamon-museet:	48 kroner
8) Siegessäule:	16 kroner
9) Gamle nasjonalgalleri:	48 kroner
10) Museet om Berlin-muren:	97 kroner

TIL SAMMEN: 601 kroner

ROMA

ROMA:

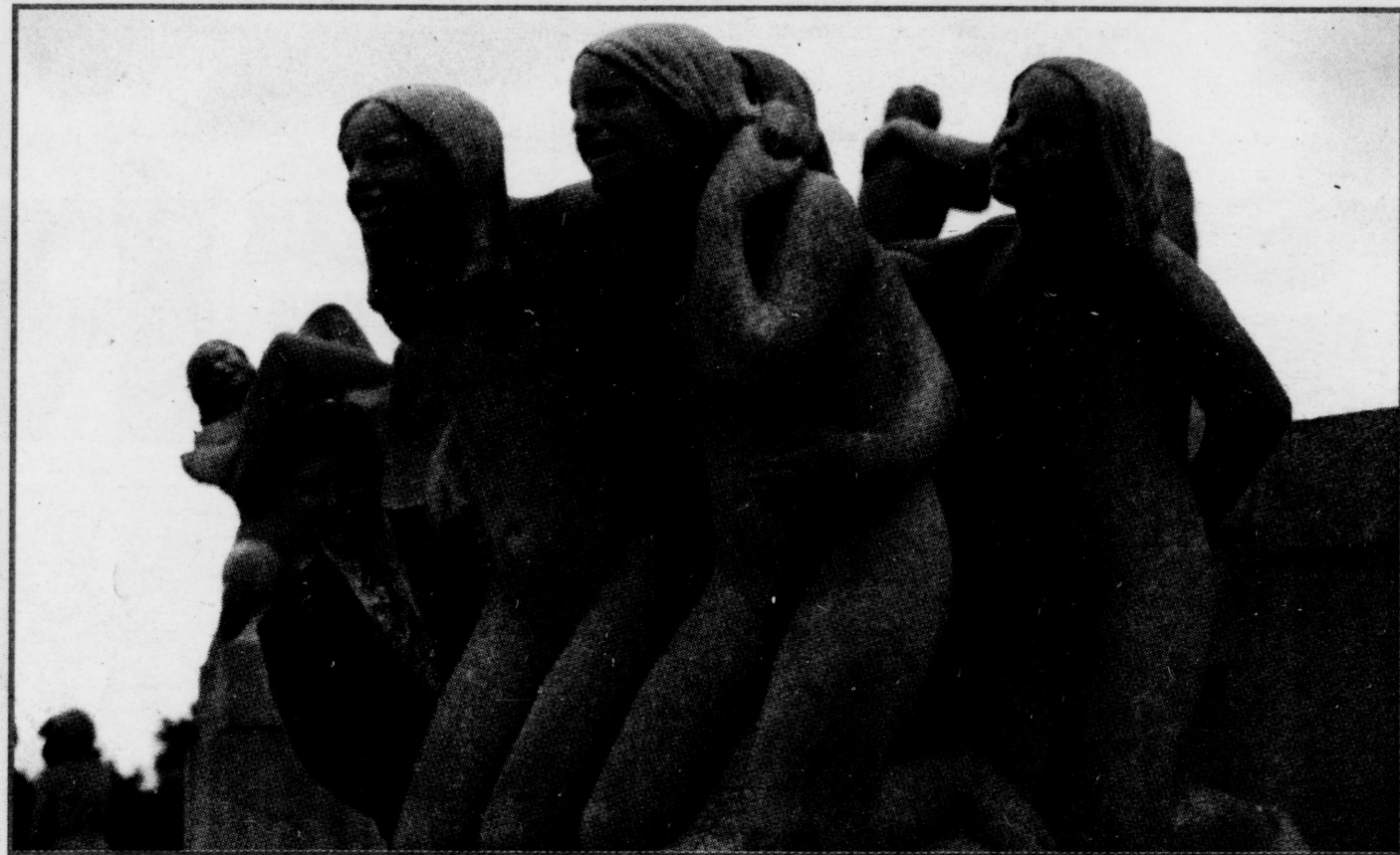
1) Peterskirken:	Gratis
2) Vatikanmuseet:	178 kroner
3) Forum Romanum:	102 kroner
4) Pantheon:	Gratis
5) Katakombene:	92 kroner
6) San Angelkastellet:	86 kroner
7) Colosseum:	92 kroner
8) Carcallas termer:	65 kroner
9) Capitolium-museet:	103 kroner
10) Villa d'Este i Tivoli:	54 kroner

TIL SAMMEN: 772 kroner

Vigelandsparken er nummer en blant Oslos severdigheter. Tor Sannerud, sjef for Oslo Promotion, har ansvaret for å markedsføre hovedstaden. (Foto: Arne Ove Berge)

Det er dyrt å besøke severdighetene i Oslo. Dette er konklusjonen i en prisundersøkelse Arbeiderbladet og Aftenbladet har foretatt i seks byer i Europa den senere tid.

OSLO

- EN DYR HOVEDSTAD

UNDERSØKELSEN ER basert på fjorårets besøkstall, og viser helt klart at Berlin er billigst, Stockholm og Roma kommer ut nøyaktig likt mens Oslo havner på en fjerde plass.

En liten trøst kan det være at vi slår både London og Paris.

TusenFryd dyrt

Vi har sendt en familie på fire – to voksne og to barn – ut for å besøke de 10 mest populære severdighetene i de aktuelle seks storbyene. Resultatet ser du på kartet på motstående side.

Det er prisnivået i Norgesparken TusenFryd som slår sterkest ut for

Oslos vedkommende. Her er det mulig å slippe billigere fra det dersom ikke alle i familien benytter seg av forlystelsestilbudene. Vi har imidlertid tatt som utgangspunkt at hele familien kjører full pakke i parken.

Slå den!

Administrerende direktør Tor Sannerud i Oslo Promotion har på rede hånd klar en presentasjon om hvordan Oslo med et pennestrøk klatrer helt til topps som den i særklasse billigste av de seks utvalgte byene:

– Hvis vi sier at TusenFryd ligger utenfor Oslo, for det gjør den jo vitterlig, så kommer Sjøfartsmuseet inn på 10.

plass for vår del. Der koster det 50 kroner for de fire personene. Totalt er vi da nede på 356 kroner. Men det kan bli enda billigere. Med Oslo-kortet kan en familie på fire for 280 kroner besøke alle attraksjonene – og atpåtill reise gratis med buss og trikk. Stikk den, Europa, sier Sannerud.

Billigere

Tilbakemeldingene Sannerud får fra turister som er på Norge-besøk og som stikker innom Oslo er at prisnivået ikke er så ille som de hadde fryktet på forhånd.

– Jeg vil våge påstanden at Oslo etter hvert begynner å få et mer behagelig

prisnivå enn før når det gjelder turismen. Ikke minst har prisene på hotellovernattinger og reiser flatet ut til et ganske behagelig nivå. Her begynner vi å bevege oss i riktig retning i forhold til det utlendingene er vant til, sier Sannerud som også reagerer på at TusenFryd er med for Oslo mens en tilsvarende forlystelsespark, Grøna Lund, ikke er med for Stockholms del.

– Oslo er billig. Det er i alle fall min oppfatning, slår han fast.

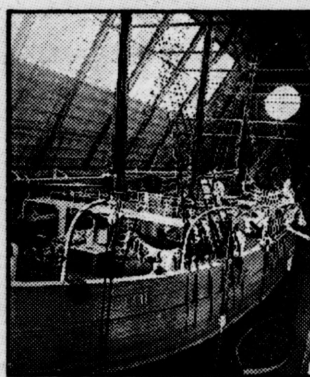
● **KNUT-ERIK MIKALSEN OG AFTONBLADET**

TusenFryd nr. 3.

Vikingskipshuset nr. 4

Fram-museet nr. 6.

Norsk Folkemuseum nr. 8.

A's SIKRET DIVISJONSSEIEREN

Til tross for spillefri sikret Oakland A's sin fjerde triumf på fem år i American League West mandag. Fjorårets verdensmester – som amerikanerne beskjedent kaller sin nasjonale baseballmester – Minnesota Twins tapte nemlig 4-9 for Chicago, og dermed var toppstriden avgjort. (NTB-AP)

– G U D E R

– Jeg skal bli best i verden igjen. Jeg vil også til VM-sluttspillet i USA om to år. Forteller tidenes beste spiller etter et vellykket come-back med sin nye klubb Sevilla. Eventyret om Diego Armando Maradona er ikke over. – Gud er tilbake, ropte fansen!

SEVILLA OG DIEGO slo det tyske lederlaget i Bundesliga - Bayern München - overbevisende med 3-1. Fotballguden kom ikke på scoringslista, men fikk trampekapp for sitt utrolige artisteri. Timingen, treffet og teknikken var som i gamle dager. Før superstjerna begynte å sniffe kokain.

Kjempetabbe

– Hvordan ser du på kokain-misbruket i dag?

– Jeg innrømmer at kokainmisbruket var en kjempetabbe. Jeg fikk imidlertid skylda for alt - var den store syndebukken i alle saker. Hadde jeg vært typen som sladret, hadde det italienske politiet fått mye å gjøre. Det er helt ufattelig alt hva som foregår av snusk i italiensk fotball.

Men etter 15 måneders soning, og en heftig krangel om retten til å spille igjen - så ser Maradona bare framover. Den mørke fortida er for alltid et tilbakelagt stadium.

Revansje

Likevel henger det mørke skygger over Maradonas fjes når han snakker i imperfektum.

– Jeg skal bevise at idrettsmannen Maradona fortsatt lever. Jeg er ikke bare et stykke fotballhistorie. Jeg skal bli størst igjen.

Diego Armando smiler mer enn noen gang før, men er plutselig alvorlig når han omtaler den italienske fotballpresidenten Mattarese. Og ikke minst Napoli-president Corrado Ferlaino.

– Noen kommentarer om de to?

– Ferlaino har påstått at jeg er død som fotballspiller. Mattarese har sagt at jeg er et dårlig menneske. Det italienske fotballforbundet holdt meg borte fra fotballen i 15 måneder. De stjal også fra meg tittelen som verdens beste spiller. Og dette skulle ha vært de 15 beste månedene i mitt fotballiv.

– Men du var vel ikke akkurat uskyldig heller?

– Selvsagt er jeg ikke uskyldig, men dommen var vel i hardeste laget. Forteller Diego Armando Maradona - endelig tilbake der han hører hjemme - på banen.

Raste

Etter VM i Italia raste verden sammen for Maradona. Det ble skrevet kilometervis i spaltene om superstjernas vilde sex-liv, om hans kokain-misbruk og hans familieproblemer. I mars 1991 ble han tatt av politiet på en bar - mektig rusa

– Jeg skal bli best i verden!

på kokain.

– Hvordan opplevde du denne tida?

– Det var knallhardt, men leger, psykologer og

nære venner hjalp meg ut av krisa. Jeg tar selvsagt sjølkritikk, men jeg har bare rammet meg sjøl, sier Argentinas fotball-trollmann.

Krim-kamerater

Etter matchen mot Bayern München på Sanchez Pizjuan-stadion foran 25 000 elleville tilskuere - dediserte Maradona hele festforestillingen til sine to kriminelle kamerater Carlos Monzon og Bambino Veira.

Monzon - tidligere bokstestjerne i verdensklassen - sitter fengslet for å ha tatt livet av en tidligere kompanjong og sin kone. Fotballtreneren Veira er tiltalt for å ha forsøkt voldtatt en 13 år gammel gutt.

Menem

Comebacket var selvsagt direkteoverført til argentinske fjersynsskjermer - og president Menem så med store øyne på sin gamle venn. Han forlangte at Diego umiddelbart skulle med i Argentinas VM-planer, selv om kvalifiseringen ikke starter før i august 1993.

– VM er målet. Forteller Maradona umiddelbart etter matchen. Han spilte samtlige 90 minutter - og spilte godt.

Reprise

Og kampen mot Bayern München var et møte med Lothar Matthäus igjen. En reprise fra VM-finalen i Roma for to år siden.

– Jeg oppfatter Lothar som en god venn. Da jeg falt sammen i tårer etter at Argentina tapte - var kaptein Matthäus den første som kom til for å trøste. Det glemmer jeg aldri, forteller Maradona - som nå følger badevekt-nåla fram til 79 kilo. Han påstår sjøl at idealvekta er 74.

Men uansett idealvekt eller ikke - guden er tilbake igjen. Med guddommelige planer.

For seg sjøl, sin nye klubb Sevilla og.

Og internasjonal fotball har tatt et langt steg nærmere himmelen.

● TOM DAHL
FRØSHAUG

DIEGO er lykkelig igjen. Her sammen med sin datter. (Foto: NTB)

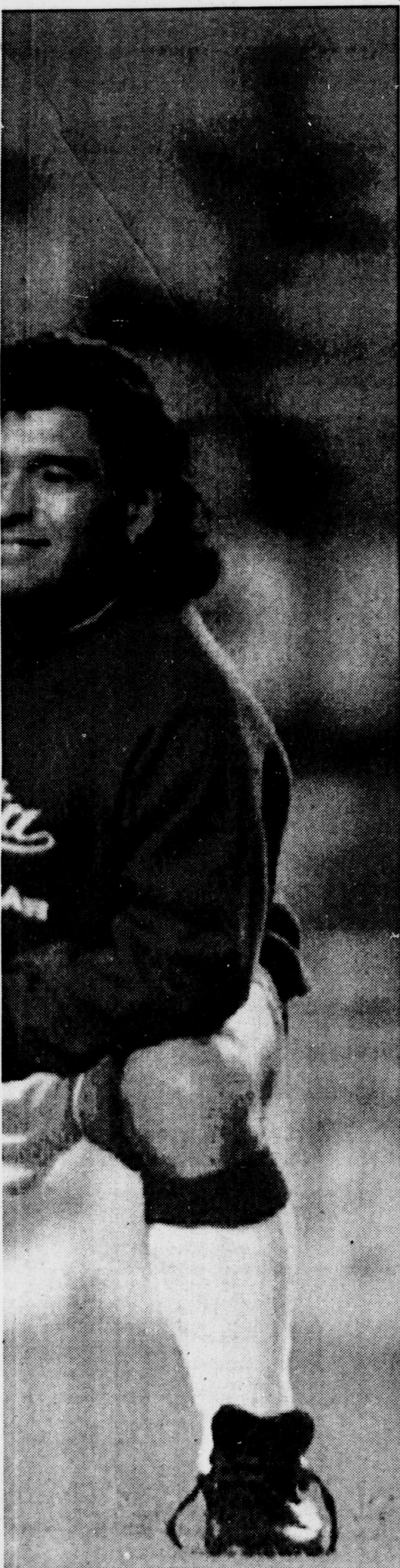

BATISTUTA BLIR I FIORENTINA

Den argentinske spissen Gabriel Batistuta har forlenget sin kontrakt med italienske Fiorentina til 1997. – Jeg ønsker å vinne det italienske mesterskapet og europacupen med denne klubben, sier den populære «Batigoal». 23-åringen har scoret fire mål på like mange kamper i ligaåpningen. (NTB-AP)

s | p | o | r | t

TILBAKE!

DIEGO

■ FØDT: 30. oktober 1960 i Lanus. 13 kilometer sør for Buenos Aires.
 ■ LENGDE: 166 cm.
 ■ VEKT: 79 kg.
 ■ FAMILIE: Gift med Claudia, samt døtrene Gianinna og Dalma.
 ■ LANDSKAMPER: 79.
 ■ LANDSKAMP-MÅL: 31.
 ■ MERITTER: Verdensmester med Argentina i 1986. Seriemester for Boca Juniors, cup og seriemester med Napoli. UEFA-mester med Napoli. Verdens beste spiller.
 ■ AKTUELL: Med sin nye klubb Sevilla.

Fakta

TILBAKE: Diego Maradona vinker til publikum. For første gang i Sevilla-drakt. Fotball-guden er endelig tilbake på fotballbanen. (Foto: NTB/AP)

Varene strømmer på fra tekstilkjedene

NYE SJANSER FRA IDAG KL. 9⁰⁰

STRIKKE-
GENSERE

Masse farver og mønstre

75

og 100

1000-vis av sesongens
HERRE-BUKSER

før: 298- og 398-

100.-
2 stk. 150.-

TWEED-
JAKKER

før: 695- og 595-

250

JOGGE-
DRESSER
100% bomull
pris pr. del.

50

DRESSER

1490- og 1290-

250.-

og

450.-

TEKSTIL BUTIKKENES LAGER-UTSALG

2 etg. Storgt. 18 Oslo, tlf. 17 50 11

s | p | o | r | t

ARGENTINA I LYKKERUS

Fotball-Argentina er i lykkerus for tida. At Diego Maradona spilte så godt i sin aller første kamp etter halvannet års avbrekk har fått avisene til å ta fram krigsoverskrifter mens radiostasjonene gir malende beskrivelser av fotballgudens tilbakekomst.

Tre på topp

Barcelona har lært

Barcelona har lært av feilene de gjorde i den første kampen mot Viking og har stjernene på plass igjen nå. Trener Johann Cruyff setter inn det han har av stjerner. Både Laudrup, Koeman og Stoichkov er på plass.

DET SKAL ikke bli noen ny ydmykelse lik den Barcelona opplevde mot norske amatører og halvproffer på Nou Camp for to uker siden. Da satt stjernene Ronald Koeman og Hristo Stoichkov på tribunen og så sine lagkamerater slite seg til 1-0 over Viking, som helt til fire minutter gjensto hadde de største sjansene i kampen.

Denne gangen har trener Johan Cruyff tatt Stoichkov til nåde igjen og vil heller ikke ta sjansen på å spare sin landsmann Ronald Koeman. Begge var sterkt til stede på gårdsdagens trening på Stavanger stadion.

Koeman overanstrengte seg ikke på en bane som er noen hakk under det fløyelsteppet Barcelona tilbyr sine spillere, og bulgareren Stoichkov var akkurat så sutrete som en temperamentsfull spiss skal være dagen før en viktig kamp.

Ingen gjentakelse

Disse to er nye i Barcelonas startoppstilling og er beviset på at Cruyff ikke ønsker noen gjentakelse av slitet på Nou Camp.

– Det er helt klart at Barcelona tok lett på den første kampen. Men nå er de her i Stavanger med fullt lag, og de er helt sikkert mer skjerpet enn de var der nede. Det var vanskelig i Barcelona, og det blir ikke noe lettere nå når Koeman og Stoichkov er med igjen, mener Viking-trener Bjarne Berntsen, som ikke har så veldig stort håp om avansement.

– Nei, det skal mye til om vi skal kunne slå ut Barcelona. Det er vel lov å drømme om 1-0 til oss og seier på straffer, men det blir garantert minst like vanskelig hjemme som det var på bortebane. Det viktigste for spillerne er å ha det kjekt og gå utpå og gjøre sin del av jobben, sier

TRE PÅ TOPP: Barcelona tar ingen sjanser mot Viking, og topper laget med stjernene Michael Laudrup (fra venstre), Ronald Koeman og Hristo Stoichkov. (Foto: NTB)

Berntsen, som tror at ujevne Stavanger stadion kan gjøre oppgaven noe vanskeligere for Barcelona.

– Det er neppe noen fordel for dem at de møter forhold de ikke er vant med, men det finnes nok av baner i Spania som heller ikke er gode, så helt ukjente med vanskelige forhold er de ikke. Det er ikke Nou Camp alle steder, minner han om.

Dårlig hjemmebane

Viking-spillerne har nylig gått ut og sagt at deres hjemmebane er en av landet dårligste. Men de spanske proffene var ikke vil-

lige til å legge for stor vekt på underlaget på dagens arena, i hvertfall ikke Barcelonas nordiske innslag.

– Vi kan nok godt spille på den, var Michael Laudrups vurdering av banen. Og han var like oppsatt som de andre fra Barcelona på å overbevise seg selv om at dagens kamp ikke blir noen lett match.

– Noen undervurdering av Viking skal vi ikke finne på i dag. Det finnes ikke noen lette lag, sier Laudrup og forteller med det at han og lagkameratene har lært lekse siden sist.

• EINAR OWE EINARSEN

INGEN SJANSER: Barcelona trener, Johan Cruyff tar ingen sjanser mot Viking.

Dalby fortsetter

Irene Dalby

(bildet) fortsetter etter alt og dømme på svømme landslaget. – Jeg har aldri sagt jeg skal gi meg, sier Hamar-jenta, og er mildt sagt forbauset over mediaoppslagene siste uke som fortalte at vår dobbelte EM-vinner trekker seg fra landslaget.

– Jeg har riktignok vært inne på tanken. Men dersom antallet samlingsdøgn på landslaget blir litt mindre, og jeg får fri fra høydesamlingene, fortsetter jeg helt sikkert, sier Irene Dalby til HA-sporten.

For tøft

Landslagstrener Frank Pedersen & kompani sitter i disse dager og syr sammen neste års opplegg. Og alt tyder på at HIL-svømmeren får ønskene oppfylt.

I fjor var de norske landslagssvømmerne samlet 180 døgn foran OL. I tillegg til reiser med klubben ble belastningen for stor. Over-skuddet forsvant før OL, og var trolig en sterkt medvirkende årsak til den svake innsatsen, både for henne og resten av de norske svømmerne i Barcelona.

Skole

Hamar-jenta har i høst begynt på markedsføringshøgskolen på Gjøvik, og skolegangen gjør også sitt til at hun nå ønsker et litt roligere opplegg.

– Jeg var helt mett for OL, og hadde lite overskudd. Det førte til at jeg ikke klarte å presse meg skikkelig i de harde treningsøktene. I ettertid har vi innsett at det tøffe opplegget var en viktig årsak til at det ikke fungerte som forventet under OL, sier Irene.

Ikke høydeopphold

Mer tid til skole er også årsaken til at Irene ønsker å droppe landslagets planlagte høydetreningsprogram denne sesongen.

Hun tror ikke det vil bety noe negativt for den videre satsingen.

– Jeg har oppnådd gode resultater uten høydetrening før. Jeg synes rett og slett at jeg ikke kan være så mye borte fra skolen.

Et mindre omfattende landslagsopplegg betyr slett ikke at HIL-svømmeren har senket ambisjonsnivået. Norges beste svømmer har kastet over styrketreningen, og er i full gang med å løfte jern.

– Jeg skal forsøke å bli sterkere, smiler Irene, som regner med at landslaget får dra nytte av musklene hennes kommende sesong også.

• ODD NYTRØEN

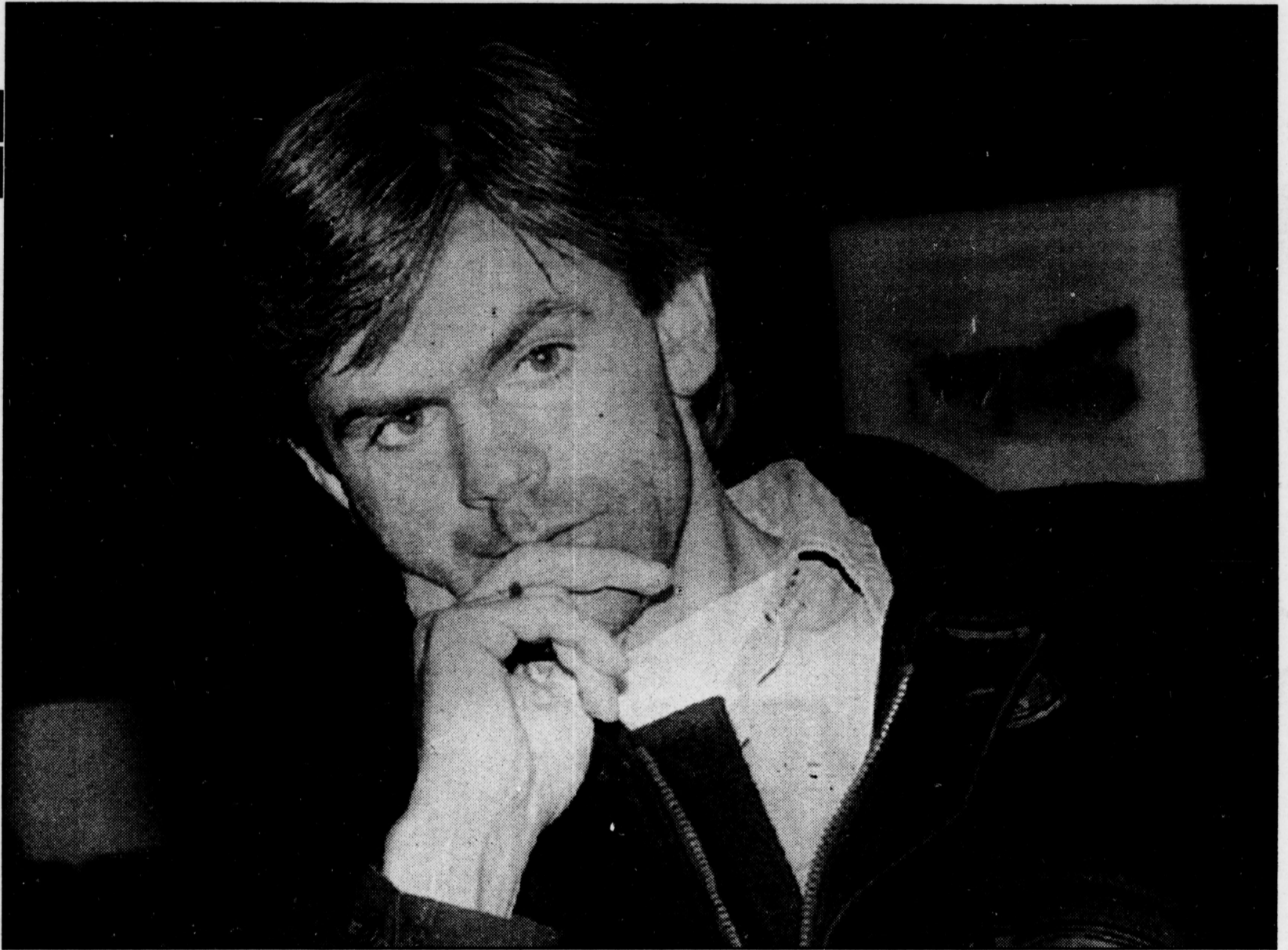

STYVE TAPTE FOR EUROPAMESTER

Etter en meget sterk innsats ble Anders Styve fra Bergens-Sparta tirsdag beseiret på poeng av junior-europamesteren Mikhail Silantjev fra SUS i junior-VM i boksing i Montreal. Silantjev vant til slutt kampen i andre runde i 57 kiloklassen med 17-8, etter at nordmannen lenge hadde hengt godt med.

s | p | o | r | t

IDYLLEN SPREKKER

**Krangel
rir Lyn**

IDYLLEN SPRAKK:
Idyllen i Lyn har sprukket, og forholdet mellom trener Teitur Thordarsson og ledelsen i Lyn er mildt sagt kjølig. (Foto: NTB)

Da Teitur Thordarsson 13. juli fikk beskjed om at han ikke ville bli reengasjert som Lyn-trener, hevdet klubben at avgjørelsen var høyst udramatisk. I virkeligheten knirker og knirket samarbeidet mellom Thordarsson og flere nøkkel personer i klubben kraftig.

KONFLIKTENE NÅDDE sitt foreløpige klimaks da hjelpetrener Jo Lunder sa opp sin stilling sist uke, og Lunders, Tom Sundbys og Thordarssons kommentarer til NTB viser med all mulig tydelighet at det er slutt på idyllen i Ullevaal stadions korridorer.

Lojalitet

– Teitur og jeg hadde et tilfredsstillende samarbeid i nesten to år inntil han fikk vite at han ikke fikk ny kontrakt. Da følte han stort behov for å finne den egentlige årsaken til hvorfor det skjedde, og i forsøket på å samle trådene hadde han tildels hatt vanskeligheter med å skille sak og person. Jeg opplevde det rett og slett som om han stilte min lojalitet i tvil, sier Lunder.

Hørte snakk

Teitur bekrefter at samarbeidet med Lunder forverret seg.

– Etter avgjørelsen om ikke å tilby meg ny kontrakt, hørte jeg mye snakk i korridorene. Det ble sagt at Jo ikke var lojal mot meg, og det valgte jeg å ta opp med ham. Vi hadde for så vidt en fin diskusjon, og han forsikret meg om sin lojalitet, men jeg valgte likevel å avgjøre litt flere ting på egenhånd deretter, forteller Thordarsson.

Krass Sundby

Tom Sundby er en mektig person i Lyn, og forholdet mellom klubbens kaptein og trener er mildt sagt kjølig. De hilser fortsatt på hverandre, men har helt sluttet å snakke sammen.

– I forsøket på å finne synderbukker har han snakket mye dritt om meg, og det har gjort at jeg ikke lenger kan ha tillit til ham. Han har trodd at jeg skulle bli ny Lyn-trener, og jeg har hørt fra andre at han tror jeg er ansvarlig for at han ikke ble tilbudt ny kontrakt. Det har irritert meg voldsomt, sier Sundby.

Faglig

– Jeg snakket med styret halvannen måned før det bestemte seg for å finne en ny trener. Da sa jeg at Teitur er engasjert og seriøs, men at han ikke makter å få ut potensialet i spillerne. Samtidig ga jeg uttrykk for at hans svake side er hvordan han organiserer laget på banen. Alt jeg gjorde var å foreta en faglig vurdering.

– *Tror du ikke det påvirket styrets avgjørelse?*

– Det er ene og alene styret som har fattet beslutningen.

– *Men du har stor innflytelse i Lyn?*

– Det får jeg da håpe etter tre år i

klubben, avslutter Sundby, som tror klubben kan ha godt av at problemene endelig blir tatt opp.

Lav debatt

Teitur Thordarsson er ikke villig til å diskutere Sundbys beskyldninger.

– Toms uttalelser får stå for hans egen regning. Jeg er trener, han er spiller, og da må han finne seg i å innordne seg. Jeg forventer ikke at alle skal være fornøyde, og har ikke tenkt å synke så dypt at jeg deltar i en debatt på det nivået.

– Jeg aksepterer selvfølgelig å ikke bli reengasjert, men jeg godtar ikke klønete forklaringer. Resultatene vi har oppnådd med så mange skader burde gitt meg ny kontrakt. Men da jeg spurte styret om

hvorfor så ikke skjedde, fikk jeg vite at spillerne ikke trivdes med meg.

– Jeg ville selvfølgelig finne ut om det var tilfelle, og hadde samtaler med spillerne både i plenum og enkeltvis. Men jeg kunne ikke se at flertallet mislikte å ha meg som trener. Samtidig var jeg fullt klar over at styret bare hadde konsultert noen få av spillerne, sier Thordarsson, som er mest opptatt av å konsentrere seg om å gjøre en god jobb for Lyn resten av sesongen. Hva han skal gjøre neste år har han ennå ikke bestemt seg for.

– Det er beklagelig at denne saken kommer ut i pressen. Vi har to svært viktige seriekamper igjen, og dette gavner ingen, avslutter han.

● OLA HENMO, NTB

Ble ikke spurt

ETTER DET NTB har grunn til å tro var Tom Sundby og Einar Rossbach de eneste spillerne som ble rådført før Lyns styre besluttet ikke å tilby Thordarsson ny kontrakt.

– Vi andre ble overrasket da vi fikk vite om styrets beslutning. Vi har et spillerråd bestående av Knut Holthe, Bård Bjerkeland og Tom

Sundby, men styret hadde bare tatt kontakt med Tom på forhånd. Jeg synes at flere skulle blitt spurt. Det er tross alt vi spillerne som har kontakt med Teitur hver dag, sier Lyn-spissen Stein Amundsen.

– Jeg aksepterer at styret bestemmer hvem som skal trene et lag, men da jeg spilte i Lillestrøm ble enten alle eller

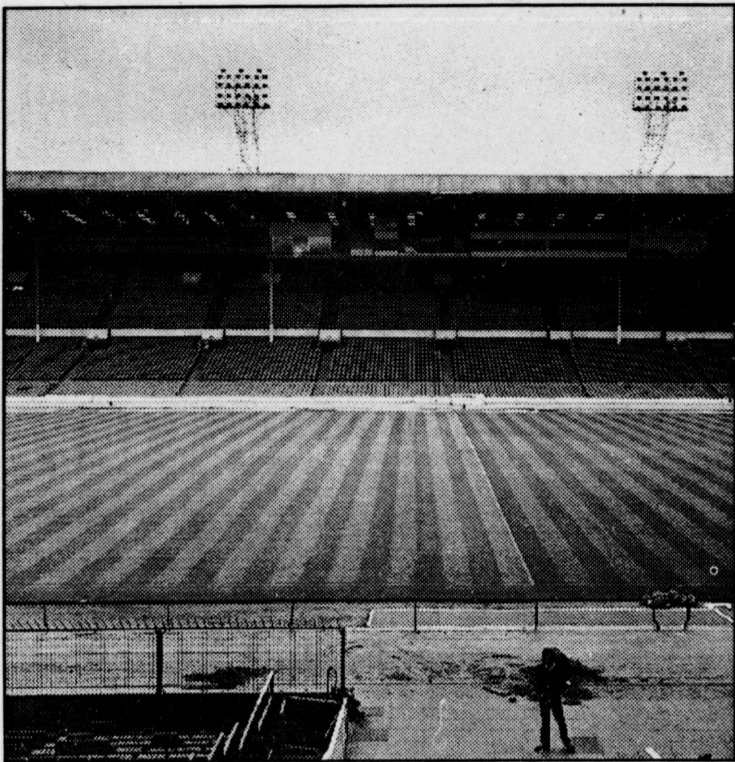
ingen tatt med på råd. Det blir vi ikke i Lyn, som slikt sett er den minst demokratiske klubben jeg har spilt i. Jeg har til og med hørt at jeg skal ha uttalt meg negativt om Teitur overfor styret. Det har jeg ikke, men sånt skjer jo når alle snakker forbi hverandre, sier Amundsen. (NTB)

CHIEFS YDMYKET RAIDERS

Det ble en stor kveld for de 77 486 tilskuere som var møtt fram for å følge hjemmeheltene Kansas City Chiefs mot Los Angeles Raiders i NFL. Quarterback Dave Krieg scoret to touchdowns selv, og runningback Barry Word løp 125 yards med ballen da Chiefs vant 27-7. Chiefs har notert tre seirer på fire kamper, mens Raiders har gått på fire strake tap.

s p o r t

WEMBLEY venter på norsk storinnrykk.

**BILLETTRUSH
TIL WEMBLEY**

Seieren over Nederland har skutt fart i billettsalget til storkampen England-Norge på Wembley 14. oktober.

FOR DEM som ennå ikke har skaffet seg adgangstegn finnes det fortsatt muligheter. – Vi har ca. 1500 billetter igjen. Salget avsluttes torsdag denne uken, er meldingen fra Norges Fotballforbund (NFF).

Pr. i går hadde over 2000 nordmenn skaffet seg billett til det som kan bli århundrets landskamp. Disse har enten bestilt hos NFF eller hos reisearrangøren Sport & Spesialreiser A/S.

En del har dessuten laget sitt eget opplegg og bestilt billetter i England. Andre har kun bestilt fly- eller båtreisen, og satser på å kjøpe adgangstegn til Wembley når de ankommer London. Da vil trolig svartebørsen være eneste alternativ.

Fart i salget

– Vi har mottatt 3000 billetter fra det engelske fotballforbundet. Etter seieren mot Nederland har det vært stor pågang etter disse, og omtrent halvparten av billettene er nå solgt.

– Men her er det kun snakk om billetter til selve kampen. Vi arrangerer ikke pakketurer der reise og overnatting er inkludert, forklarer billettansvarlige i NFF. Frem til torsdag denne uken kan folk kjøpe billetter på forbundskontoret.

De dyreste billettene koster 185

...men det er fortsatt muligheter

kroner stykket. De rimeligste kr. 130.

Utsolgt pakketur

Sports & Spesialreiser har skaffet 600 nordmenn pakketur til London i forbindelse med VM-kvalifiseringskampen. Dette salget er nå avsluttet.

– Den siste uken var pågangen meget stor. Det er tydeligvis enorm interesse for denne kampen, er beskjeden vi får hos reiseselskapet, som kunne tilby tre ulike reiseopplegg til fotball-interesserte nordmenn. Her var billett til kampen inkludert.

– Vi har ikke hørt om så mange som skal videre til London på fotballkamp. De fleste skal på shoppingtur til Newcastle. På denne tiden av året er pågangen alltid stor, er beskjeden vi får på Color Line sitt kontor.

● GORM NATLANDSMYR

KAMP OM Å BLI SJEF

FEM PERSONER kjemper i første rekke om å ta over den ledige stillingen som generalsekretær i Norges Friidrettsforbund.

I alt 13 søkere hadde meldt seg ved søknadsfristens utløp. Forretningsutvalget har plukket ut fem av dem, og de er innkalt til nærmere samtale. Intervjurunden blir gjennomført denne uka, før utvalget utarbeider sin inn-

stilling til styremøtet i midten av oktober, da ansettelsen skal foretas.

– Det var noen flere søkere forrige gang stillingen var ledig. Men vi er fornøyd med søknadsbunken, sier forbundspræsident Lars Martin Kaupang.

MOLDE VIL HA FORNES

OLE BJØRN SUNDGOT og Per Ivar Fornes kan bli den nye spissduoen som skal skyte Molde til topps i elitedivisjonen neste sesong. Molde FK har vært i kontakt med Mjøndalens toppscorer med tanke

på en overgang etter denne sesongen. – Molde FK er absolutt en interessant klubb, og deres spillestil passer meg, sier Fornes. – Per Ivar Fornes er en spiller som vi tror vil passe inn i miljøet vårt både

på og utenfor banen. Han markerte seg ikke noe spesielt da vi spilte mot Mjøndalen, men er absolutt en spiss som kan gjøre stor nytte for seg hos oss, sier sportslig leder Einar Sekkeseter i Molde FK.

**Mitsubishi Space
-bilnyheter av stort format**

Mitsubishi Space Runner og Space Wagon -2 helt nye stasjons- og varebiler med plass til alt

Mitsubishi Space Runner - Stasjonsvognen for vår tid. Komfortabel 5-seter med god plass til bagasje eller en rommelig "varebil" hvor baksetene enten er vippt frem eller tatt helt ut med enkle håndgrep. Stor sideskyvedør og bakdør gir lett adkomst for personer og last. Leveres også som meget prisgunstig varebil.

Ny Mitsubishi Space Wagon stasjonsvogn. Lengre, bredere og sterkere enn sin forgjenger. Plass i massevis. 5 dører, 7 seter som er nedfellbare og gir plass til alt fra koffert til ski. 2- eller 4-hjulsdrift. Leveres også som varebil - trolig det beste varebiltilbudet på markedet. Du får varebilens plass med personbilens komfort og kjøreegenskaper.

Mitsubishi Space Runner 122HK varebil kr.	132.800,-*
122HK 5-seters stasjonsvogn kr.	196.500,-*
Mitsubishi Space Wagon 133HK varebil fra kr.	146.000,-*
133HK Stasjonsvogn fra kr.	240.000,-*

Nye 122HK/133HK Injection-motorer og sikkerhet i høysetet. 16 ventilers SOHC motor på hele 122HK. Støtabsorberende front og hekk, stålbjelker i sidedørene. **5 års Totalgaranti.** **Norges beste bilgaranti**
 ■ 5 år/100.000 km ved privatkjøp. 3 år ved næringskjøp
 ■ 8 år mot gjennomrusting, 3 år på lakk
 ■ 5 års drivstoffgaranti
 ■ 3 års Inter-Euro Service

* Pris levert Oslo inkl. vrakpant og mva.

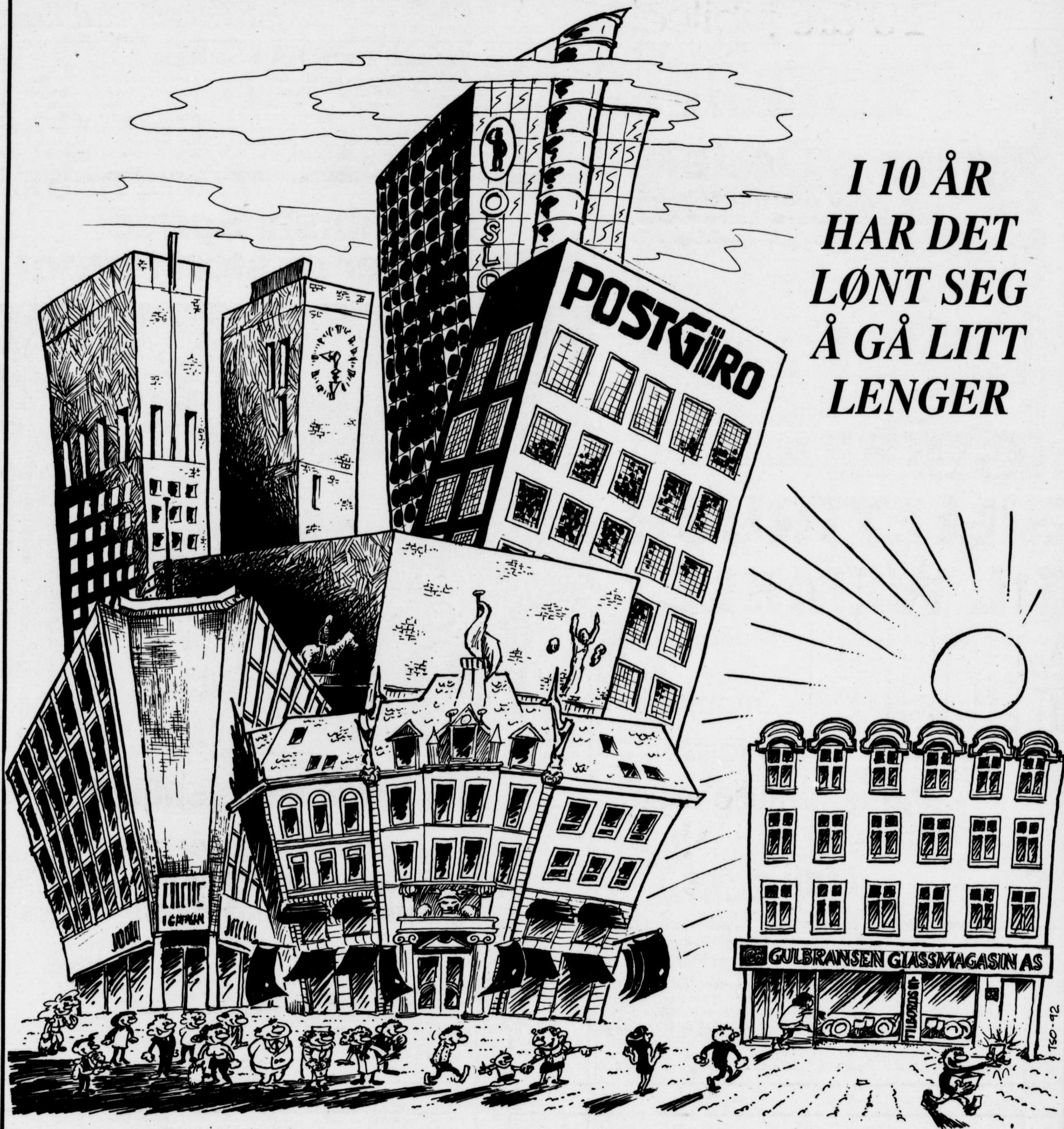
Mitsubishi Abildsø Motor Forum Abildsø AS
 Enebakkveien 309, 1188 Oslo
 Tlf. (02) 28 80 88

Mitsubishi Østre Aker Motor Forum Østre Aker AS
 Østre Aker vei 70, 0582 Oslo
 Tlf. (02) 64 47 90

Mitsubishi Skøyen Motor Forum Skøyen AS
 Hovfaret 17, 0275 Oslo
 Tlf. (02) 52 42 50

Mitsubishi Lillestrøm Bilforum AS
 Odalsgt. 29, 2000 Lillestrøm
 Tlf. 06 81 82 01

MITSUBISHI - din partner i bil

**I 10 ÅR
HAR DET
LØNT SEG
Å GÅ LITT
LENGER**

Det lønner seg å gå litt lenger

** GULBRANSEN GLASSMAGASIN AS**

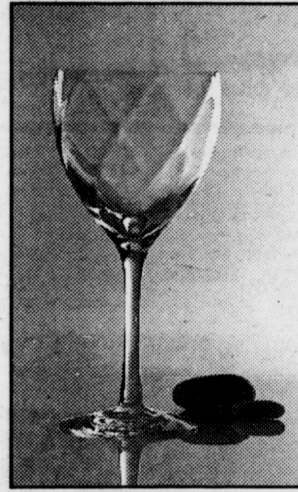
TORGGATA 33 - TLF. 20 00 89

Gratulerer med
10-års jubileet

 TILBORDS

a.s Cedek

3320 VESTFOSEN

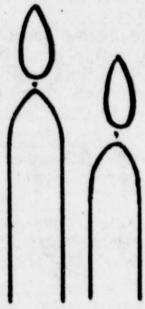
«Chateau» rødvingssglass

*Vi gratulerer
med 10-års jubileet!*

*Vakre, håndlagde
glass til alle
anledninger fra*

KOSTA BODA

SINCE 1742

GULBRANSEN GLASSMAGASIN AS

Torggaten 33 - Tlf. 20 00 89

10 år

**Legg ikke dyre råvarer
og høye ambisjoner
i feil gryte**

*Høyang Polaris er de eneste i Norden som produserer
kokekar og stekepanner i 4 materialer.
Aluminium, støpejern, rustfritt stål og kobber.
Hver materiale har sine helt spesielle egenskaper.*

 POLARIS

Høyang Polaris a.s, Postboks 2023 Ekholt, 1501 Moss. Tlf. 09-26 56 11

Vi leverer følgende merker

ARABIA
FINLAND

iittala
FINLAND

Porsgrund
SWEDEN

 MYKLESTAD

Carl F. Myklestad a.s
1473 SKÅRER

*Vi gratulerer
Gulbransen Glassmagasin
med 10-års jubileum*

 PORSGRUND
Porsgrunds Porselænsfabrik A/S

Nordens største
leverandør av porselen
til storhusholdninger.

FIGGIO
NORWAY

Figgjo a/s

DØDSFALL

†
Vår inderlig kjære
Jørgen Brundtland
døde brått fra oss
24. september 1992
25 år gammel.

Berit
Mamma og Pappa
Knut og Cecilie
Kaja og Njaal
Ivar og Tove
Mormor og Hanne
Øvrige familie
og venner

Bisettelsen har funnet sted. Ved Jørgen Brundtlands bortgang kan støtte gis til TV-aksjonen.

†
Min gode hustru, snille mamma og søster

Else Johansen

sovnet brått inn
fra oss i dag.
Oppsal,
25. september 1992.

Svein og Wenche
Alfhild
Øvrige familie

Bisettes i Østre krematorium, Store kapell, mandag 5. oktober kl. 9.45. Høytideligheten avsluttes i kapellet.

†
Vår snille, gode far, og vår alle kjære

Odd Kristoffer Andersen

døde fra oss i dag.
Oslo, 24. september 1992.

Arve og Espen
Lise
Erna og Bjørn
Tore og Solveig
Øvrige familie

Bisettes i Østre krematorium, Lille kapell, mandag 5. oktober kl. 12.15. Sørge høytideligheten avsluttes i kapellet.

†
Min kjære mann, vår kjære far, svigerfar og farfar

Einar Torgersen

døde plutselig i dag.
Oslo, 22. september 1992.

Inger-Marie
Per Solveig
Pauline og Marius
Øvrige familie

Bisettes i Østre krematorium, Store kapell, mandag 5. oktober kl. 14.30. Sørge høytideligheten avsluttes i kapellet. I stedet for blomster ønskes heller en gave til: Sagene/Torshov Hjemmesykepleie. Bankkontor: 6080 05 13890.

BEGRAVELSESBYRÅER

M JACOBSENS EFTF. A/S
A. STROM - BEGRAVELSESBYRÅ

Gronlandsleiret 13, 0190 Oslo 1

Telefon
* **17 29 39**
Vakttelefon

Vi kommer til konferanse. Egen parkeringsplass. Ordner alt.

BEGRAVELSESBYRÅER

VI ØNSKER
Å BIDRA TIL EN
VERDIG GRAVFERD.

Odd B.
Jølstad as
BEGRAVELSESBYRÅ

GREFSEN
Grefsenvn. 70
15 10 50

ABILDSØ
Enebakkvn. 287
29 38 00

GRORUD
Pastor Blaauwsv. 16
16 64 00

SMESTAD
Sorkedalsvn. 81
49 10 02

DU NÅR OSS
PÅ TELEFON HELE
DØGNET
EGEN PARKERING.

BISETTELSE/BEGRAVELSER

ONSDAG
VESTRE KREMATORIUM,
Nye kapell:
Helga Wergeland 10.30
Olga Eleonore Espelin 12.15
Helge Freriksen 13.45
VESTRE KREMATORIUM,
Gamle kapell:
Dag Giverholt 11.15
Jacob H. Worm-Müller 14.30
ØSTRE KREMATORIUM,
Lille kapell:
Fritz Arne Gustavsen 10.30
Leif Nilsen 12.15
Astrid Melby 13.45

ØSTRE KREMATORIUM,
Store kapell:
Mary Kristine
Frydenlund 11.15
Else Tolvine Madsen 13.00
Per Knut Frantzen 14.30
ØSTRE AKER
KIRKEGÅRD:
Else Meyer 11.30
Eva Karin Haugen 13.00
GREFSEN KAPELL:
Marta Holte 11.45
Ingeborg Bernbo
(Bisettelse til
krematoriet) 13.00
GAMLEBYEN
GRAVLUND:
Per Øyolf Kristiansen 13.00

TORS DAG
VESTRE KREMATORIUM,
Nye kapell:
Mary Svenning
(Begravelse) 12.15
Jan Fridjof Smedstad 13.45
VESTRE KREMATORIUM,
Gamle kapell:
Dagny Bækkevold 11.15
Judith Fugleang 13.00
Etel Hennyng 14.30
ØSTRE KREMATORIUM,
Lille kapell:
Øvind Martinsen 10.30
Odd Sigurd Strømberg 12.15
Ranveig Bakke 13.45
ØSTRE KREMATORIUM,
Store kapell:
Rolf Birkeli 9.45
Mabel Mathisen 11.15
Roar Enger 13.00
Borghild Marie Larsen 14.30
NORDSTRAND KIRKE:
Steinar Johansen
(Bisettelse til
krematoriet) 11.30
ALFASET GRAVLUND:
Botholf Willeman
Stenjord 11.00
Synnøve Azora
Andersen 12.15
Margit Gunvor
Synnøve Ellefsen 13.30

LJAN KIRKE:
Kaare Thømte
(Bisettelse til
krematoriet) 13.30
HASLUM
KREMATORIUM,
Store kapell:
Astrid Bryhn Petersen 11.00
Olav Hope 13.00
HASLUM
KREMATORIUM,
Lille kapell:
Aase Gundersen 14.00
TANUM KIRKE:
Ragnhild Bøhler 13.00

ANMELDT DØDSFALL

Andersen,
Synnøve Azora 25.08.1912
Arnesen, Frida
Augusta 20.10.1904
Bakke, Ranveig 16.11.1909
Bernbo, Ingeborg 19.09.1916
Eckhoff, Elena 15.05.1912
Edberg, Elvin 17.03.1910
Frantzen, Per
Knut 25.01.1929
Frydenlund,
Marry Kristine 06.12.1911
Hagen, Sigrid 21.11.1900
Haugen, Eva
Karin 30.06.1929
Kristiansen,
Per Øyolf 09.08.1920
Martinsen,
Ragnhild 29.09.1912
Matisen, Mabel 27.10.1895
Olaussen,
Ivar Arne 12.10.1927
Schrøder, Borghild
Elfrida 19.12.1913
Viken, Marie
Helene 05.01.1917
Wergeland, Helga
Østbye, Leif 16.01.1916
Andresen, Sem
Tøien 02.01.1904
Bjerke, Margit T. 19.04.1904
Enggebrenthsen,
Søren Andreas 08.06.1933
Enger, Roar 02.08.1914
Gomsrud, Øistein 17.09.1903

Gudmundsen, Dagny Lydia	03.06.1913	Michalsen, Anna Marie	18.01.1900
Hansen, Martha	17.08.1905	Paulsen, Greta	22.03.1940
Holte, Marta	20.02.1918	Rognstad, Arild	02.02.1947
Johansen, Gudrun		Torgersen, Einar	23.09.1930
Nikoline	12.07.1911	Worm-Müller, Jacob	
Larsen, Jan Sten	26.06.1932	Heyerdahl	22.10.1912

NATTAVIS
Arbeiderbladet
DAGSAVIS

På følgende utsalgsteder finner du
Arbeiderbladet til salgs fra midnatt:

OSLO 1 BISLETT DAG OG NATT Schwensens gt. 3-5 GAMLEBYEN VEISERVICE Mossevn. 26-28 BEKKELAGET TRAFIKKSENTER Mossevn. 147 SCHWEIGAARDSGATEN AUTOSENTER Schweigaardsgt. 16 7-ELEVEN Brugt. 14 TERNINGEN MATKAFE Møllergt. 50	STORO AUTOSENTER Vitaminvn. 1 OSLO 5 SHELLSTASJONEN Hovinvn. 45 SINSEN SHELLSENTER Trondheimsvn. 184 BJERKE AUTOSENTER Trondheimsv. 269 DROSJEEIERNES INNKJØPSLAG Trondheimsvn. 100
OSLO 2 MARITIM TRAFIKKSENTER Drammensvn. 215 7-ELEVEN Niels Juelsgt. 26 NYE FROGNERSTRANDA KRO Frognerstanda 4 OSLO 3 SMEDSTADKRYSSSET AUTOSENTER Viggo Hansteensvei 1 7-ELEVEN Industrigt. 41	TØYEN TRAFIKKSENTER Kjøberggt. 3 DROSJEEIERNES INNKJØPSLAG Niels Hansensvn. 15 MANGLERUD BENSINSTASJON Enebakkn. 139
OSLO 4 KIRKEVEIEN SERVICE Ullevålsvn. 114 RINGVEIEN SERVICE R. Wickstrømsv. 50	OSLO 6 KJELL GUDIM SPEEDSENTER Grorud Torg OSLO 9 ALFASET SERVICESENTER Nedre Kalbakkn. 98 OSLO OMEGN LØRENSKOG AUTOSENTER Robstru. 1

KJEMPE- KUPP!

LAGER- SALG

60-70%

TORS. 1.+ FRED. 2.+ LØRD. 3. OKT.

MARKISER

- * VINDUSMARKISER
- * TERRASSEMARKISER
- * FASADEMARKISER
- * KURVMARKISER

Ta med målskisse
KUN KONTANT SALG
* Norskprodusert kvalitet

Hver dag
fra kl. **10⁰⁰**
P-PLASS
Obs!
LILLESTRØM

Kjell's markiser

Eikelundsvn. 21 - 0588 OSLO
Tlf. 02/22 11 90 - Fax 02/22 16 40

COUNTRY MED CHIEFTAINS

De irske folkeheltene THE CHIEFTAINS går stadig nye veier. Nå har de vært i Nashville og laget en country-LP, sammen med størrelser som Emmylou Harris, Chet Atkins, Willie Nelson, Ricky Scaggs, Don Williams og The Nitty Gritty Dirt Band. Norsk utgivelse er foreløpig ikke festsatt.

STOR PRINCE-KONTRAKT

PRINCE (bildet) har tegnet ny plate- og forlagskontrakt med Warner for 100 millioner dollar. Det er mer enn Michael Jackson, Janet Jackson og Madonna fikk da de reforhandlet sine kontrakter, faktisk så mye at mange lurer på om summen er overdrevet for å skape publisitet foran det nye albumet til Prince. Det kommer om to uker. Prince får samtidig tittelen visepresident i Warner.

NYE
takter

Gamle navn fra rockehistorien står i kø på konsertscenene i Oslo i høst, men vi får også besøk av enkelte fremadstormende band – som de britiske listetopperne The Shamen.

NOSTALGISK KONSERTHØST

At ABBA-kopistene Bjørn Again fra Australia omsider er klare for Oslo er symptomatisk for tingens tilstand denne høsten. Andre gamlinger som kommer er Emerson, Lake & Palmer og Blood, Sweat & Tears – men ikke Crosby, Stills & Nash, som har hoppet av i siste øyeblikk.

trum snart skal bli like offensiv i presentasjonen av fremadstor-

mende band som gamle Sardine's. Han forteller at

han i 1988 booket den skotske gruppa The Shamen på Sardine's for 800 pund. Denne uka topper de den britiske hitlista for tredje uke på rad, og når de kommer tilbake til Oslo 11. november blir det nok for et litt høyere honorar.

En stor skuffelse på høstens program for mange er at The Black Crowes ikke har funnet plass til Norge på sin europaturné, etter å ha tatt tilhengerne med storm med sitt siste album.

Rune Lem hos konsertarrangørene Gunnar Eide A/S forteller at han ikke helt har gitt opp å få Black Crowes til Norge en gang til. Derimot kommer ex-Guns N'Roses-gitarist Izzy Stradlin med sitt nye band.

Vi minner ellers om at det selvfølgelig blir mye moro med lokale helter på byens scenen i høst.

● Av GEIR RAKVAAG

Noen nye også •

Nye og hippere band er det verre med, selv om yngre konsertgjengere kan se fram til møter med EMF, Snap, Sonic Youth og The Shamen. Paradoksalt nok er det i store Oslo spektrum vi treffer på de aller hippeste navnene fra de siste årene i høst, nemlig de amerikanske hardrock-gruppene Faith No More og Metallica. Men ellers blir det altså mest nostalgi.

– Det er mye nostalgi ute blant folk' også, mener bookingsjef Pål Bodin på den nye rockeklubben Sentrum, som presenterer mange av de gamle, gode gruppene i høst. Bodin sier at nedgangstider får turnéarrangører til å satse på sikre navn, men han tror at disse sedate holdningene tvinger fram nyere takter etterhvert.

Mye moro

Bodin håper at Sen-

The Shamen spiller i Oslo 11. november. De topper hitlistene i Storbritannia for tredje uke på rad med «Ebenezer Good», og er et sjeldent ungt og hipt band på rockescenene i Oslo i høst.

Høstens internasjonale konsertbesøk:

NINE BELOW ZERO – Sentrum 1. oktober
STEVE GIBBONS – Sebastian 7. oktober
MASON RUFFNER – Crusie 7. oktober
PETRA – Rockefeller 9. oktober
STRAY CATS – Rockefeller 12. oktober
MEGADETH + PANTERA – Sentrum, 13. oktober
LOUDON WAINWRIGHT – Cruise 13. oktober
TOTO – Spektrum, 14. oktober
TOWNES VAN ZANDT – Cruise 15. oktober
THE GODFATHERS – Alaska 16. oktober
STEVE WYNN – Alaska 17. oktober
RONNIE JORDAN – Cosmopolite 17. oktober
KIM LARSEN – Rockefeller 17. oktober

ETTA JAMES – Rockefeller 19. oktober
EARTHA KITT & THE INK SPOTS – Sentrum 20. oktober
KATIE WEBSTER – Cruise 20. oktober
NEVILLE BROTHERS + INDIGO GIRLS – Sentrum 21. oktober
ANGELIQUE KIDJO – Cosmopolite 22. oktober
GORKY PARK – Rockefeller 22. oktober
NEIL SEDAKA (+ SISSEL KYRKJEBØ) – Spektrum 23. oktober
INMATES – Elm Street 24. oktober
SNAP – Rockefeller 25. oktober
SOUTHSIDE JOHNNY & THE ASBURY JUKES – Sentrum 29. oktober
BOGHANDLE – Elm Street, 30. oktober
THE STRANGLERS – Rockefeller 1.

november
CURTIS STIGERS – Sentrum 1. november
FAITH NO MORE + L7 – Oslo Spektrum 2. november
UGLY KID JOE – Rockefeller 3. november
GREEN ON RED – Sentrum 7. november
FLACO JIMENEZ BAND – Rockefeller 8. november
EMERSON, LAKE AND PALMER – Sentrum 10. november
NILS LOFGREN – Rockefeller 10. november
SONIC YOUTH – Alaska 10. november
THE SHAMEN – Sentrum 11. november
BLOOD SWEAT AND TEARS – Rockefeller 11. november

MAGNUM – Rockefeller 12. november
BJORN AGAIN – Sentrum 14. november
EMF + PWEI – Alaska 14. november
IZZY STRADLIN – Sentrum 18. november
GEORGE CLINTON – Sentrum 19. november
JOAKIM THÅSTRØM – Sentrum 20. november
MOTORHEAD – Rockefeller 21. november
EXTREME + THUNDER – Spektrum 23. november
BB KING + ROBERT CRAY – Sentrum 23. november
METALLICA – Spektrum 14. desember

NYE
takter

OPPLØSTE SUKKERBITER?

Mye tyder på at det går mot slutten for den islandske gruppa THE SUGARCUBES. De er for tida på turné med U2 i USA, og kommer sannsynligvis til å ta farvel med albumet «It's It» etterpå – en samling remixer av gamle låter. Samtidig kommer en ny versjon av gjennombruddslåten «Birthday» på singel. Sangeren Björk Gudmundsdottir (bildet) gir ut sitt første soloalbum tidlig i 1993.

MER TRØBBEL FOR ICE-T

Rapperen ICE-T utsetter utgivelsen av albumet «Home Invasion» til etter presidentvalget i USA, for ikke å gi noen av kandidatene billige poeng i valgkampen. ICE-T er samfunnsfiende nr. 1 i USA, og må også trekke seg fra en turné med Guns N'Roses og Metallica etter at politiet nekter å ta vakhold på konserter med mannen bak den omdiskuterte låten «Cop killer».

BERGENSROCK

med ny smak

Det er et halvt år siden vi spådde snarlig suksess for bergensgruppa Chocolate Overdose. Denne uka gir de ut sin første LP.

I MELLOMTIDA har de begynte å spille ute, de har fått platekontrakt med et stort plateselskap, de har prøvd tre managere, og vært med på den største rockefestivalen i England, i Glastonbury i juni. Ambisjonene er ikke akkurat blitt mindre siden sist.

Sjøtillit

– Vi må ut. Vi stoler på intuisjonene våre, og driter i om målet er realistisk. Skulle vi tatt hensyn til sånt hadde vi ikke sittet her i dag. Vi har aldri møtt noen med med så stor sjøtillit som oss fem, sier sangeren Geir Luedy og trommeslageren Frode Unneland, og gjør det vanskelig å være uenig.

Musikken på den nye plata kan beskrives som tidsriktig støvende popmusikk, men de liker ikke å bli sammenliknet med de andre bergensgruppene Barbie Bones og Pogo Pops av den grunn – selv om alle kjenner hverandre og spiller inn plater i Sigma studio, der Geir Luedy også jobber som lydtekniker.

– Vi ligger kanskje et sted mellom Barbie Bones og Pogo Pops i støynivå. Men det gjør Muddy Waters også, sier de.

Galskap

Gruppa har like selvsikkert produsert debutplata «Everybody Likes Chocolate» sjøl. – Det var naturlig for oss. Vi var allerede godt i gang da vi fikk platekontrakt, og vi har ikke tenkt å bruke like lag tid som Finn Kalvik på å finne oss sjøl. Nå har vi gjort alt vi har vært fristet til å gjøre. Etter tre år som lydtekniker i Sigma har jeg lært at folk som kjeder seg i studio lager kjedelige plater også, sier Geir Luedy.

Gruppa tror at lyden de lager kan være litt tungt fordøyelig i utgangspunktet, men de oppfordrer folk til å høre etter i små porsjoner, og sette sammen puslespillet etterhvert. De går i alle fall ikke inn for å gjøre det enkelt for lytterne, selv om mange av sangene deres er fengende popmusikk på sitt beste.

– Det vi driver med er så sært at vi ikke kan kødde med integriteten. Vi kaller oss Chocolate Overdose fordi vi vil være et hån mot *snopekulturen*. Vi vil spille ut galskapen alle har inne i seg. Det gjelder å få den fram, og takle den med selvironi og humor. Det er den beste måten å kommunisere på.

– I utgangspunktet er vi nemlig verdens søtteste og greieste gutter.

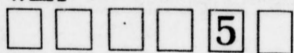
• GEIR RAKVAAG

Chocolate Overdose slippes ut på platemarkedet med sin første LP denne uka. Fredag spiller de på Elm Street i Oslo. (Foto: Eirik Hagesæter/BA)

Ikke bare søtt

CHOCOLATE OVERDOSE
Everybody Likes Chocolate
WEA

Chocolate Overdose fra Bergen lever opp til forventningene med ei debutplate der de kombinerer frekk produksjon, friske rytmer og tøff holdning med en teft for pop de fleste vil misunne dem. Intens «overlyd» veksler med slentrende akustikk og skaper fin dynamikk i lydbildet. Vi finner noen av årets sterkeste rockelåter på dette albumet med sangene «Bingo» og «Dancing As The Day Go By». Eneste innvending er at overdosen av kaotisk lyd gjør enkelte låter litt slitsomme i lengden. Etter gode plater fra Barbie Bones og Pogo Pops slår Chocolate Overdose likevel fast at alle gode ting er tre i Bergen i år.

• GEIR RAKVAAG

Roser uten torner

Claudia Scott har laget alle sangene på Flowers And Thorns selv.

CLAUDIA SCOTT
Flowers And

4 Thorns
Mercury

Det kommer ikke overraskende at musikken på det første soloalbumet til Claudia Scott befinner seg i grenselandet mellom country og rock. Den har også et veldig godt pop-preg, siden fengende sanger kommer på rekke og rad her. Claudia har laget alle sangene selv, og synger dem med sjarm og sikkerhet som bør gi henne en god start på denne nye fasen i karrieren.

• GEIR RAKVAAG

Ikke akkurat paradiset

JAHN TEIGEN
2 Esilio Paradiso
EMI

Jahn Teigen har helt sikkert ikke hatt det så lett det siste året. Her har fetteren Ove Borøchstein hjulpet ham med å sette ord på de vonde følelsene, Teigen har laget musikk til – og så låter det fullstendig følelsesløst. Plata har dessverre dette ekle, glatte syntetiske preget som ødelegger alle forsøk på å si noe fornuftig i mye norsk popmusikk. Det hjelper ikke å spille inn i Italia når det låter norsk – i verste forstand.

• GEIR RAKVAAG

Tøffe trøndere

ISRAELVIS
4 We Only Live Twice
Progress/Amigo

Trondheimsgruppa Israelvis smeller til igjen, og har stadig mer å by på for et større publikum. De spiller tettere og tøffere for hvert år som går, og har etter hvert begynt å lage låter som kan fenge noen og enhver. Denne CDen er en slags samlesak, med nye låter, noen nyinnspillinger av eldre ting, en versjon av ABBA's «SOS», og sju låter fra deres forrige LP «Half Past Heaven». Israelvis for begynnere, mens vi venter på deres første «store» plate.

• GEIR RAKVAAG

INSPIRERTE R.E.M.

Gitarist Peter Buck om det nye albumet til R.E.M.: – Vi hadde ingen stor planer med denne plata. Siden den forrige gjorde det så bra, bestemte vi oss for å prøve å få denne til å høres litt morsom ut. Det var fint å reise rundt fra by til by og spille den i fem forskjellige studio. Dessuten blir vi inspirert av å komme til nye steder.

FRUSTRERTE R.E.M.

Trommeslager Mike Mills om det nye albumet til R.E.M.: – Vi ble svært frustrerte etterhvert. Vi satt der og så på hverandre og lurte på hvordan i all verden denne plata skulle låte, og hvordan vi skulle få den ferdig. Vendepunktet kom da vi sluttet å bekymre oss. Vi tok ei helg fri, og lot musikken bli som den ble.

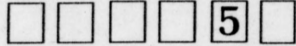

utgivelser

- AMIGO**
 Willy Deville: Backstreets Of Desire
 Israelvis: We Only Live Twice
 Alice Donut: The Untidy Suicides
 Skatenigs: Stupid People
 Shouldn't Breed
 Maceo Parker: Life On Planet Grove
BMG
 Gustav Lorentzen: Første klasse
 Christians: Happy In Hell
 The Heavies: More Metal Marathon
 Steve Earle: We Ain't Ever Satisfied
 Joe Ely: Love And Danger
 Arvingarna: Coola killar
 Warrior Soul: Salutations From The Ghetto
CNR/NONSTOP
 John Cale: Fragments Of A Rainy Season
 Nazareth: No Jive
 Paul K: The Big Nowhere
 Mikey Dread: Obsession
 Mamas Boys: Relativity
 Curt Haagers: 11
EMI
 Jahn Teigen: Esilio
 Paradiiso
 Brian May: Back To The Lights
 EMF: Stigma
 Falco: Nachtlflug
 Freddie Jackson: Time For Love
 Najee: Just An Illusion
 Blind Melon: Blind Melon
MUSIKKDISTRIBUSJON
 The Real Thing: The Real Thing
 Tor Halmrast: Aqueduct/Expo 92
 Keith Jarrett: Vienna Concert
 David Darling: Cello
 Marcia Griffiths: Naturally
 Tomasz Stanko/Andersen/Christensen: Bluish
 Suicide: Why Be Blue
POLYGRAM
 Jayhawks: Hollywood Town Hall
 Brenda Russell: Greatest Hits
 Yello: Essential Singles Collection
 Nana Moskouri: The Very Best Of
SONET
 Duet Emmo: Or So It Seems
 Solid State: The Acapulco
 Ulf Wakenius: Back To Nine
 Below Zero: Nine Below Zero
SONY
 Michael Bolton: Timeless
 Diverse: Jeff Wayne's Spartacus
 Stevie B: Healing The Nits
 Ting
WARNER
 Chocolate Overdose: Everybody Likes Chocolate
 Skid Row: B-sides
 Ourselves
 Bad Company: Here Comes Trouble
 Randy Travis: Greatest Hits
 Vangelis: 1492-The Conquest Of Paradise
 Dwight Yoakam: La Croix D'amour
 10.000 Maniacs: Our Time In Eden
 Mads Ronander: Himlen gråter for Elmore James

AUTOMATISK KVALITET

R.E.M.
 Automatic For The People
 Warner

Her kommer R.E.M. igjen for åttende gang, og hvis vi sier at det låter overraskende, er det fordi vi hadde ventet at gruppa skulle gå nye veier etter megasuksessen med forgjengeren «Out Of Time». Og så kommer ei plate som låter så erketyrisk R.E.M. som overhodet mulig. Gjett om folk kommer til å elske den. Plata er spilt inn enkelt, svært akustisk og greit, uten store fakker eller gjester. Med glim-

rende melodier, og sangeren Michael Stipe i sitt sedvanlige melankolske lynne, slik at det aldri høres spesielt lystig ut uansett hva han synger om. Sangene er helt på høyde med det meste de har gjort før. Den nye singelen «Drive» er et mesterverk av en trist ballade, og det finnes flere sanger her som låter like pent. For salget sin del gjør det sikkert også godt med låter som «The Sidewinder Sleeps Tonite» og den skinnende «Man On The Moon», som kan bli nye favoritter på linje med «Losing My Religion». Dette er altså på ingen måte noe overraskende utspill fra R.E.M., men det er svært betryggende i all sin prakt.

● GEIR RAKVAAG

R.E.M. er tilbake i platebutikkene med et glimrende nytt album senere denne uka.

**TIDLØST
 TALENT-
 LØST**

MICHAEL BOLTON
 2 Timeless
 Columbia

Michael Bolton kjører safe på sitt nye album. Her har han spilt inn en rekke store pop- og soullklassikere – sanger som det store publikummet hans ikke kjenner fra før og kommer

til å elske. De litt færre som elsker sangene fra før, blir neppe like imponert. Det påtatte føleriet til Bolton er overdrevet, og likevel svært tamt når vi sammenlikner med originalene. Hvis Bolton vil synge brødrene Gibbs «To Love Somebody» – tidenes fineste sang? – burde han gjøre det skikkelig! Og når han tar med seg The Four Tops i studio for å kore på deres uødelige «Reach Out I'll Be There» er det bare vondt å høre Bolton være forsanger i stedet for Levi Stubbs.

● GEIR RAKVAAG

FIN KULTUR

PETER GABRIEL
 4 Us
 Real World/Virgin

Peter Garbiels første album på seks år kommer på hans Real World-selskap, som vanligvis er forbeholdt etnisk musikk fra alle verdens kanter. Det er mye slik påvirkning på denne plata, men det dreier seg likevel fortsatt om umiskjennelig Gabriel-musikk – riktignok ikke så umiskjennelig som åpningslåten «Come Talk To Me», som er en slags reprise

av velkjente «Biko», eller «Steam», som er et lett gjennomskuelig forsøk på å lage en ny «Sledhammer». Bortsett fra dette har Gabriel jobbet godt som har klart å lage sanger som er like spennende som de musikalske innslagene fra andre kulturer. Slik blir denne plata også en fin appetittvekker for å høre disse fine musikerne på egen hånd. Det viktigste er imidlertid at Peter Gabriel med «Us» har laget sitt fineste album så langt, selv om han fortsatt er litt for glad i å vise hvor flink han er.

● GEIR RAKVAAG

**ROMERIKE
 PLATEMESSE
 TRIADEN SENTER
 LØRENSKOG
 LØRDAG 3. OKTOBER
 KL. 10.00 - 18.00
 INNGANG KR. 25.-
 GRATIS STOR PARKERINGSPLASS**

HANS BESTE NOENSINNE?
TOM WAITS
«Bone Machine»

Pressens dom er enstemmig – les hva de skriver:

Dagbladet: «Angst kurerer angst. Kommer høsten krypende med sitt tunge, svarte slor, kan Tom Waits og Bone Machine hjelpe deg til å fargelegge hjernen. Ypperlig rennesteinspoesi»

AA/RB: «Tom Waits griper djupere og sterkere enn alt du har hørt for i år»

Bergens Tidende: «Tom Waits er tilbake med en fantastisk plate. Bone Machine er et rytmisk og intenst djupdykk inn i den moderne galskap»

HØR DEN HOS DIN MUSIKKFORHANDLER NÅ!

24 timers rockeparty 14. oktober!

24 timers cruise med Stena Saga Oslo - Frederikshavn t/r onsdag 14. oktober 1992. Avgang kl. 19.30. Stena Line gjenntar fjorårets kjempeuksess "Rock the Boat" i samarbeid med RR International - en happening med kremen av norske musikere, bl.a.: Titanic, Jahn Dahlen,

The Ramrods, Stephen Ackles, Peter Garden Show, The Backstreet Girls, "Diesel" Dahl's Tindrum, Claudia Scott og Jørn Høel & the Hoodlums. Dette blir høstens STORE musikalske begivenhet, med signeringer, pressekonferanser og mange overraskelser! Billettprisen, fra kr 495,- inkluderer reisen tur/retur i 2-song

Innvendig lugar med dusj og toalett. I tillegg kan du kjøpe koldtbord onsdag kveld og brunch dagen derpå til totalt kr 200,-. Billetter kjøpes hos Stena Line, Jernbanetorget 2, tlf. 02/33 50 00. Vær tidlig ute med bestillinger - fjorårets cruise ble utsolgt på rekordtid! Aldersgrense 18 år.

FRA KR **495,-**

ROCK THE BOAT

OSLO *idag*

RADIORAKEL 10 ÅR

Den 16. oktober fyller verdens eldste kvinneradio 10 år. – RadiOrakel framstår i dag som radioen for nettings-trømper. En radio som kan rock, og som lever så nær «gata» at de hurtig fanger opp nye trender, også innen kvinnebevegelsen, ifølge dem selv. Sissel Trygstad er redaktør i jubileumsåret, og hun kan love mer kvinner, vin og indisk musikk også i tida som kommer. 50 medarbeidere kan radioen vise til i jubileumsåret, derav flere menn.

Etter 18 år sammen skiller Dizzie Tunes og Benny Borg lag. Når det nye Dizzie-showet får premiere neste høst, blir det uten Benny.

(NTB-foto: Per Flåthe)

DIZZIE TAR PAUSE

– og Benny ut av rekka går

Dizzie Tunes, Grethe Kausland og Benny Borg samlet i går pressen i Oslo for å fortelle om sine planer for 1993. Og da de løftet på sløret var svaret: Ingenting! I hvert fall ikke for første halvår og heller ikke sammen.

DERIMOT VIL en ny Dizzie Tunes-forestilling få premiere på Chateau Neuf i Oslo 15. september neste år. I første omgang skal den gå fram til jul, men som vanlig blir det publikumstilstrømningen som får avgjøre dens videre skjebne utover i 1994, kunne Yngvar Numme og hans Dizzie-venner fortelle.

Nye sprell
Numme skal skrive materialet til det nye showet sammen med Alfred Næss, men foreløpig er det altfor tidlig å si noe om showet som sådan.

– Noen nye sprell håper vi selvsagt å få til, men vi kommer til å holde på vårt show-format, uttaler Yngvar som fleipende tilføyer at arbeidstittelen er «Still Going Wrong».

– Men det blir ganske sikkert ikke den

endelige tittelen.

Skilsmisse

Om showet ikke kommer til å hete «Still Going Wrong» er det i hvert fall ingen tvil om at Dizzie Tunes er «still going strong». De har holdt sammen en mannsalder, og betrakter fellesskapet som et ekte-skap.

– Vi er ikke dømt til å leve sammen, men etter så mange år ville det være vanskelig å skilles fra hverandre, kommenterer gjengen som likevel opplever en liten skilsmisse i disse dager. Etter 18 år takker Benny Borg for seg.

– Jeg ble engasjert for fire uker i 1974, og nå synes jeg disse fire ukene har vart lenge nok, smiler Benny Borg. Han presi-

serer at det ikke ligger noe uvennskap eller dramatisk bak hans avgjørelse, bare lyst til å få tid til litt andre ting på egen hånd.

Stadig utsatt

– Jeg har hatt mange planer og ideer opp gjennom årene, men samarbeidet med Dizzie Tunes har ført til at alle disse stadig er blitt utsatt, forteller Benny, som for tida jobber med en ny plate.

– Det blir min første på ti år, og planlagt utgivelse er i februar/mars 1993. Jeg har skrevet og samlet stoff i hele denne perioden, og innholdet vil vel først og fremst preges av varme, melodiose sanger om mellom-menneskelige forhold, hevder svensken, som etter så mange år i Norge «selvsagt» spiller inn plata på norsk.

A Star Is Torn

Samtidig med at Numme/Næss jobber

fram det nye Dizzie-showet, vil Numme også være opptatt med å instruere stykket «A Star Is Torn». Forestillingen, som får premiere på Rogaland Teater i Stavanger 8. mai neste år, er skrevet av Robyn Archer og Rodney Fisher. Og i hovedrollen finner vi Grethe Kausland.

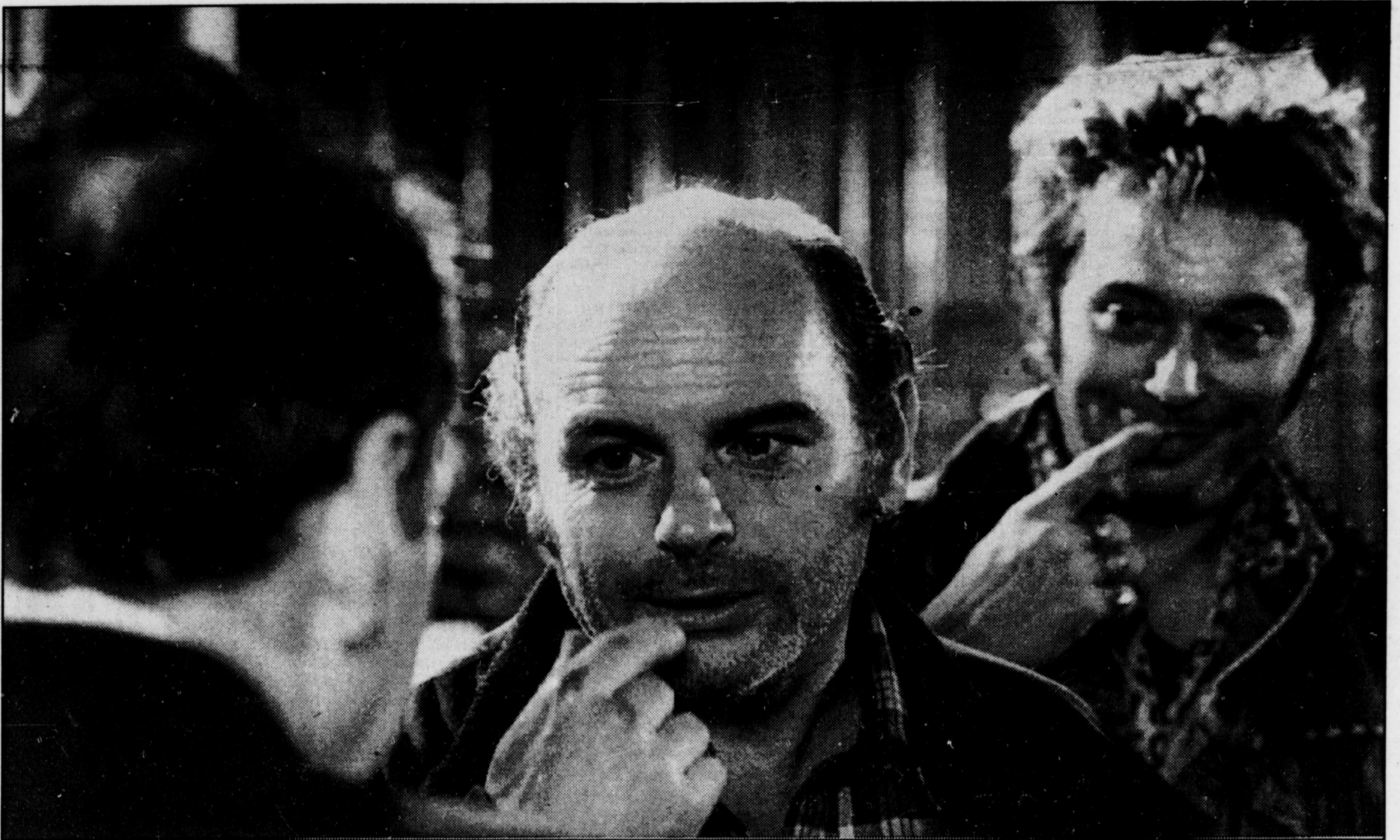
– Det var Yngvar som overtalte meg til å ta rollen. Jeg gleder meg, selv om det også føles litt skummelt å stå der oppe på scenen helt alene. Jeg er jo best vant med å spille på lag, kommenterer Grethe som forteller at «A Star Is Torn» handler om de mange brutale kvinneskjebnene i show-biz.

Biografier

– Den er laget i form av ti musikalske biografier over artister som Billie Holiday, Edith Piaf, Judy Garland, Marilyn Monroe, Janis Joplin og Bessie Smith. Legendariske stjerneartister som preget sin samtid, men som samtlige dessverre fikk smake medaljens baksida og endte som personlige tragedier.

● LEIF GJERSTAD, NTB

Debatten rundt den franske filmen «Kald måne», som filmkontrollen har totalforbudt, ble slappe greier. Her hovedrolleinnehaverne Jean-Francois Stevenin og Patrick Bouchitey.

SLAPP SENSUR-DEBATT

Det som kunne blitt en interessant debatt om voksensensur av film i Norge, ble en heller kjedelig affære med argumenter alle har hørt før.

NORSK FILMKLUBBFORBUND hadde invitert til høring om voksensensur av film, på bakgrunn av Statens Filmkontrolls totalforbud av den franske filmen «Kald Måne». Men sentrale aktører fra Løvebakken uteble, og Filmklubbforbundets venner diskuterte opphevelse av sensur uten særlig motstand.

Ikke en gang Statens Filmkontrolls

leder, Torstein Storemyr, var særlig uenig i prinsippene som forelå. – Jeg kan også se for meg at sensuren oppheves på filmer med 18-års grense, slik at vi får kinofilmene mer likestilt med TV-filmer og videofilmer, sa han.

Sverige bedre enn Norge

Gunnel Arrbäck, leder av Statens biografbyrå (den svenske filmkontrollen) og invi-

tert til Norge for anledningen, mente at Sverige var kommet lengre enn Norge. – Vi har et forslag til behandling i Riksdagen nå som innebærer usensurerte filmer for de over 18 år. I dag er 15 år den øverste grensen i Sverige, og da med sensur, men vi ønsker å heve aldersgrensen til 18 år for å kunne oppheve sensurregelen.

Politiker-appell

Storemyr sa at han savnet en debatt blant distributørene av voksen-filmer. – Dersom sensurregelen skal oppheves vil distributører og kinoer få et redaktøransvar. Men jeg har ikke hørt disse si at

de ønsker det, sa han.

Ingen tok til orde for å beholde sensurreglene slik de er i dag. Men enigheten var stor om at sensur på barne- og ungdomsfilmer må beholdes.

Filmklubbens Jan H. Kortner appellerte til politikerne om å få gjort noe med sensurreglene. – Selv om det er få her med adresse Stortinget, vil jeg på det sterkeste anmode politikerne om å oppheve voksensensuren. I 20 år har jeg jobbet for dette, men debatten har knapt flyttet seg.

● SISSEL AMBJØR

Treholt anmelder Butkov

I høstens debatt om habiliteten blant bokanmeldere har det meldt seg en sterk kandidat på arenaen: Arne Treholt har anmeldt Mikhail V. Butkovs bok, «KGB i Norge: Det siste kapittel».

ANMELDELSEN er sendt til 36 A-presseviser via A-pressens Oslo-redaksjon, som ved et par anledninger har benyttet Treholt som frilans utenrikskribent den siste tiden.

Og Treholt er lite begeistret for boka, han mener at Butkov dyrker «antydningens vanskelige kunst» og konkluderer med at boka bidrar «til å holde liv i mystikken og den giftige mistenkeliggjøring som preget den kalde krigen vi nå formodentlig har lagt bak oss».

Gjensidig

Man kan trygt si at følel-

sene er gjensidig. Butkov har viet et helt kapittel med tittelen «Det Haugestad ikke var klar over» til Treholts forhold til KGB:

«Han (Treholt) var ekte, en av de sjeldne (...) en verdifull agent, fremstående, ambisiøs, med glitrende fremtidsutsikter og med adgang til hemmelige dokumenter som KGB med takknemlighet benyttet seg av».

Skriver Butkov, som konkluderer kapittelet med at Treholt i realiteten arbeidet for «det forbryterske sovjetiske system».

Sjefredaktør Tor Axelsen i A-pressens Oslo-redaksjon

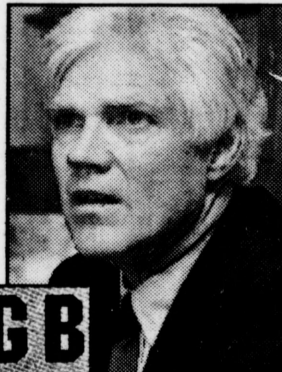
ønsket ikke å kommentere avgjørelsen, men henviser til redaksjonssjef Jens Olai Jenssen.

Inhabil

Jenssen sier at han ikke anser anmeldelsen for å være en bokanmeldelse i tradisjonell forstand, men en blanding av sidekommentar og omtale som han mener Treholt burde være godt kvalifisert for å skrive.

– Jeg synes hans vurdering av boka er svært relevant, sier Jenssen.

Arbeiderbladets sjefredaktør, Arvid Jacobsen, vurderer anmeldelsen anderledes: – Det er en klar forutsetning at bokanmeldere har distanse til det de skriver om, slik at leserne ikke er i tvil om at de får

Arne Treholt har anmeldt Mikhail V. Butkovs bok, «KGB i Norge».

en upartisk veiledning. Det er derfor helt utelukket at Arbeiderbladet kan bruke Arne Treholt som anmelder på Butkovs bok, sier Jacobsen.

● ANDERS GLÆVER

Erotikk eller pornografi?

STATENS Filmkontroll lar likevel enkelte «på-kanten» filmer passere, selv om den omstridte filmen «Kald Måne» ble forbudt. Sex-filmer laget i undervisningsøyemed går igjennom sensurkontrollen.

– Så lenge filmene er laget for å opplyse og i tillegg er merket med det, vil vi godkjenne dem, sier Torstein Storemyr.

Fem – seks såkalte erotiske instruksjonsfilmer har ligget på Filmkontrollens bord. Alle har blitt godkjent. Ifølge Storemyr har alle vært igjennom en nøye vurdering, og konklusjonen ble at alle holdt mål, men kun i opplysningsøyemed.

– Filmer som viser tilsvarende scener uten å være opplysende ville ikke ha passert, sier han.

Egmont Film har nylig fått godkjent «Lovers guide» for salg i Norge. – Vi er glad for at Filmkontrollen godkjente den, sier adm. dir. Jan Feldborg. – Etter vårt syn er det en varm og flott erotisk instruksjonsfilm, men det er neppe tvil om at den inneholder scener som mange vil oppfatte som brudd på norsk lov.

● SISSEL AMBJØR

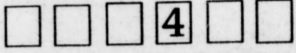

SELVPORTRETT

BØKER

PER THOMAS ANDERSEN
Arr. Roman, Aschehoug.

LITTERATURPROFESSOR Per Thomas Andersen debuterte som romanforfatter i 1985, med «Hold». Nå kommer roman nummer to, «Arr». Fortsetter denne utviklingen i klangefulle titler, kan man kanskje vente enda en roman før årtusenskiftet – hva med «Gr»?

Iskalddt fullkommen

Spøk til side, selv om «Arr» er en roman som tåler å spøkes med; den er nemlig et av de mest ambisiøse romanprosjektene i norsk litteratur på lenge. Kanskje siden Finn Alnæs ufullførte «Restdjevleens karneval» utkom i juni. «Arr» er imidlertid fullført, og den holder ikke til mål. Fordi den er og blir en intellektuell lek, et spill – gjerne et sjakkspill, mot en motstander som viser seg å være en selv.

Og som spill, som matematikk er den fullkommen. Iskaldd.

Handlingen foregår i et land som inn-til nylig har vært et blodig diktatur. Navn nevnes ikke, men Argentina er en solid kandidat. En institusjon ved navn Fondet forsøker å finne frem til forsvundne barn, barn av forsvundne foreldre – i de fleste tilfeller vil det si de samme barna. Hovedpersonen er datter av en ledende torturist, som blir dømt for sine handlinger. Men landet har liten grunn til glede – sårene er dype, og militærdiktaturet truer hele tiden i kulissene.

Fortellingsdemokratiet

Rundt Eva, som også er maler, kretser gruppen av bipersoner, som plasserer seg i en av de fire kategoriene ansikter hun maler – eller deler menneskeheter inn i: boddelen, offeret, medviteren og medliden. Etter hvert som handlingen skrider frem og Eva bearbeider sin egen fortid og nåtid, sitt eget jeg, forsvinner de to siste typene; bare boddelen og offeret står igjen. I løpet av handlingens mange kast og utviklinger streifer personene innom et mottagerland for flyktninger, som kan være et lett kamouflert

Norge. En person fra dette landet forteller om dets utvikling – fra solidaritetssammenheng i 1960- og 1970-årene til 1980- og 1990-årene, da alt bare blir skinn og spill for markedet, da bildet man klarer å gi av seg selv, er alt som betyr noe: «Det var meningsløst å bygge skoler og universiteter i mitt land. Barna lærte jo ingenting likevel. Men Fortellingen om utdanning var omsettelig. Derfor skrev de utredning på utredning og innstilling på innstilling om styrking av utdanningssektoren mens skolene ble nedlagt, og universitetene støvet ned. Sånn ble det i mitt land den dagen solidariteten døde. Den dagen Fortellerdemokratiet vant valget.»

Menneskeheters selvportrett

Romanen utvikler seg som thriller frem mot en øredøvende slutt, som kan tolkes dithen at de to siste ansiktstypene også smelter sammen: Boddelen og offeret blir ett, da det viser seg hvem som er bokens virkelige forteller. Per Thomas Andersens kommenterende fortellere, som

Per Thomas Andersen.

avløser hverandre med stigende intensitet, lyver nemlig uavbrutt. Akkurat som Eva sliter med forestillingen om at alle ansiktene hun kjemper for å male, er selvportretter, blir selve romanen «Arr» et selvportrett – ikke av forfatteren, men av menneskeheter. Av i beste fall Pilatus, som pisiker – torturerer – Jesus så han skal vekke folkets medlidenshet og boddelen slippe å korsfeste ham; men for-gjeves. Jesus ble både torturert og drept. I dette menneskeheters selvportrett ligger denne romanens enorme ambisiøsnivå.

På det tekniske plan klarer forfatteren å fylle ambisjonen; alt «stemmer» i denne boken, samtidig som den er mangetydig og kan få en leser til å sitte og gruble lenge. Men i hvert fall under- tegnede blir ikke beveget, for skikkelsen er og blir bare livløse brikker i forfatterens mesterlige sjakkparti. Jeg vet ikke om Per Thomas Andersen har hatt til hensikt å bevege meg; men jeg vet at når jeg leser en så sterk roman med så rystende tema, og ikke lar meg bevege fordi spillet blir det vesentlige, da er det en dimensjon som mangler. Den dagen Per Thomas Andersen klarer å kombinere disse dimensjonene, tar han skrittet inn i mesterklassen i norsk litteratur.

● KJELL OLAF JENSEN

OsloTaxi

Dit du vil - når du vil!

Oslo Taxi eies og drives av byens 1290 taxieiere.
Vi tar på oss de fleste transportoppdrag og står til tjeneste hele døgnet!

Forhåndsbestilling Senest 20 min. før avreise	38 80 80	Retur til Oslo Gratis fremtø innen Akershus. Taksameteret starter med vanlig «påslog». (Gjelder ikke Opepgård som er en del av Oslo kjøredistrikt)	38 80 38
TaxiBud Alltid ekspress	38 80 70	MAXI-TAXI holdeplasser:	
Maxi-Taxi 5-15 personer	38 80 70	Linderud senter	65 73 26
Sightseeing Fra 1 time. Flere språk	38 80 70	Bussterminalen	17 64 87
Taxi-Fly (Gardermoen)	38 86 25	Hauketo	61 24 87
Avreise/hjemkomst. Pris fra Oslo kr. 125,- Bestill senest 12 timer før.		Sandaker	22 16 25

Her finner du alle taxi-holdeplassene:

Adamstuen.....60 33 61	Holmenkollen.....14 28 23	Sandaker.....22 16 25
Adv. Dehlls pl.....18 00 28	Holmlia senter.....61 06 59	Sentralstasjonen.....17 76 00
Arkaden.....42 77 89	Holtet st.....28 41 69	Sollerud.....73 01 02
Birkelunden.....71 43 07	Homansbyen.....60 63 37	Drammensvn. 290.....74 00 72
Bislet.....46 53 18	Hovseter.....14 76 00	Skøyen.....56 26 05
Bjørndal.....61 11 80	Ila/Kings gt.....37 62 37	Smestad.....14 58 34
Bjornstua.....50 82 10	Kalbakk.....25 39 41	Sollil pl.....44 55 83
Bogstadvn. 34.....60 36 76	Kjelsås Jernbanest.....22 26 62	St. Hanshaugen.....69 19 00
Bryn Senter.....27 84 36	Klemetsrud/REO.....62 58 41	Storo.....22 16 17
Bussterminalen.....17 64 87	Kolbotn.....80 10 35	Stortings pl.....42 85 78
Belø T-banest.....26 47 46	Kong Olav V's gt/ Saga kino.....83 24 41	Stortorget.....42 96 14
Carl Berners plass.....38 04 99	Lambertstøter.....28 03 27	Stovner T-banest.....10 30 47
CC Vest.....50 53 00	Linderud senter.....64 56 77	Studenterlunden.....41 56 16
Ellingerud/Karlhaugen.....32 01 55	Majorsua.....60 67 18	Suhms gt.....46 21 14
Etterstad.....67 23 97	Manglerud.....26 83 58	Søter.....28 91 19
Folkemuseet.....43 76 77	Nordberg (Tåsen).....23 48 37	Tha. Heftyes pl.....44 53 97
Fr. Stangs gt./Frognernv. 44 08 64	Nybrua.....20 46 00	Torshov.....22 84 60
Furuset T-banest.....30 33 45	Opepgård st.....99 45 95	Travbanen.....64 89 79
Gaizeberg.....68 50 97	Oppeal T-banest.....26 14 72	Tveita T-banest.....28 58 46
Gjelleråsen/ Ragnhild Schibbye vei.....10 15 63	Oso Plaza.....17 67 40	Tøyen.....67 27 95
Groftenplattet.....15 63 77	Prof. Aschehoug pl.....42 85 65	Ullevål stadion.....23 53 03
Grorud Jernbanest.....25 92 52	Radumhoopitalet.....50 69 40	Ullevål sykehus, Tåsenvn.....56 97 25
Grorud T-banest.....25 73 72	Riddervolds pl.....44 09 95	Veitvet.....16 35 11
Grønland T-banest.....17 41 41	Rikshospitalet.....20 45 22	Vestbanen.....83 82 51
Haugerud T-banest.....32 35 59	Rosid Amundsons gt.....83 24 41	Vinderen.....14 21 59
Hauketo.....62 45 44	Ryan T-banest.....67 27 39	Youngstorget.....42 95 01
Helsfyr T-banest.....19 45 08	Roa.....50 17 39	Økern senter.....64 08 38
Holberge gt.....20 88 08	Sagene.....18 09 44	

OsloTaxi

- eller nærmeste holdeplass

38 80 90

– Norsk Flerkulturelt Musikksenter skal formidle musikk fra andre kulturer til nordmenn, sier Tom Gravlle, daglig leder for Rikskonsertene.
(Foto: Gustav P. Jensen)

Musikalsk tur med flerkultur

I dag åpner Rikskonsertene Norsk Flerkulturelt Musikksenter på Slurpen. – Dette er en egen enhet i Rikskonsertene som har til formål å spre kunnskap om musikk fra andre kulturer, spesielt fra den 3. verden, sier Tom Gravlle, daglig leder i Rikskonsertene.

NFM SKAL HA en tredelt funksjon, forteller Gravlle. – For det første skal NFM formidle musikk fra andre kulturer til nordmenn, stimulere innvandre- re til å videreutvikle sin egen musikk, og spre informasjon om andre kulturer gjennom seminarer og work-shops. For det andre skal senteret være en rådgiver og operatør for NORAD om hvordan musikk kan brukes i bistandsarbeide. Og for det tredje har senteret en forskningsdel som skal knytte sammen

musikkforskningen i inn- og utland.

– Skjer det noe konkret i høst?

– I oktober starter vi «Etnisk musikkafé» på Cosmopolite der innvandrermusikere vil få presentert seg og sin musikk hver tirsdag.

Fra Afrika til Vågå

Og 10. oktober drar Gravlle sammen med Helge Førde (i bandet Brazz Bros.) til det sørlige Afrika. Der skal de spore opp en musikkgruppe de vil ta med seg til Vågå hvor afrikanerne i fjorten dager skal jobbe sammen med Brazz Bros. og lokale kor og korps.

NMF vil i kveld bli offisielt åpnet av statsråd Åse Kleveland i et lukket arrangement på Slurpen. Musikkerne som skal delta er blant andre den verdensberømte fiolinisten Subramaniam fra India og gruppen Super Djembe Kham fra Elfenbenskysten og Altiplano fra Ecuador.

● BØRGE SKRÅMESTØ

Brendeland med norsk

Reidar Brendeland velger norsk populærmusikk

Nå får det være norsk! sier Reidar Brendeland. Hvem husker ikke 3 Busserulls og Plukke plommer i Hardanger? Brendeland i dansebandet Vestlandsfanden, har skrevet sangen. Timen er hans til å velge blant det beste av norsk populærmusikk. I dag er dessverre gruppen 3 Busserulls lagt på is, men Brendeland er stadig på farten med Vestlandsfanden.

NRK Radio P1 onsdag kl. 13.00

Lege Stig Brusset

Gallesten i Helsestudio

I Helsestudio skal vi følge en gallestensoperasjon på nært hold. Men her blir det ikke snakk om noe blod, det blir et moderne utført inngrep der legene arbeider via et fotoapparat som føres inn i kroppen. Verktøy for venstrehendte og helse-skader hos frisører er andre temaer som tas opp. I studio sitter lege Stig Brusset og svarer på spørsmål fra seerne.

NRK TV onsdag kl. 19.35

En hage med sjel

Like ved galleri F 15 på Jeløya ved Moss ligger Røed gård. Mens det berømte galleriet er fylt av kunst skapt av mennesker, er naturen selv mester for hagen på Røed. Det vil si, godt hjulpet av Ruth og Knut Mamen.

KIRSTEN OSMO ERIKSEN

I programmet «På hjemmebane» onsdag besøker vi Roseadelen på Jeløya. Høsten har tatt malerskrinet fram, dagene er blitt kortere og kaldere, men fremdeles er blomsterfloret i hagen et syn.

HARMONI UTE OG INNE

Mellom grønne plener og blomsterbed ligger det store hovedhuset fra 1700-tallet. Da ekteparet Mamen overtok Røed gård i 1975 var både huset og hagen i sørgelig forfatning. I dag er både hus og hage restaurert, huset med interiør fra forskjellige stilarter.

– Vi har vært opptatt av at hus og hage skal stå i forhold til hverandre, sier Knut Mamen som er pensjonist. Når du kommer utenfra skal ikke det innvendige komme som en overraskelse.

Den tanken har ført til at vi vandrer gjennom renessansen, empire og nyklassisisme både blant blomster og stuer.

BRENNENDE IDÉER

– Det er han som har de grønne fingrene, sier Ruth Mamen og smiler til ektemannen, som innrømmer at han alltid har vært interessert i det som gror.

– Når du brenner for noe, så må du gjøre noe med idéene du får, sier han. For å få blomster til å trives, må du vite hvordan de oppfører seg, og hva de trenger, sier han.

Før han ble pensjonist studerte han kunsthistorie og har i stunder vært opptatt av å male.

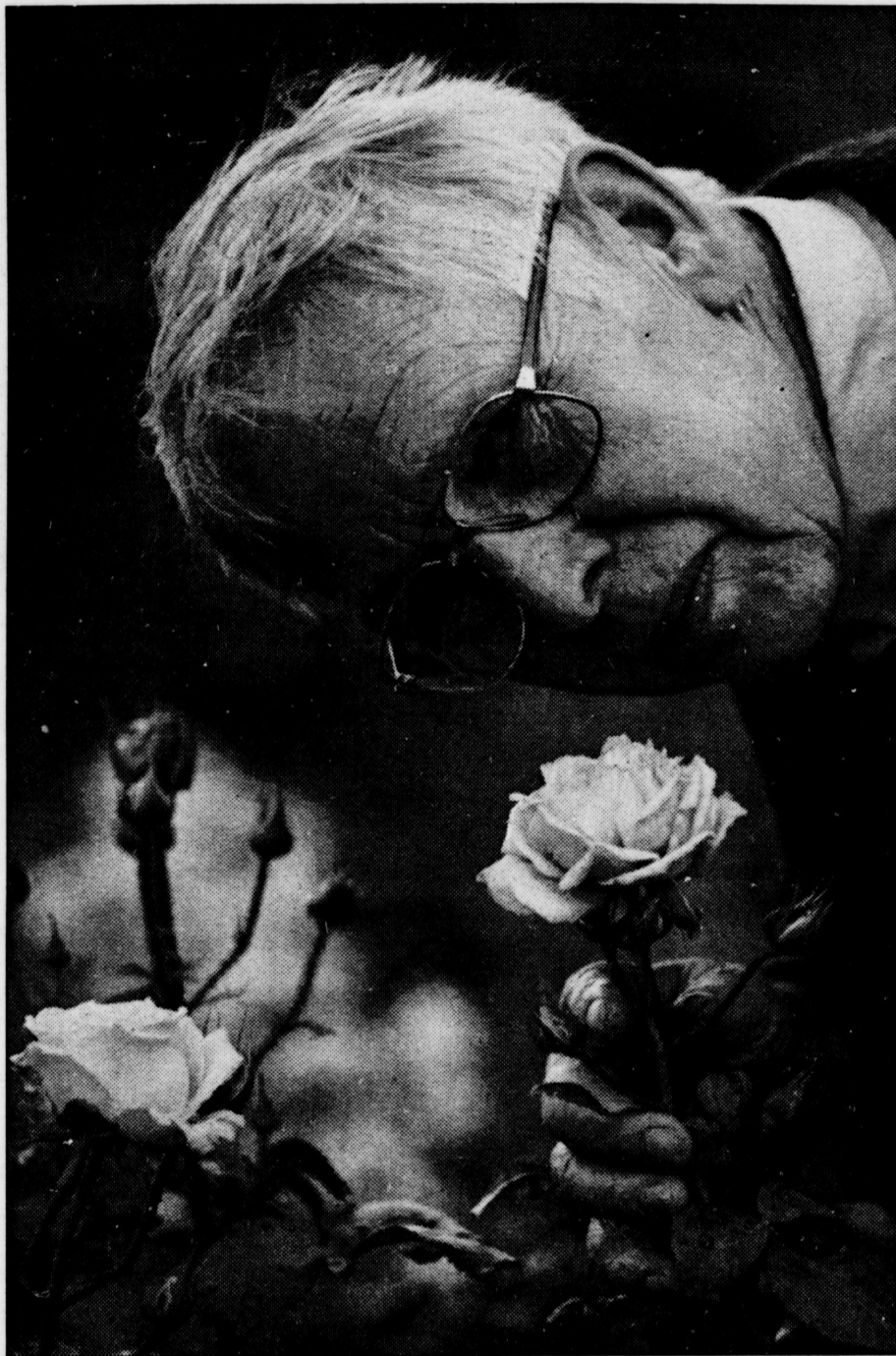
– Å komponere et bilde er som å anlegge en hage. Det har den samme utviklingen.

Men aller best synes han det er å kunne formidle gleden ved å stille med blomster. I sommer åpnet Ruth og Knut eiendommen for turister som får vandre rundt mellom blomsterbed, dammen med karper i og fossefallet «De tre søstre». De fikk gå gjennom hovedhuset og kjenne duftene og stillheten: I vinter skal paret restaurere en av bygningene slik at de til neste år også kan servere dem som kommer innom.

NRK TV onsdag kl. 21.10

Ruth og Knut Mamen har åpnet sin hage for interesserte turgåere på Jeløya. Nå planlegger de også litt servering for gjestene.

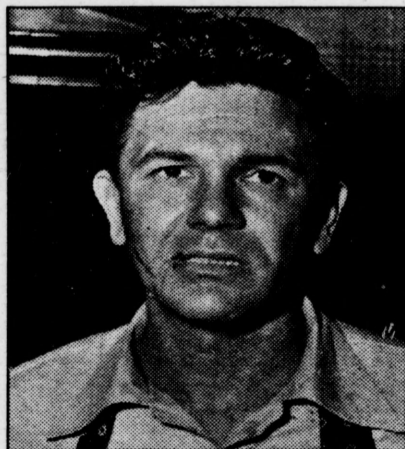

Knut Mamen har ikke hjerte til å ha noen yndlingsrose. – Men det er noe spesielt med duftensrose, sier han. (Foto: Vidar Ruud)

GUIDEN

Bokse-film

John Garfield må rømme på Kanal 1

They Made Me a Criminal er et bokse-drama fra 1939. John Garfield spiller en kynisk proffbokser med kvinneappetitt som en dag leser i avisen at han er ettersøkt for mordet på en journalist. Han flykter vestover og slår seg ned på en bondegård. Øvrige roller: Gloria Dickson, Ann Sheridan.

Kanal 1 onsdag kl. 16.05

Fengsels-drama

Det tøffe livet innenfor fengsels-murene har vært tema i mange filmer, og i Cartel (am. 1990) blir en mann satt inn for en forbrytelse han ikke har begått. Innenfor regjeres fengselet av en narko-konge, og det oppstår et hat mellom de to fangene. «Vår mann» har ingen annen utvei for å berge livet enn å flykte. Miles O'Keefe, Don Stroud og Crystal Carson i rollene.

TV4 onsdag kl. 20.00

Don Stroud i fengsel på TV4

Hekse-vertshus

En film i den endeløse rekken av grøssere der et hus er hjemmsøkt av onde ånder er Witch-trap (am. 1989). Et hus som har stått tomt i ti år blir overtatt av arvingene etter den forrige eieren, en kvinne som drev med heksekunster. Hun ble funnet drept ved sitt offer-altar, og det sies at hun fremdeles herjer i huset. Nå skal det bli et vertshus, men huset er en dødsfelle! Med: James W. Quinn, Kathleen Bailey og Judy Tatum.

TV4 onsdag kl. 22.00

Kari Saastad forteller om gudinnebevegelsen i USA på P1 onsdag kl. 21.00

RADIO P1 ONSDAG

00.05-05.45 Natradioen 05.45 Værmelding 06.00 Dagsnytt 06.05 Sareptas krukke 06.30 Dagsnytt 06.35 Distriktsprogram 07.00 Dagsnytt 07.03 Distriktsprogram 07.25 Som dagene går. Ebba Haslund 07.30 Dagsnytt 07.50 Distriktsprogram 08.00 Tidssignal. Dagsnytt. Værmelding. Verden i dag 08.15 Morgensang i Tune kirke, Østfold. Tekst: Apostelgjerningene 4, 23-37 08.30 Hurra for deg 08.35 Barnetimen for de minste 08.55 P1 i dag 09.00 Dagsnytt 09.02 Nitimen 10.00 Dagsnytt. Distriktsnyheter 10.05 Sånn er livet 11.00 Distriktsprogram. Sareptas krukke 11.30 Verdibørsen 12.00 Tidssignal. Distriktsprogram 12.30 Dagsnytt. P1 i dag 13.00 Nå får det være norsk! Reidar Brendeland presenterer norsk populærmusikk på sitt beste 14.00 Middagsstunden 14.30 RUSH 14.55 Værmelding 15.00 Dagsnytt 15.04 Distriktsnyheter 15.07 RUSH fortsetter 15.30 ABRIS. Alle Barns Radio Stasjon 16.30 Dagsnytt 16.57 P1 i dag 17.00 Distriktsprogram 18.00 Dagsnytt 18.55 Værmelding 19.00 Dagsnytt 19.02 Barnetimen for de minste. R. Hurra for deg 19.30 Musikk-kanalen. 19.30: Musikk brennpunktet. Nytt møter gammelt — fra Nordlyd -92 i Bergen. Foran Ultima-festivalen i Oslo som går av stabelen 3.-10. oktober 20.30 Verdibørsen 21.00 Hekser og gudinner i USA. I serien Månedens tema: Det amerikanske samfunn 21.40 Kveldstanker. Per Sunderland leser utdrag fra «De små blomster». Legender om Frans av Assisi av Fioretta, oversatt av Randi Haugen 21.50 Værmelding 22.00 Dagsnytt 22.05 En fisketur i Europa. R. 23.00 Det lukter grevling lang vei... 24.00 Dagsnytt 00.05-05.45 Natradioen 00.05 Nattåpent 01.00 Dagsnytt 01.02 Nattønsket 02.00 Nattnytt 02.30 NattaMi 03.30 Hold musikken i gang 04.00 Gjennom: Glamour og musikk. Tropisk aroma 05.00 Dagsnytt 05.02 Mot dag.

RADIO P2 ONSDAG

06.00-09.00 P2s morgenradio 09.00 Dagsnytt 09.02 Språktime 10.00 Dagsnytt 10.05 Ekspresgrammofonen 11.00 Dagsnytt 11.02 Kjerringråd 11.30 Tonefølge. Mari Tvedt presenterer klassisk musikk 11.55 Oddasat 12.00 Dagsnytt 12.02 Musikktelefonen 12.58 Programinformasjon 13.00 Dagsnytt 13.02 I kulturelt grenseland. Besøk i den store polsk-russiske naturparken i det gamle kulturlandskapet Biatowieza 13.30 Countryforum 14.00 Dagsnytt 14.02 NotaBene 14.30 Tretti grønne 15.00 Dagsnytt 15.04 Her og nå! 16.00 Dagsnytt 16.02 Midt i trafikken. 16.00-17.00: Sami radio 16.58 Programinformasjon 17.00 Dagsnytt 17.02 Ungdommens radioavis 20.00 Dagsnytt 20.02 Musikkfokus. Nye norske plater presentert av Janne Aateigen 20.30 Kvinnehistorie — en annen historie? 21.00 Dagsnytt 21.02 NotaBene. R. 21.30 Zdravstuvje (1 A). R. 22.00 Dagsnytt 22.05 Sport i kveld 22.15 Melodiradio 22.30 Pandoras Juke Box. R. 23.00 Dagsnytt 23.02 Pandoras Juke Box fortsetter 24.00 Dagsnytt 00.05-06.00 Natradioen i P1 og P2.

ONSDAG
30.
SEPTEMBER

Streik

Tlf. 72 61 34

ØSTAFJELLS I DAG

Skiftende bris. Etter hvert lettere skydekke. Perioder med pent vær. Utrygt for lokal tåke til natten og først på dagen.

DE NESTE FIRE DØGN

NORD-NORGE NORD FOR VESTFJORDEN:

Litt regn av og til, snø i fjellet. Litt mildere igjen.

RESTEN AV NORD-NORGE, TRØNDELAG,

MØRE OG ROMSDAL: Oppholdsvær og til dels pent vær. Uendrede dagtemperaturer, kjøligere netter.

VEST-NORGE SØR FOR STAD: Pent vær.

Lokal morgentåke. Siste del av perioden sørøstlig bris, kuling på kysten. Litt regn i sørlige områder. Forholdsvis mildt.

DET ØSTAFJELDSKE: Stort sett pent vær.

Lokal morgentåke. Siste del av perioden østlig bris, kan hende kuling i sørlige kyststrøk.

Ellers til dels pent vær.

TEMPERATURER I GÅR

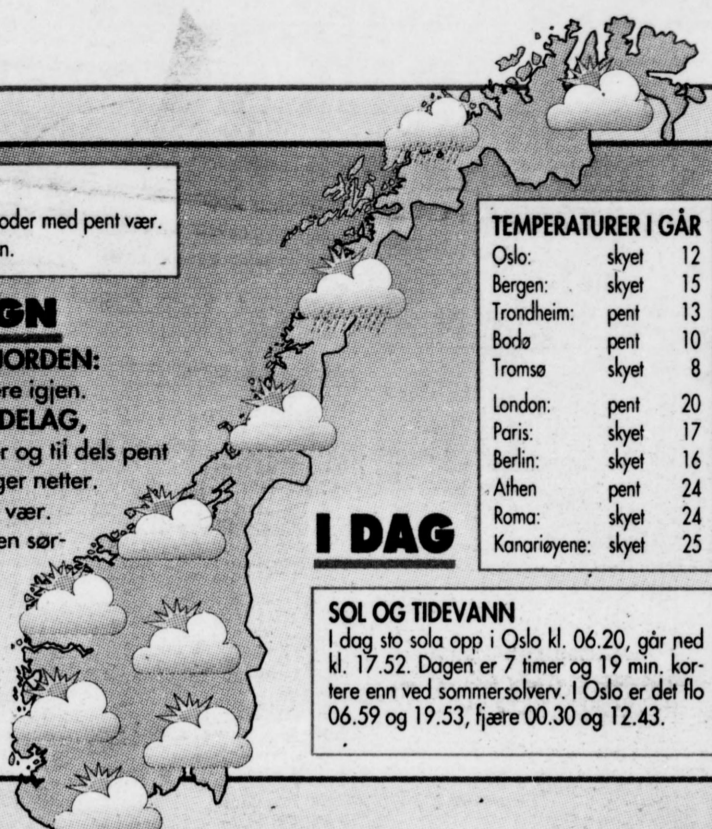
Oslo:	skyet	12
Bergen:	skyet	15
Trondheim:	pent	13
Bodø:	pent	10
Tromsø:	skyet	8
London:	pent	20
Paris:	skyet	17
Berlin:	skyet	16
Athen:	pent	24
Roma:	skyet	24
Kanariøyene:	skyet	25

I DAG

SOL OG TIDEVANN

I dag sto sola opp i Oslo kl. 06.20, går ned kl. 17.52. Dagen er 7 timer og 19 min. kortere enn ved sommersolverv. I Oslo er det flo 06.59 og 19.53, fjære 00.30 og 12.43.

VÆRET

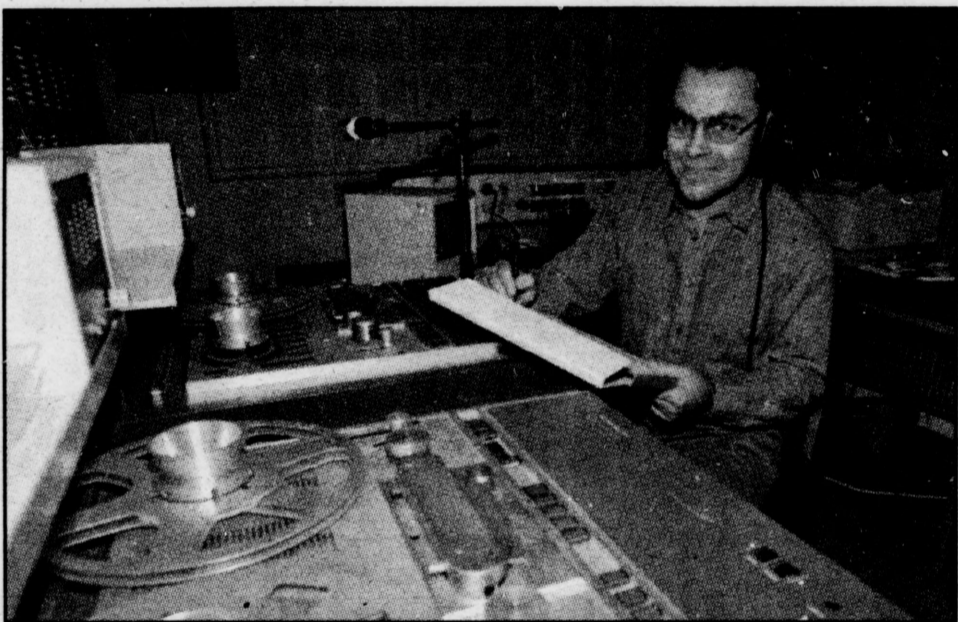
HOMANSBYEN GLEDER SEG

Hyggelig nytt for Homansbyen. Alt tyder på at sveitervillaen fra 1860 og hageanlegget på Underhaugsveien 9, er reddet. I byutviklingskomiteen stemte bare Fremskrittspartiet for riving og dermed blir det ikke noe av den truende massive betongboligblokk i fem etasjer.

Byantikvaren har stått sterkt på for å redde villaen og det sårbare bystrøket. Villaen betegnes som et kulturminne med kunsthåndverk og står på den gule lista. Naboer og Homansbyen Vel har protestert mot riving. Fortidsminneforeningen, Venstre og Oslo Bys Vel har reagert skarpt og SVs Siri Aasheim har stilt spørsmål i bystyret. Avgjørelsen kom da Høyre bråsnudde og det sterkt kritiserte ja til nybygg (i Plan- og bygningsetaten) ble underkjent.

JAKTA ER I GANG

Det skal felles til sammen 70 elg og 87 rådyr innenfor Oslo kommunes grenser i høst. Det har viltneimnda bestemt. Jakt på elg varer fra den 5. til 31. oktober. Rådyrjakt er allerede i gang og varer til 23. desember. Lille julaften, med andre ord.

Informasjonssjef Egil Wettre-Johnsen lar båndet gå i bystyresalen i kveld. Hele debatten overføres i radio. (Foto: Stein Marlenborg)

DEBATTEN FRA BYSTYRET RETT INN I STUA

VIL DU HØRE *alt* politikerne sier under møtet i bystyre? Da har du sjansen i kveld. På Østlandssendingens frekvenser 87,8 og 91,9 sendes hele debatten, uten at journalister bryter inn med kommentarer og intervjuer.

- Vi tror og håper, sier informasjonssjef i kommunen, Egil Wettre-Johnsen, - at byens borgere ønsker en ufrisert variant av det som virkelig blir sagt når de folkevalgte debatterer og fatter vedtak

Når den ordinære Østlandssendingen går av lufta klokka seks, «går båndet» videre direkte fra Rådhuset og bystyresalen.

- Vi sender rubbel og bit. Jeg skal bare

prøve å orientere lytterne om hva som skjer der lydbildet ikke strekker til. Dessuten skal jeg legge på noen plater når politikerne tar pauser. Da kan jo lytterne koke kaffen, sier Wettre-Johnsen som har arbeidet lenge for å til en direkte overføring fra Rådhuset.

- Vi tror at byens borgere ønsker en ufrisert variant av det som virkelig blir sagt når de folkevalgte debatterer.

Spørretimen er over før direktesendingen tar til, men den blir tatt opp og sendt når politikerne pakker sammen og drar hjem. Rundt klokka ti i kveld.

Den som følger maraton-sendingen fra Oslo Rådhus får i alle fall god bakgrunn for egne meninger. Når journalistene i morgen presenterer meninger og kommentarer.

• TURID VEBER

VET DU DET?

1. Sekretær i Oslo Ap og Freilandsmann?

2. Omstridt lovforslag er ute til høring?
3. Hva heter «mannen bak» Dame Edna?

4. I hvilket departement er Lene Løken statssekretær?
5. Hva betyr å florere?
6. På bokmarkedet med «Verdenskunst på tomannshånd»
7. Erland Johnsen - norsk fotballspiller i hvilken utenlandsk klubb?
8. Landets «lykkeligste» kommune?

9. Hva er lasering?
10. I hvilket fylke ligger Evesnes kommune?

Svar på vet du det:
(1) Terje Kristiansen, (2) Partner-skapslov for homofile, (3) Barry Humphries, (4) Kulturdepartementet, (5) Blomstre, utrolde seg, (6) Arne Hestenes, (7) Chelsea (England), (8) Lyngør, Høgskolen i Akershus, (9) Mateteknikk, (10) Nordland.

ANN'S LAVPRIS

VOGTS GT. 17 - TLF.: 35 54 91

VESTLISVINGEN 84 B - TLF. 10 30 54

SPORTS-
WIENER

Pr. kg
Finsbråthen

49⁹⁰

HONNING

19⁹⁰
500 g

HØNS

Pr. kg

19⁹⁰

REKER

i lake
250 g

19⁹⁰

Fyll
RØD-
SPETTE

300 g

19⁹⁰

SURSILD, -
KRYDDERSILD

900 g

19⁹⁰